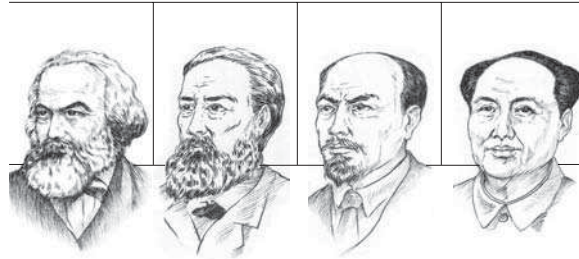

I

UBAY SA PAGTUDLO SANG

BASEHAN NGA KURSO SANG PARTIDO

SANDIGAN NGA PROLETARYONG PANINDUGAN KAG PANAN-AWAN SA REBOLUSYON (SPPPR)

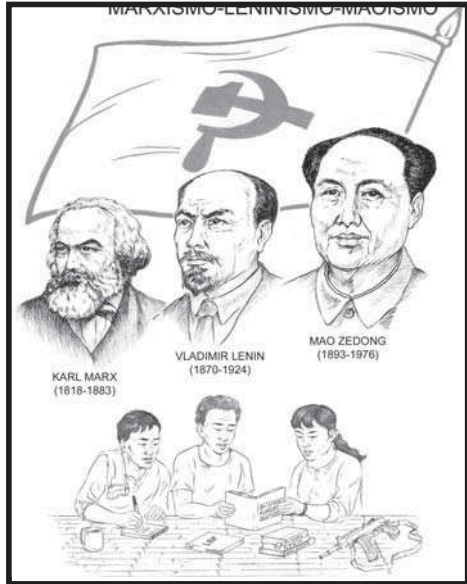
KATUYUAN

1. Mapabakud ang pang-ideolohiya nga kahandaan sang mg katapu sang Partido sa pagtuon sang Marxismo-Leninismo-Maoismo para sa pagpatuman sang mga rebolusyonaryo nga katungdanan;
2. Mahakos ang:
 - a. matuod nga kahulugan sang pag-alagad sa pumuluyo;
 - b. kahulugan kag kamalahalon sang pagbilog sang rebolusyonaryo nga paghiliusa sang pumuluyo kag mga katapu sang Partido;
 1. kakinahanglanon sang pagbag-o sang kaugalingon santo sa proletaryo nga panan-awan sa kalibutan paagi sa tampad nga pagsaway sa kaugalingon kag aktibo nga pagpakigbanggi sa ideolohiya; kag
 - d. proletaryo nga internasyunalismo kag mga pamaagi sang pagtungod diri.

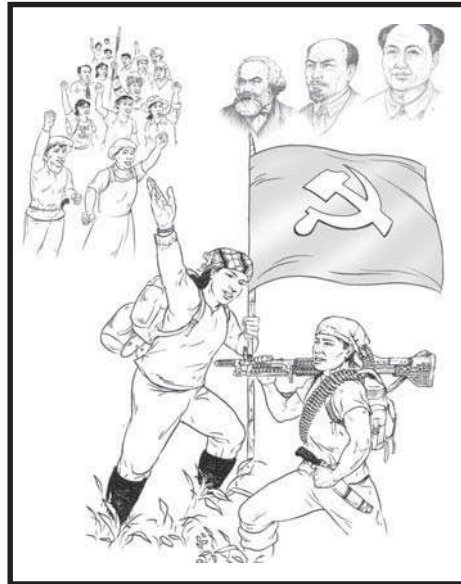

PAGBUKAS SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

1. *Ipakita ang Biswal SPPPR-1 kag Biswal Partido-1. Ipahangop nga agud malig-on nga maisulong ang rebolusyon tubtob sa kadalag-an, kinahanglan ang isa ka proletaryo nga Partido nga naarmasan sang MLM, madalum nga nakaugat sa masa, kag ginpraktika ang pagsaway sa kaugalingon.*

SPPPR 1 - TEORYANG GABAY:
MARXISMO-LENINISMO-MAOISMO

PARTIDO 1 - ANG PARTIDO ANG SULONG NA
DESTAKAMENTO NG PROLETARYADO

2. *Iplastar ang balayon sang topiko.*

- A. Pagsakdag sa Marxismo-Leninismo-Maoismo kag pagsikway sa rebisyunismo**
- B. Lubos kag bug-os nga pag-alagad sa pumuluyo bilang sumada sang panan-awan sa kalibutan sang Komunista**
- K. Pagpakighiliusa sa malapad nga mayorya sang pumuluyo kag mga kaupod**
- D. Pagsaway sa kaugalingon kag aktibo nga pagpakigbanggi sa ideolohiya**
- E. Proletaryo nga Internasyunalismo**

LAWAS SANG TALAKAYAN SANG TOPIKO

A. Dapat nagakaigo nga tun-an kag isapraktika sang komunista ang Marxismo-Leninismo-Maoismo, kag malig-on nga pamatukan ang rebisyunismo.

1. Ngaa sandigan nga katungdanan sang Komunista ang pagtuon sa Marxismo-Leninismo-Maoismo?

MGA IMPORTANTE NGA PUNTO	SUHESTYON NGA PAMAAGI SA PAGTUDLO
--------------------------	-----------------------------------

- a. Pinakamataas nga katungdanan sang PKP ang pag-aplikar sang unibersal nga kamatuoran sang MLM sa kongkreto nga praktika sang rebolusyon nga Pilipino.
- b. Ginpamatud-an sang malawig nga inagihan sang rebolusyong Pilipino kag sang kahublagaan nga Komunista sa bilog nga kalibutan nga kon husto nga ginaangot ang MLM sa kongkreto nga praktika, nagaabanse ang rebolusyon. Nagaatras, nagakahalitan kag nagakapaslawan naman ini sa tion nga may mga malala nga paglihis sa MLM kag nagabaskog ang impluwensya sang rebisyunismo kag oportunisto.
- k. Ang paghangup sa MLM indi gilayon nga ginaagom sa pagpatapu sa Partido. Kinahanglanon ang maukod nga pagtuon sang MLM, lubos nga pagpasakop sa rebolusyonaryo nga paghimakas, malig-on nga pagpakigbanggi sa rebisyunismo kag segi-segi nga pagsikway sa panan-awan kag pamensaron nga burges, petiburges kag pyudal.

*Gamiton ang **Biswal SPPPR-1**. Ipaathag kon ngaa sandigan nga katungdanan ang pagtuon sa MLM. Maghatag sang mga halimbawa nga nagapakita sang husto kag sala nga pag-atubang sa katungdanan nga ini halin sa mga kongkreto nga inagihan.*

Basahon ang naulihi nga dinalan. Pamangkuton ang tumuluon kon paano maangkon ang paghangup sa MLM.

2. Ngaa matuod nga masakdag lang ang MLM paagi sa pag-aplikar sang unibersal nga kamatuoran sini sa kongkreto nga praktika sang rebolusyong Pilipino?

- a. Isa ka pinasahi nga kinaiya sang matuod nga proletaryo nga partido ang prinsipyo sang pag-angut sang teorya sa praktika- ang pag-aplikar sang MLM sa rebolusyonaryo nga praktika.
- b. Yabi nga halambalanon sa pag-aplikar sang MLM sa kongkreto nga praktika sang rebolusyong Pilipino ang husto nga pangkabilugan nga linya kag ang malig-on kag matinugahon nga pagsakdag diri.
- k. Ang pag-aplikar sang MLM sa kongkreto nga praktika nagakinahanglan man sang pagpasaka sang praktika sa lebel sang teorya.

Pamatud-an halin sa mga lokal nga inagihan nga mahapos nga mahangpan kag malubad ang mga palaligban sa hilikuton pangmasa sa kada ginagamit ang MLM.

Gamiton ang mga halimbawa nga ara sa teksto.

3. Paano pagapauswagong sang mga Komunista ang husto nga panan-awan sa pagtuon sa MLM?

a. Sa tanan nga hilikuton, ang pagtuon sa MLM ang dapat hatagan sang mga Komunista sang nagapanguna nga bug-at. Dapat man nga magpanguna sila sa rebolusyonaryong masa sa pagtuon sang MLM kag mangin modelo sa husto kag maukod nga pagtuon.

Basahon sa teksto ang lima ka pangunahon nga punto sa pagpauwag sang husto nga panan-awan sa pagtuon. Buyukon ang tumuluon nga maghatag sang mga halimbawa kaangot sang mga punto.

4. Ano ang rebisyunismo kag oportunisto? Ngaa dapat lubos nga sikwayon ang mga ini ?

a. Ang rebisyunismo ang sistematiko nga pagrebisa sa mga sandigan nga rebolusyonaryo nga prinsipyo sang Marxismo-Leninismo. Ang **moderno nga rebisyunismo** ang rebisyunismo nga nagtuhaw sa sulod sang mga sosyalista nga gubyrno kag mga partido komunista nga ara sa gahum.

Gamiton ang Biswal SPPPR 2.

Tum-ukan nga ang rebisyunismo kag oportunisto mga instrumento sang burgesy kag iban pa nga reaksyunaryo nga sahi batuk sa proletaryado kag rebolusyon.

b. Ang oportunisto ang pulitika sang makasahi nga pagpakighimbon: ang pag-paidalum sang paghimakas sang mamumugon sa repormismo, parlyamentarismo kag sobinismo nga pungsudhon – ang pagpaidalum sang kahublagan nga mamumugon sa interes sang burgesy nga lokal kag internasyunal.

k. Matukod lang ang Marxista-Leninista nga partido nga may ikasarang nga magpamuno sa masa kag malig-on nga magasu-long sang rebolusyon sa kabuhi-kag-kamatayon nga paghimakas kon mangin mabinantayon kag lubos nga nagapamatuk sa rebis-yunismo kag oportunisto.

SPPPR 2 - REBISYUNISMO

5. Ngaa samtang may mga sahi kag banggianay sang mga sahi, indi maga-untat ang katungdanan sang mga Komunista nga sakdagon ang Marxismo kag pamatukan ang rebisyunismo?

a. Samtang may mga sahi kag banggianay sang mga sahi, may banggianay sa ekonomiya kag pulitika, nga makit-an man sa banggianay sa patag sang kultura kag ideolohiya.

Maghatag sang halimbawa sang banggianay sa tunga sang proletaryado kag burgesy nga kaisipan kag panan-awan.

- b. Ang banggianay sang mga sahi indi mapunggan nga maglapos sa sulod sang Partido, sa dagway sang banggianay sang duha ka linya: sang proletaryo nga rebolusyonaryo nga linya kag sang linya nga rebisyonista kag oportunist.
- k. Yabi nga halambalanon sa pagtukod sang matuod nga ML partido ang pagtukod sa ideolohiya.

Buyukon ang mga tumuluon nga magpaambit sang ila mga pangsulod nga banggianay kon magarebolusyon bala ukon indi kag paano ini gin-atubang.

Tum-ukan nga bisan ara sa pinakamaayo nga tindog ang Partido permi nga nagaluntad ang banggianay sang duha ka linya.

Kantahon ang “Halina Halina” bilang pagtapos sang sub-topiko.

B. Ang prinsipyo sang bug-os kag lubos nga pag-alagad sa pumuluyo ang sumada sang panan-awan sa kalibutan sang komunista

1. Ngaa pundamental kag makahulugan sa kada proletaryo nga rebolusyonaryo ang pamangkot “para kay sin-o”?

- a. Ang proletaryo nga kahublagan ang kaugalingon nga kahublagan sang malapad nga mayorya sang anakbalhas sa pagpamuno sang mamumugon para sa interes sang masangkad nga mayorya. Ultimo nga katuyuan sini nga untaton ang pagpanghimulos sang tawo sa tawo.
- b. Ginaseguro sang isa ka komunista nga ang iya ginahimo naga-alagad sa proletaryado, malapad nga masa nga anakbalhas kag rebolusyon.
- k. Pinakapundamental nga halambalanon kag pagsulundan: *Ini bala makapabakud ukon makapahuyang sa rebolusyon, sa sahi nga mamumugon kag sa malapad nga masa nga ginahimuslan kag ginapigos?*

*Ipasabat sa tumuluon kon ngaa makahulugan ang pamangkot nga “**para kay sin-o**”? Mahimo nga gamiton ang pamaagi sang pagkumparar ukon pagtuhay sang mga inagihan sang tumuluon kon nakapahuyang ukon nakapasulong sang rebolusyon.*

Sumahon kag ipaathag ang mga importante nga punto.

2. Ano ang kahulugan bug-os kag lubos nga pag-alagad sa pumuluyo?

- a. Ini ang prinsipyo sang pagpaidalum sang interes sang indibidwal kag pila lang sa interes sang kabilugan kag kadam-an. Ang paghandum sang kaayuhan indi para sa kaugalingon lang kundi para sa pumuluyo ang prinsipyo nga sumada sang diwa nga komunista. Ini man ang prinsipyo nga sumada sang diwa kag prinsipyo sang Partido.

*Gamiton ang **Biswal SPPPR 3-A kag 3-B**. Dalayon nga talakayon ang **Pamangkot 2, 3, kag 4**. Maghatag sang halimbawa halin sa inagihan sang mga tumuluon.*

b. Ang pag-alagad sa pumuluyo pagsakdag permi sa obhetibo nga interes sang pumuluyo nga konsentrado nga nasalamin sa linya kag programa sang Partido.

Ibutang sa istrip kag ipaathag ang dinalan ni Kaupod Mao: “Mangin mahalong kag mapainubuson, mangin mabinantayon sa garapal kag arogansya kag bug-os nga alagaran ang pumuluyo”

SPPPR 3a - PAGLINGKURAN ANG SAMBAYANAN

SPPPR 3b

3. Ano ang kahulugan sang walay-kutod nga pagpakamahal sa katungdanan?

Ang walay-kutod nga pagpakamahal sa katungdanan amo ang paghatag kabuhi sa diwa sang bug-os kag lubos nga pag-alagad sa pumuluyo.

4. Ano ang husto nga panan-awan sang Komunista sa mga kabudlayan, sakripisyo, ipit-ipit kag kamatayan?

a. Ang kabudlayan, ipit-ipit, sakripisyo kag kamatayon indi malikawan nga kabahin sang rebolusyon. Ang pag-atubang sa mga ini nga wala sang pagpang-alang-alang kag pagpanguduha-duha ang husto nga panindugan sang Komunista.

Isulat kag ipabasa sa tumuluon ang dinalan ni Kaupod Mao sa una nga parapo. Pangayuon ang ila mga opinyon bahin diri.

Kantahon ang “Paglingkuran ang Sambayanan” bilang pagsumada sa sub-topiko.

K. Ang Komunista dapat magpakasampaton sa pagpakighiliusa sa malapad nga mayorya sang pumuluyo kag mga kaupod.

1. Ngaa kinahanglan nga magpakasampaton ang Komunista sa pagpakighiliusa sa malapad nga mayoriya sang pumuluyo?

- Matungdan lamang sang Partido ang istoriko nga katungdanan nga pamunuan ang proletaryado kag malapad nga masa sang pumuluyo sa paghimakas batuk sa imperyalismo, pyudalismo kag burukrata kapitalismo paagi sa pagtukod sang hugot nga paghiliusa sa malapad nga mayorya sang pumuluyo.
- Yabi sa pagtukod sang paghiliusa sang Partido kag pumuluyo ang husto nga linya pangpulitika. Ini ang matuod nga nagaigo sa obhetibo nga interes sang pumuluyo.
- Ginapahugot sang husto nga mga katungdanan, polisiya kag estilo sang pagtrabaho ang angot sang Partido sa masa bangud nagasanto ang mga ini sa interes kag kagustuhan sang masa.

*Pamangkuton ang tumu-luon: **Ngaa nagasulong ang rebolusyon sa pag-pamuno sang Partido bisan grabe ang pag-pangsalakay sg kaaway?** Sumahon ini santo sa kahustuhan sang iya linya pangpulitika, kalig-on sang organisasyon kag kalaparon kag kadalumon sang angot sa masa sang pumuluyo.*

Mahimo gamiton ang anekdota nga “isda kag tubig”, sa diin kinahanglan sang isda ang kadalumon kag kalaparon sang tubig agud mabuhi. (Ang Partido kag hangaway sang banwa ang isda, kag ang masa ang tubig).

2. Ano ang linya pangmasa kag husto nga sandigan nga aktitud sa masa?

- Ang hugot nga angot sa masa amo ang kongkreto nga ekspresyon sang proletaryo nga kinaiya sang matuod nga Marxista-Leninista nga Partido. Ginaubayan ini sang MLM kag sang linyang masa.
- Ang linya pangmasa ang prinsipyo sang lubos kag bug-os nga pagsalig kag pagsandig sa malapad nga masa sa pagsulong sang rebolusyon kag tanan nga hilikuton sa rebolusyon.

*Kantahon ang “**Linya Masa**” kag iangot sa pagpaathag sang mga punto. Gamiton ang **Biswal SPPPR-4**.*

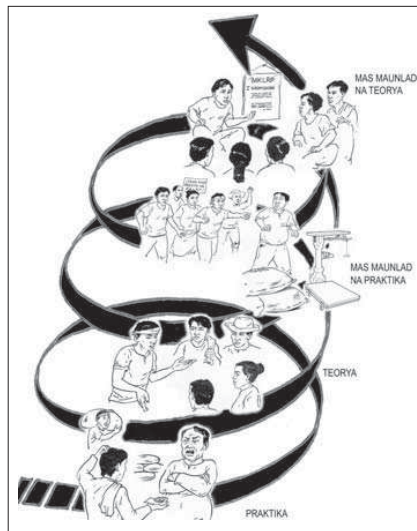
SPPPR 4- LINYANG MASA

*Ipaathag kon ano ang buot silingon sang “**Ang masa ang matuod-tuod nga baganihan**”. Buyukon ang tumuluon nga pamatud-an ini halin sa ila inagihan.*

3. Ngaa malahalang ang diwa sang boluntaryo nga mangin tumuluon sang masa, ang pagtuon sa masa kag pagkonsulta sa ila sa tian nga may ginaatubang nga halambalanon ?

- a. Ang demokratiko nga estilo sang pagtrabaho kag pagpamuno nga sandig sa linyang masa naga-tudlo sang: pagkonsulta sa mga kaupod kag sa masa kag; ang pagpamati sa tanan nga sahi sang opinyon, bisan sa mga opinyon nga kabanggi.
- b. Tuman ka malahalang sang demokratiko nga estilo sang pagtrabaho kag pagpamuno bangud paagi lang sini lubos nga mabuyok ang rebolusyonaryo nga inisyatiba kag pagka-matinugahon sang masa kag matipon sang husto ang ila kinaalam.
- k. Ang Komunista hugot sa buot nga ginakabig ang kaugalingon bilang tumuluon sang masa.

Basahon ang tagubilin ni Kaupod Mao. Gamiton ang Biswal SPPPR-4 kag Biswal MD-5.

MD 5 - BUONG PROSESO NG PAG-UNLAD NG KAALAMAN

Basahon ang ulihi nga parapo sa teksto kag mangayo sang halimbawa sa tumuluon santo sa inagihan nila.

4. Ngaa kinahanglan nga magpakasampaton ang Komunista sa pagpakighiliusa sa malapad nga mayoriya sang mga kadre kag katapu sang Partido?

- a. Solo lang nga ang isa ka nagahiliusa nga Partido ang makabug-os sang malapad nga masa kag makatukod sang gamhanan nga rebolusyonaryo nga hangaway nga magadaog sa rebolusyonaryo nga pag-himakas. Masiguro ang pagkasolido sang organisasyon sang Partido paagi sa hugot nga paghiliusa sang mga katapu sang Partido sandig sa MLM, pangkabi-lugan nga linya kag estratehiya kag mga polisiya sini. Ang katungdanan nga magpakighiliusa sa malapad nga mayoriya sang mga kadre kag katapu sang Partido kapid sang katungdanan nga pamatukan ang oportunisto kag pagpangpihak.

Ipaathag ang kamalahalon sang hugot nga paghiliusa sang mga kadre kag katapu sang Partido kag paano matukod ang amo nga paghiliusa.

Pangayuan sang halimbawa ang tumuluon kon paano makita ang hugot nga paghiliusa sa malapad nga mayoriya sang mga kadre kag katapu sang Partido sa:

- pagpangabuhi sang sistemang komite sa ila yunit ukon kolektibo;
- pagsaway kag pagsaway sa kaugalingon;
- pagpangabuhi sang demokratiko sentralismo.

5. Ngaa solo nga sandig sa MLM mahimo nga matukod ang matuod-tuod kag mabakud nga paghiliusa sang mga proletaryo nga rebolusyonaryo?

- a. Ang mapag-on nga paghiliusa nga nakasandig sa MLM, sa pangpulitika nga linya sang Partido kag mga polisiya sini. Ang paghiliusa sa prinsipyo amo ang garantiya nga mapatuman ang linya kag polisiya sang Partido. Ang paghiliusa sa katuyuan kag panindugan ang magaseguro sa paghiliusa sa desisyon kag aksyon.
- b. Matukod lang ang malig-on nga paghiliusa sang mga Komunista paagi sa pagbuyagyag sa rebisyonismo kag oportunismo; indi paglikaw sa banggianay nga kinahanglanon; kag tampad nga pagsunod sa pagsulundan nga “magpakighili-usa, indi magpangpihak”, sa lubos nga pagsaway kag pagsikway sa sala nga linya.

Maghimo sang istrip kag ipatapik sa blakbord ang pagsulundan ni Kaupod Mao, “Isapraktika ang Marxismo, indi rebisyonismo; magpakighiliusa, indi magpangpihak; mangin bukas kag tampad, indi mang-intriga kag maghimbunanay.” langot ini sa mga punto nga ginatalakay.

6. Ano ang husto nga aktitud sa mga kaupod nga may tuhay nga panan-awan sa aton, relatibo nga nagakaulihi, ukon indi gani nakasayup?

- a. Dapat magpakasampaton ang kada Komunista sa pagpakig-hiliusa kag pagpakigbuligay sa mga kaupod nga may tuhay nga panan-awan sa iya.
- b. Kon yara sa bahin nga sala, ang Komunista mainubuson nga nagabaton sa opinyon sang iban, nagabaton sa mga pagsayup kag nagapanadlong sang mga ini. Kon yara sa husto naman, siya waay kataka nga nagabulig sa iban paagi sa mahalong nga hilikuton pangpulitika kag pang-ideolohiya agud amat-amat nga maagom ang paghiliusa sa pamensaron sandig sa MLM.
- k. Indi alalangay ang lebel sang mga katapu sang Partido: may abanse, nahanunga kag nagakaulihi. Dapat husto nga trataron sang mga kaupod nga abanse ang mga kaupod nga naga-kaulih, magpakig-abyan sa ila, magpakighiliusa sa ila, kumbinsihon sila kag buyukon sila nga mag-abanse.
- d. Husto nga trataron ang mga kaupod nga nagsayup, kag palig-unon ang rebolusyonaryo nga paghiliusa. Hugot nga tuhayon ang duha ka tipo sang banggianay:
- ang banggianay sa tunga sang pumuluyo kag kaaway, kag;
 - ang banggianay sa kubay sang pumuluyo
- e. Lubos katampad naton nga isapraktika ang polisiya nga “**magtuon sa mga nagligad nga pagsayup agud likawan ang mga ini sa palaabuton**” kag “**bulngon ang balatian kag luwason ang pasyente**”.

Balikan ang istrip sang pagsulundan ni Kaupod Mao.

Gamiton nga buhi nga halimbawa ang kinalain sang sahi nga ginhalinan, lugar nga ginhalinan, pagginawi nga namat-an kag lebel sang gintun-an agud ipakita nga normal ang pagluntad sang mga kinatuhay sang mga panan-awan sa sulod sang Partido.

Ganyaton ang tumuluon nga maghatag sang mga halimbawa kon paano nila ginatatar ang mga kaupod nga nagakaulihi kag nakasayup.

*Maghimo sang mg istrip sa mga polisiya nga yara sa **Punto e**. Isa-isa nga ipatapik sa Blakbord kag ipaathag.*

D. Ang Komunista dapat tampad sa pagsaway sa kaugalingon kag aktibo sa pagpakigbanggi sa ideolohiya agud pamatukan ang mga sala nga tendensya kag padayon nga pauswagon ang pagtrabaho kag estilo sang pagtrabaho.

1. Ano ang proletaryo nga panindugan sa pagsaway kag pagsaway sa kaugalingon?

- Ini ang lubos katampad nga pagsaway sa kaugalingon nga mga kasaypanan kag sa kasaypanan sang mga kaupod agud mapaayo ang pagtrabaho kag estilo sang pagtrabaho kag matukod ang paghiliusa kag kusog sang Partido kag masa, kag isulong ang interes sang masa kag rebolusyon.
- Ang tampad nga pagsaway sa kaugalingon kag paghangup sa mga saway sang mga kaupod kag ang pagpanadlong sa mga kahuyangan kag kasaypanan tuman ka importante sa pagremolde kag sa pagsikway sa mga indi proletaryo nga ideya kag pamensaron, pagginawi kag estilo sang pagtrabaho.

Gamiton ang Biswal SPPR-5 sa pagtalakay sang bilog nga sub-topiko. Pangayuon sa pila ka tumuluon ang ila positibo kag negatibo nga inagihan sa pagsaway kag pagsaway sa kaugalingon.

PROLETARYONG PANINDUGAN SA PAGPUNA AT PAGPUNA SA SARILING MGA KAMALAN AT SA KABILAN NG MGA KASAMA UPONG MARI-BUTI ANG PAGGAWA AT ESTILO NG PAG-GAWA, MABUO ANG PAGKAKASA AT LABAS NG PARTIDO AT MASA AT ISULONG ANG KAPAKANAN NG MASA AT REBOLUSYON.

MGA MALING AKTITUD		
LIBERALISMO	SUHETIBISMO	INDIBIDWALISMO
<p>*PAG-ANAS SA AKTIBONG TUNGKALANG PANG-IDEOLOHYA AT PAGHANGAD NG PAGKAKASANG-TALANG PRINSIPYO.</p> <p>MANIFESTASYON: *PAGLIHIS SA WASTONG LINYA AT PATAKARAN, NAG-ENGANGYO SA MPALENG-SYANG BURGES AT PYUDAL SA LOOB NG PARTIDO AT REBOLUSYON.</p>	<p>*PANAWAY SA MGA BAGAY NA MAKASANG-PANG-MABAW AT DI NAKABATAY SA KONGRETO NG KATOTOHANAN.</p> <p>*MALING PAGSUSURI AT MALING PAGBUO NG KONGKUSYON.</p> <p>MANIFESTASYON: *NAGBUJUNGA NG MALING PAGTARBIH AT DESSYON; NG OPORTUNISMO SA PULITIKA AT KOMANDISMO O KONSERBATISMO SA ORGANISASYON.</p>	<p>*LABIS NA PAGPAPHALAGA SA SARILING KAPAKANAN.</p> <p>*PAGPAPANGIBABAY NG MALIT NA GRUPO SA KAPAKANAN NG KABULAN.</p> <p>MANIFESTASYON: *ULTRA-DEMOKRASYA O LABIS NA DEMOKRASYA.</p> <p>*KASIPANG EMERENDO, "MALIT NA GRUPO" KANYA-KANYANG "KABUHAYAN".</p> <p>*KASIPANG LUBOS NA PAGKAKAPANTAY PANTAY.</p> <p>*PAGHANGAD NG PERSO-NAL NA KASYAHAN.</p>

SPPPR 5 - ANG PAGPUNA AT PAGPUNA-SARILI AT ANG MALING AKTITUD

Talakayon ang mga pangunahon nga punto sang pagsaway kag pagsaway-sa kaugalingon nga ara sa ikatatlo tubtob sa ulihi nga parapo. langot ini sa mga gin-amot nga inagihan sang tumuluon sa ibabaw.

2. Ngaa tuman ka importante ang aktibo nga pagpakigbanggi sa ideolohiya? Ano ang liberalismo kag ang kalainan nga ginatuga sini sa Partido kag rebolusyon? Paano pamatukan ini?

- Paagi lamang sa aktibo nga pagpakigbanggi sa ideolohiya:
 - makapursigi sa MLM kag sa husto nga linya kag polisiya,
 - makakas ang mga indi proletaryo nga pamensaron kag pagginawi, kag
 - makapursigi sa husto kag masakway ang sala.

Maghimo sang istrips sa 11 tipo sang liberalismo. Magtamod sa "Pamatukan ang Liberalismo" nga yara sa Lima ka Bulawanon nga Silak. Ipanagtag ini sa mga tumuluon. Ipapresenta sa lain-lain nga porma pangkultura.

b. Ang liberalismo ukon paglikaw sa aktibo nga banggianay pang-ideolohiya kag paghandum sang paghiliusa nga wala sang prinsipyo nagauk-ok sa MLM, nagabunga sang paglihig sa husto nga linya kag polisiya, kag naga-engganyo sa impluwensya nga burges kag pyudal sa sulod sang Partido kag rebolusyon. Nagatulod ini sa pag-atras kag pagkagaruk. Ini ang tuktok nga nagaguba sa salsalon nga paghiliusa kag desisyon sang Partido.

k. Agud lubos nga mapamatukan ini, kinahanglan nga:

- kakason ang pagkamaki-naugalingon kag sakda-gon ang interes sang rebolusyon;
- = magpursigi sa mapagsik nga banggianay pang-ideolohiya;
- = pataason ang proletaryo nga kamuklatan;
- papagsikon ang kolektibo nga pagpamuno, pangabuhi kag pagtrabaho.

3. Ano ang suhetibismo? Ano ang kalainan nga ginabunga sini sa Partido kag rebolusyon? Paano pamatukan ini ?

a. Suhetibismo ang :

- panan-awan sa mga bagay nga bangian, hapaw, wala nakasandig sa kongkreto nga kamatuoran kundi sa sala nga haum-haum;
- pagbilog sang kongklusyon bisan kulang sa pagpanayasad;
- sala nga pag-analisa kag sala nga pagbilog sang kongklusyon.

b. Ang suhetibismo nagabunga sang sala nga polisiya kag desisyon, sang oportunismo sa pulitika kag komandismo ukon konserbatismo sa organisasyon.

k. Agud pamatukan ini, kinahanglan nga armasang mga Komunista ang kaugalingon sang syentipiko nga panan-awan kag pamaagi sang MLM kag kakason ang burges kag petiburges nga panan-awan kag pamaagi sang pamensaron.

Ipaathag ang mga mayor nga punto. Gamiton nga halimbawa ang mga positibo kag negatibo nga inagihan sang tumuluon sa hilikuton nga pangkatilingban nga pagpanayasad kag pag-analisa sa sahi.

4. Ano ang indibidwalismo? Ano nga kalainan ang ginabunga sini sa Partido kag rebolusyon? Paano pamatukan ang indibidwalismo kag lain-lain nga dagway sini ?

- a. Indibidwalismo ang sobra nga pagpakamahal sa kaugalingon nga interes samtang ginapaidalum diri ukon ginapahigad ang interes sang organisasyon kag sang rebolusyon. Ini pagpangibabaw man sang interes sang gamay nga grupo sa interes sang kabilugan.
- b. Ang indibidwalismo repleksyon sang pamensaron nga burges kag petiburges. Kabaliskad ang mga ini sa interes sang proletaryado kag pumuluyo kag sa espiritu sang pag-alagad sa pumuluyo.
- k. Kinahanglan nga lubos nga pamatukan ini sang Komunista.

*Gamiton ang **Biswal SPPPR-5**. Basahon sa teksto ang mga manipestasyon sang indibidwalismo. Tinguhaon nga iangot sa mga inagihan sang tumuluon.*

Basahon ang ulihi nga parapo sa teksto kag magpangayo sang halimbawa sa mga tumuluon sandig sa inagihan nila.

Ibutang sa strip ang mga pamaagi sang pagpamatuk sa indibidwalismo nga nakahanay sa teksto. Isa-isa nga ipatapik sa blakbord kag talakayon.

E. Ang Komunista internasyunalista, nagapakig-away para sa kahilwayan indi lang sang proletaryado kag pumuluyo sang kaugalingon nga pungsod kundi bisan sang proletaryado kag pumuluyo sang bilog nga kalibutan.

1. Ngaa internasyunalista ang Komunista?

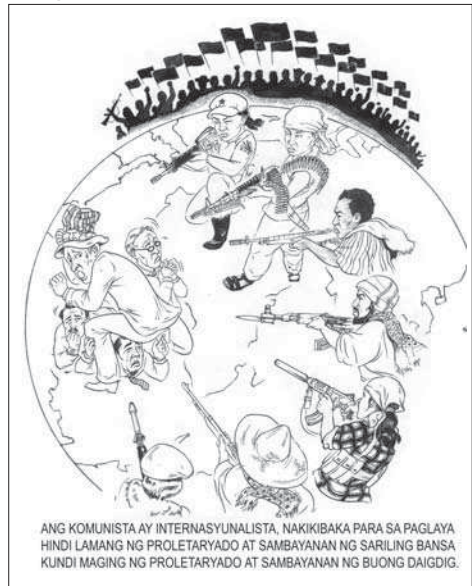
- a. Ang katapusan nga katuyuan sang proletaryo nga rebolusyon:

= ang lubos nga kahilwayan sang proletaryado;
- ang lubos nga pagdula sang pagpanghimulos sang tawo sa tawo;
= ang pagdula sa mga sahi kag pagtukod sang komunismo.

Matabo lamang ini sa lebel sang bug-os nga kalibutan, sa paghilway sang bug-os nga sangkatawhan.

- b. Internasyunalista ang sahi nga mamumugon kag ang yara sa alibutod sang proletaryo nga internasyunalismo sini amo ang paghiliusa kag pagsakdag sa interes sang proletaryado kag masa nga anakbalhas sa bug-os nga kalibutan.

*Gamiton ang **Biswal SPPPR-6** sa bilog nga sub-topiko.*

SPPPR 6 - PROLETARYONG INTERNASYUNALISMO

Sa panahon sang imperyalismo, ang mga paghimakas para sa pungsudnon nga paghilway sa mga kolonya kag malakolonya indi mahamulag nga bahin sang pangkalibutanon nga proletaryo nga rebolusyon. Ang demokratiko nga rebolusyon sang banwa sa Pilipinas kabahin sang pangkalibutanon nga proletaryong rebolusyon.

Isulat sa poster ang kanta nga "Internasyunal". Langot ang kaundan sini sa mga punto nga ginatalakay.

Athagon nga ang DRB sa Pilipinas kabahin sang pangkalibutanon nga proletaryong rebolusyon.

2. Ano ang panan-awan sang Komunista sa nasyunalismo?

- a. Ang nasyunalismo ginasadag sang pungsudnon nga burgesya sa katuyuan nga ipakigbato ang ila pagpabilin sa pungsod kag kontrolon ang pungsudnon nga merkado. Sa esensya ang nasyunalismo nga burges kasugpon lamang sang pagsagod sa kaugalingon nga kapital, negosyo kag ganansya.
- b. Ang sahing mamumugon sa mga kolonya kag malakolonya nagapartisipar kag nagapanguna sa paghimakas para sa pungsudnon nga paghilway. Ginahimo ini indi agud magsadag sang kaugalingon nga nasyunalismo kundi agud hawanan ang banas sa pagsulong sang proletaryo nga rebolusyon nga sosyalista sa kaugalingon nga pungsod kag makaamot sa pagsulong sang rebolusyon nga proletaryo kag paghimakas nga anti-imperyalista sa bug-os nga kalibutan.

Ipaathag ang kinatuhay sang makitid nga nasyunalismo nga burges sa nasyunalismo sang proletaryado.

3. Paano kongkreto nga masakdag sang Komunistang Pilipino ang diwa sang proletaryo nga internasyunalismo?

- a. Kongkreto nga masakdag sang Komunistang Pilipino ang diwa sang proletaryong internasyunalismo sa madamo nga pamaagi. Sandigan diri ang pagsikway sa makitid nga pungsudnon nga panan-awan kag pagsadag sa interes sang proletaryado kag pumuluyo sang bug-os nga kalibutan.
- b. Ang pagpadaog sang kauga-lingon nga rebolusyonaryo nga paghimakas ang pinakamaayo nga maamot sang mga rebolusyonaryo nga pwersa sa Pilipinas para sa kawsa sa pungsudnon nga kahilwayan, demokrasya, sosyalismo kag kalinungan sang kalibutan.

Ipaathag ang mga pamaagi sang pagsadag sa proletaryo nga internasyunalismo.

PAGTAKUP SANG TALAKAYAN SA TOPIKO:

1. *Balikan ang balayon sang topiko. Mahimo nga maghimo sang diagram ukon drowing sang lima ka kinaiya nga dapat nga pauswagon sang isa ka komunista. Ilaragway ang sumada sang diwang Komunista paagi sang pagdrowing sang adlaw nga may lima ka silak nga nagatiglawas sa mga kinaiya nga dapat pauswagon sang isa ka Komunista.*
2. *Balikan kag tasahon kon naagom ang mga katuyuan sa bulig sang tumuluon.*
3. *Iplastar ang mga dugang nga balasahon sang mga tumuluon :*
 - *Muling Pagtibayin ang Manipesto sang Partido Komunista, pahayag ni Jose Ma. Sison sadtong 1998 para sa ika- 150th Anibersaryo sang Manipesto sang Partido Komunista.*
 - *Mga Kabuhi sang Martir kag Martir sang Rebolusyon nga nabantala sa Ulos, Ang Bayan, Liberation kag mga pangrehiyon nga publikasyon.*

MATERYALISMONG DIYALEKTIKO (MD)

KATUYUAN:

1. Mangin maathag sa tumuluon sa sandigan kon paano tun-an kag bag-uon sang proletaryado ang kalibutan kag katilingban. Mapabakud ang pang-ideolohiya nga kahandaan sang mg katapu sang Partido sa pagtuon sang Marxismo-Leninismo-Maoismo (MLM) para sa pagpatuman sang mga rebolusyonaryong katungdanan.
2. Mahakos ang Materyalismong Diyalektiko para:
 - Husto nga mahangpan kag mapangabuhi ang mga sandigan nga prinsipyo sang Marxismo-Leninismo-Maoismo (MLM) kag rebolusyon Pilipino,
 - Mangin tunay kag lubos nga rebolusyonaryo ang panindugan, panan-awan kag metodo sang pagtratar sa tanan nga halambalanon;

Epektibo nga mapatuman ang rebolusyonaryo nga liny kag polisiya sang Partido sa lain-lain nga kahimtangan, linya sang hilikuton kag sakop;

 - Sa pagremolde sa kaugalingon sang mga Komunista

PAGBUKAS SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

1. Tum-ukan ang importansya sang MD:

- ini ang panan-awan kag paghangup sang proletaryo sa naturalisa
- ginaathag sini kon paano matun-an kag bag-uhon ang kalibutan kag katilingban
- ini ang pundasyon sang MLM, ang ideolohiya sang proletaryado kag katilingban
- ini ang pundasyon sang MLM, ang ideolohiya sang proletaryado

2. Ipakilala ang duha ka tampok nga kinaiya sang MD:

- ang makasahi nga kinaiya sini: panan-awan sa kalibutan sang proletaryado, nagaserbi sa paghimakas sini kag indi sang ano pa man nga sahi
- ang pagkapraktikal sini: ang teorya nakasandig sa praktika, nagahalin sa praktika kag matilawan ang kahustuhan sa praktika

3. Iplastar ang balayon sang topiko:

A. Duha ka Panan-awan sa Kalibutan

B. Teorya sang Kinaalam sang Materyalismong Diyalektiko

K. Esensya kag Layi sa Paghulag sang mga Bagay kag Proseso

LAWAS SANG TALAKAYAN SANG TOPIKO

A. Duha ka panan-awan sa kalibutan

1. Ano ang duha ka panan-awan sa kalibutan?

MGA IMPORTANTE NGA PUNTO

SUHESTYON NGA PAMAAGI SA PAGTUDLO

a. Ang duha ka daku kag nagabanggianay nga kampo sang mga panan-awan sa kalibutan subong amo ang ideyalismo kag ang materyalismo diyalektiko. Ang pagtungang nga ini nakabase sa magkabanggi nga panindugan angot sa:

- relasyon sang kinaalam sang tawo sa naturalisa, relasyon sang pagpamensar sa aktwal nga pagluntad sang mga bagay;
- paghangop sa pagbag-o kag pag-uswag sang kalibutan.

b. Ang ideyalismo nagapanindugan nga nagapanguna kag mas desaysibo ang kinaalam kag pagpamensar sangsa naturalisa. Ang metapisika amo ang paghangop sang ideyalismo sa pagbag-o sa kalibutan. Ginakabig sini nga ang kalibutan isa ka katilingban sang mga butang nga human na, wala nagabag-o kag separado.

k. Ang materyalismo diyalektiko nagapanindugan nga una ang naturalisa sa kinaalam. Ang diyalektika amo ang paghangop sang materyalismong diyalektiko sa pag-uswag sang kalibutan. Nagapanindugan ini nga ang kalibutan isa ka kati-lingban sang mga butang nga indi pa lubos nga human, mga butang nga walay untat nga nagabag-o kag naga-uswag.

*Gamiton ang **Biswal MD-1**. Para sa **punto b kag k** gamiton ang **Apendiks MD-1**. Paundan sang mga halimbawa halin sa mga tumuluon. Sa agrikultura, paano mahibal-an sang mangunguma ang maayo nga binhi, lupa, panahon sang pagtanom kag paano atipanon ang pananum.*

MD 1 - PAGKAKAIBA NG DALAWANG PANANAW SA DAIGDIG

- d. Gamhanan nga armas sang sahing mamumugon ang MD para mahangpan ang natu-ralisa kag katilingban, kag aktibo nga baguhon ang mga ini para sa benepisyo sang katawhan.

2. Diin nagahalin ang pagluntad sang duha ka magkabanggi nga panan-awan sa kalibutan?

- a. Ang pagluntad sang duha ka magkabanggi nga panan-awan sa kalibutan nagahalin sa kondisyon sa produksyon kag sa banggianay sang mga makasahi nga interes sa katilingban.
- b. Nakasandig sa lebel sang pagsulong sang produksyon sa katilingban ang kabilugan nga lebel sang paghangop sang tawo sa naturalisa kag katilingban. Sa pagpasakop sa produksyon, ang tawo nagaangkon sang sandigan nga angut sa naturalisa kag sa iya upod man nga tawo. Diri pangunahon nga nagahalin ang kinaalam kag pag-uswag sang kinaalam sang tawo.
- k. Tagsa ka sahi nagasakdag sang panan-awan sa kalibutan nga nagasanto sa pang-ekonomiya kag pangpulitika nga interes sini. Ini ang kabangdanan kon ngaa sa pihak sang pag-uswag sang produksyon, teknolohiya kag kinaalam sang tawo sa naturalisa kag katilingban sa subong, ginasakdag pa gihapon sang burgesya kag iban pa nga sahi nga nagahimulos kag nagapami-gos ang ideyalismo kag metapisika. Kag amo man ini ang pundamental nga kabangdanan kon ngaa solo nga ang proletaryado ang nakasuma sang tanan nga pag-uswag sang kinaalam sang tawo sa naturalisa kag

*Gamiton ang **Biswal MD-2** para sa punto a, b kag k, ipaplastar sa mga tumuluon ang mga kina-andan nga kaugalian kag pagpati sa kabuhi pang-produksyon kag banggianay sang mga sahi.*

MD 2 - ANG PAG-IRAL NG DALAWANG MAGKASALUNGAT NA PANANAW SA DAIGDIG AY NAGMUMULA SA KUNDISYON NG PRODUKSYON AT SA TUNGGALIAN NG MGA MAKAAURING INTERES SA LIPUNAN.

katilingban paagi sa pagtuga sang materyalismong diyalektiko.

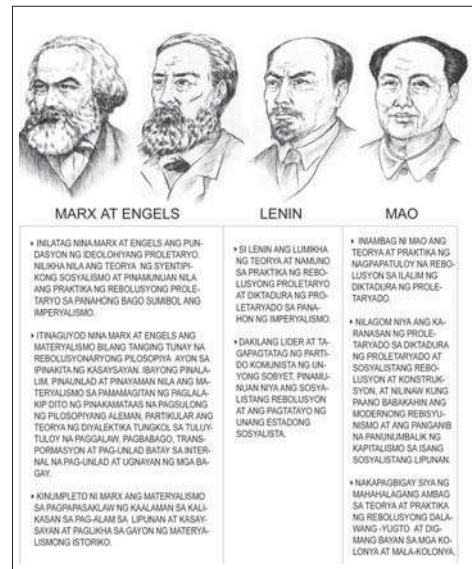
- d. Si Karl Marx ang nagtuga sang materyalismong diyalektiko. Suod nga timbang niya si Frederick Engels.

3. Ano ang dungganon nga kabilinggan sang materyalismong diyalektiko sa proletaryado kag sa Marxista-Leninista nga Partido?

- a. Ang materyalismo diyalektiko amo ang gamhanan nga armas sa pagrebolusyon sang sahing proletaryado:
 - lubos nga nagasanto kag nagasakdag sa pagsulong sang paghimakas para sa makasahi nga interes sini
 - ginahilway sini ang pamensaron sang sahi nga proletaryado sa anu man nga paghatag-rason sa paghimu-los kag pagpamigos sang burgesya;
 - ginaubayan sini ang rebolusyonaryo nga pagtra-tar sa lain-lain nga halambalanon nga nasuma-lang samtang nagamartsa padulong sa sosyalismo kag komunismo;
 - Muklat kag sampaton nga gingamit sang mga dung-ganon nga manunudlo nga Komunista ang materyalis-mong diyalektiko agud ana-lisahon kag lubaron sa rebolusyonaryo nga pamaagi ang mga palaligban sang proletaryado sa mansig nila panahon;
 - ang kahustuhan kag gahum sang materyalismong diya-lektiko napamatud-an na sang rebolusyonaryo nga praktika sang proletaryado sa bilog nga kalibutan sa kapin 150 ka tuig.

- b. Para sa MLM Partido ang MD amo ang:
 - Epektibo nga armas sang Partido sa pagpamatuk sa mga impluwensya sang ide-yalismo kag metapisika;
 - Pinakatuburan sang diwang rebolusyonaryo, isganan, lubos kag

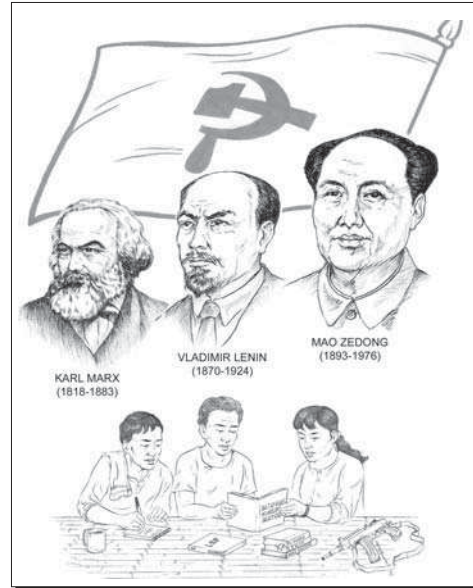
*Gamiton ang **Biswal MD-3, SPPPR-1** kag **Apendiks Partido-1**. Tum-ukan nga ang padayon nga pagsulong sang rebolusyong Pilipino bangud sa hugot nga pagtangan sang MLM.*

MD 3 - MATERYALISMONG DIYALEKTIKO

disiplinado nga tanda sang isa ka MLM nga Partido;

- Armas sang tagasa ka Komunista nga Pilipino sa pagremolde sang kaugalingon.

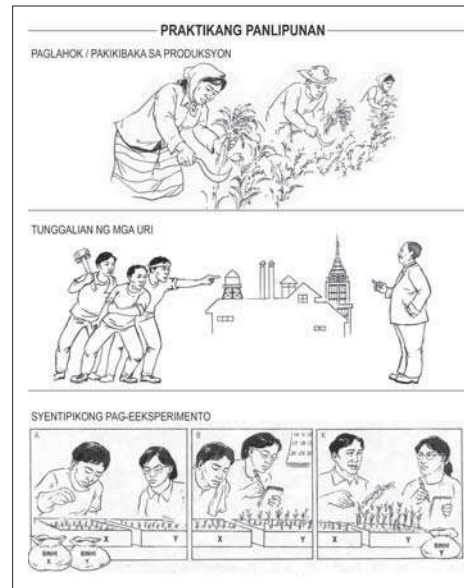
SPPPR 1 - TEORYANG GABAY:
MARXISMO-LENINISMO-MAOISMO

B. Teorya sang kinaalam sang materyalismong diyalektiko

1. Diin nagahalin ang mga husto nga ideya?

- Nagahalin kag nagakatilawan ang mga husto nga ideya sa praktika pangkatilingban:
 - pagpasakop sa paghimakas para sa produksyon;
 - banggianay sang mga sahi;
 - syentipiko nga ekspe-rimento
- Sa pagtuon kinahanglan nga manindugan para sa praktika. Ang panindugan para sa praktika panindugan para sa masa.
- Sa pihak nga bahin, ang rebolusyonaryo nga praktika dapat ubayan sang teorya sang MLM.

*Gamiton ang **Biswal MD-4**. Maghatag sang halimbawa sang tatlo ka praktika pangkatilingban nga ginasambit kag iangut ang mga ini sa matag-adlaw nga praktika sang mga tumuluon.*

MD 4 - SAAN NAGMUMULA ANG WASTONG MGA IDEYA

Ipaathag nga kon hamulag sa praktika pangkatilingban, indi mahimo nga makabalay sang husto nga ideya ang tawo kag indi matabu nga mapamatud-an ang kahustuhan sang ano man nga ideya.

Maghatag sang halimbawa kon ngaa ang panindugan para sa praktika panindugan para sa masa.

Ipaathag nga dapat ubayan sang MLM ang rebolusyonaryong praktika.

2. Paano ang proseso sang pag-uswag sang kinaalam?

a. may tatlo ka halintang ang proseso sang pag-uswag sang kinaalam: ang halintang sang kinaalam nga perseptwal, ang halintang sang kinaalam nga rasyunal kag halintang sang pagbalik sang ideya sa praktika.

i. Halintang sang kina-alam nga perseptwal.

Ang una nga halintang sa proseso amo ang pagtipon sang mga obserbasyon, impresyon kag mga

Gamiton ang Biswal MD-5. magplastar sang kaso nga gintun-an (case study) nga nagatum-ok sa importansya sang pangkatilingban nga pagpanayasad.

Dapat seguruhon sang instruktur nga sa kaso nga gintun-an maathag nga natumod ang tatlo ka halintang sang proseso sang pag-uswag sang kinaalam.

datos nga nasalaming sa pamensaron paagi sa igbalatyag, panan-awan, pamatin-an, panimaho, kag pangdamil. Ang mga ideya nga nabilog sa halintang nga ini naga-salaming sa mga matuod-tuod nga hitabo kag kahimtangan apang laptalapta, bangian kag hapaw. Wala ginasalaming sang kinaalam nga perseptwal ang esensya sang mga bagay-bagay.

ii. Halintang sang kinaalam nga rasyunal ukon makahangup.

Ang pagbilog sang ideya, analisis, pagpati ukon pagbalay sang teorya halin sa kinaalam nga perseptwal ang ikaduha nga halintang sang pag-ihibalo.

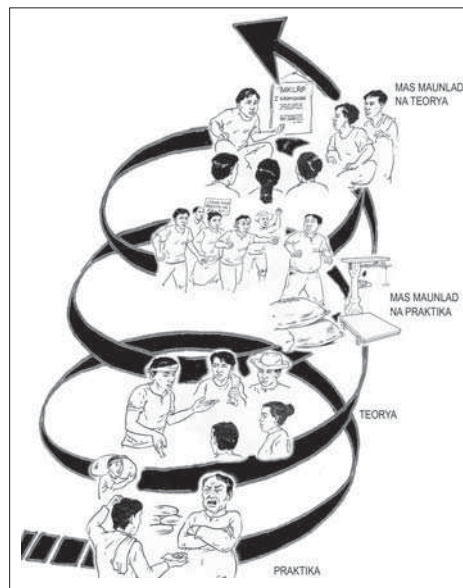
Duha ka bagay ang kina-hanglan agud makalumpat halin sa kinaalam nga perseptwal pakadto sa kinaalam nga rasyunal:

- bastante nga kadamuon ukon kamanggananon sang kongkreto nga datos ukon impormasyon (indi lang pugtak-pugtak, bungang-isip ukon haum-haum)
- pagpamensar ukon pag-analisa kag pagbilog sang kongklusyon

Ang halintang nga ini mas mataas kag mas importante nga halintang sa paghibalo angot sa mga butang. Ginabuyagyag sang kinaalam nga rasyunal ang mga internal nga kontradiksyon sang mga obhetibo nga bagay, ang ila mga layi kag ang internal nga angtanay nila sa isa kag isa samtang wala untat nga nagabag-o.

iii. Halintang sang pagbalik sang teorya sa praktika.

Ini ang pagtilaw sang kahustuhan sang teorya paagi sa praktika. Ginagamit ang teorya agud ubayan ang praktika. Sa dugang pa nga praktika, nagatuhaw man ang bag-

MD 5 - BUONG PROSESO NG PAG-UNLAD NG KAALAMAN

Maghatag sang halimbawa sang emperisismo kag dogmatismo halin sa nasuma nga eksperyensya sang Partido.

o nga mga halambalanon kag kahimtangan nga nagaki-nahanglan sang panibag-o kag mas mauswag nga teorya.

Ini ang pinakaimportante kag pinakadesaysibo nga halintang sa bilog nga proseso sang kinaalam. Ang solo nga katuyuan sang pagtuon naton sa kalibutan amo ang bag-uhon ini.

- b. Ang bilog nga proseso sang pag-uswag sang kinaalam. Tukibon ang kamatuoran sa praktika kag liwat paagi sa praktika, pamatud-an kag pauswagon ang kamatuoran. Praktika, kinaalam, liwat nga praktika nga mas mauswag kag liwat nga kinaalam nga mas mauswag. Masulit ang dagway nga ini sa walay katapusan nga pag-ikid.
- k. Yabi sa bilog nga proseso ang husto nga pag-angot sang teorya sa praktika sa kada halintang. Ang kasaypanan nga emperisismo kag dogmatismo amo ang pagbulag sang teorya kag praktika.

K. Esensya kag layi sang paghulag sang mga bagay

1. Ano ang pundamental nga basehan sang pagluntad kag pagbag-o sang mga bagay?

- a. Ang kontradiksyon sa sulod sang bagay ang pundamental nga basehan sang pagluntad kag pagbag-o sang mga bagay. Ang kontradiksyon amo ang magkabanggi nga mga aspeto, pwersa ukon tendensya nga dungan nga nagaluntad kag walay untat nga nagabang-gianay sa sulod sang mga bagay.

*Gamiton ang **Biswal MD-6** kag **MD-7** sa bilog nga sub-topiko. Gamiton nga halimbawa ang pangsulod nga kontradiksyon nga yara sa teksto: sa katilingban, pag-uswag sang inaway, kabuhi sang Partido.*

b. Samtang pundamental nga basehan sang pagbag-o ang mga pangsulod nga kontradiksyon ang mga panggwa nga paktor amo ang kahimtangan para sa pagbag-o. Buot hambalon ang angtanay kag balos-aksyon sang bagay sa mga bagay sa palibot ang nagapadasig ukon nagapa-hinay sa pag-uswag sini. Labaw pa kinahanglan ang mga paborableng panggwa nga kahimtangan para masolbar ang pangsulod nga kontradiksyon.

Agud lubos nga mahangpan ang esensya sang isa ka bagay, dapat hibal-on ang pangsulod nga kontradiksyon (internal) kag ang relasyon sini sa mga bagay sa palibot (eksternal).

Mahimo nga ihalimbawa ang tampok nga mga pagsulong sang rebolusyonaryong kahublagan sa atubang sang nagasingki nga pagpangsalakay sang imperyalismong US.

MD 6 - ANG KUNDISYON SA LOOB NG MGA BAGAY ANG BATAYAN NG PAG-IRAL AT PAGBABAGO NG MGA ITO.

2. Ano ang buot silingon sang pagka-absoluto ukon unibersal sang kontradiksyon?

- Makit-an ang kontradiksyon sa tanan nga bagay kag sa tanan nga proseso sang pag-uswag halin sa umpisa tubtob sa katapusan. Kon wala sang kontradiksyon, wala ang tanan. Ang kontradiksyon ang kabangdanan sang pagluntad sang tanan nga bagay.
- Ang kontradiksyon amo ang unibersal nga kabangdanan sang paghulag sang mga bagay kag makit-an halin umpisa tubtob katapusan sa tanan nga proseso sang paghulag sang mga bagay. May kontradiksyon bisan wala sang hayag nga banggianay sa isa ka bagay.

Gamiton ang **Biswal MD-7**.

MD7 - UNIBERSALIDAD AT PARTIKULARIDAD NG KONTRADIKSYON

- k. Ang paghakos sa unibersalidad sang kontradiksiyon nagakahulugan sang:
- panindugan para sa pag-bag-o kag pagsulong
 - pagkalubos nga rebolus- yonaryo
 - kawalay-kataka sa pagtuon
 - wala nagakatiplang sa mga pangmadalian nga pag-untat ukon pagkalma sang ginaatubang nga kahimtangan.

Maghatag ukon mangayo sang mga halimbawa sang pagka-unibersal sang kontradiksiyon sa naturalisa, katilingban kag paghulag.

Maghatag sang positibo kag negatibo nga halimbawa agud maathag ngaa importante nga mahakos ang unibersalidad sang kontradiksiyon.

3. Ano ang partikularidad sang kontradiksiyon?

- a. Ang tagsa ka kontradiksiyon may kinaiya nga partikular sa iya. Nagatuhay sa esensya, kalidad kag kinaiya ang mga bagay kag proseso. Ini bunga sang partiku-laridad ukon pagkarelatibo sang kontradiksiyon.
- b. Ang isa ka malawig nga proseso wala lang nagaangkon sang partikular nga kinaiya nga lain sa proseso nga ini sa iban pa. Ang kada halintang sini nagaangkon man sang kaugalingon nga partikular nga kinaiya nga lain sa iban pa nga halintang.
- a. Kinahanglan ang mga pat-ud nga kahimtangan agud dungan nga magluntad sa isa ka kabilugan ang magkabanggi nga aspeto kag magluntad ang bagay ukon proseso nga lakip sini.

*Gamiton ang **Biswal MD-6** kag **Biswal MD-7**.*

Ihalimbawa ang malakolonyal kag malapyudal nga katilingban Pilipino kag ang DRB.

- d. Tanan nga bagay kag proseso may kaugalingon nga kinaiya, may partikularidad kag kina-hanglan nagakaigo nga saya-saton kag analisahon agud mahangpan ang bagay kag proseso nga ginaanalisa:
- ang kontradiksyon sa kada bagay;
 - ang kontradiksyon sa kada isa sa mga proseso sa pag-uswag sini;
 - ang duha ka aspeto sang kontradiksyon sa kada proseso
 - ang kontradiksyon sa kada halintang sang proseso
 - ang duha ka aspeto sang kontradiksyon sa kada halintang

Gamiton ang halimbawa sa teksto. Indi magpalawig bangud talakayon man ang mga ini sa masunod nga topiko.

4. Ano ang relasyon sang unibersalidad kag partikularidad sang kontradiksyon?

- a. Ang unibersalidad kag partikularidad sang kontradiksyon duna sa tanan nga bagay kag nagaluntad sang magkalakip sa mga kongkreto nga bagay. Ang unibersalidad makit-an sa kongkreto nga mga bagay kag nagaluntad nga kaangot kag kalakip sang partikularidad.
- mahangpan ang esensya nga komon ukon unibersal sang mga bagay ukon mga bagay sa isa ka kategorya, kon pagatun-an ang madamu nga partikular nga mga bagay kag kontra-diksyon. Halin sa pagtuon nga ini, makuha ang unibersalidad.

*Gamiton ang **Biswal MD- 7**. Ipatumod sa mga tumuluon ang unibersalidad kag partikularidad sang kontradiksyon nga makita sa biswal.*

MD7 - UNIBERSALIDAD AT PARTIKULARIDAD NG KONTRADIKSYON

Athagon ang importansya sang pagtuon

- sa tion nga nahibal-an na ang esensya nga komun sa mga bagay ukon isa ka grupo sang mga bagay, magamit ang ihibalo nga ini agud labi nga mapasangkad, mapuslanon kag sistematiko nga matun-an ang iban pa nga partikular nga mga bagay.
- b. Ang unibersal sa isa ka konteksto kag lebel sang pagtuon nangin partikular sa iban nga konteksto. Sa pihak nga bahin, ang partikular sa isa ka konteksto kag lebel sang pagtuon nangin unibersal sa iban nga konteksto.
- k. Importante ang pagtukib sa partikularidad sang kontradiksyon agud matuhay ini sa iban pa nga kontradiksyon. Importante man ang paghibalo sa unibersalidad sang kontradiksyon agud maangot ini sa iban nga kontradiksyon. Pareho kinahanglan ang duha kag matumod ang angtanay nila agud lubos nga mahangpan ang esensya sang mga bagay kag ang bilog nga kamatuoran bahin sa ila.

sa unibersalidad kag partikularidad sang kontradiksyon.

Paghanas: *Magtukod sang mga tim. Tilawan nga ipatumod ang mga partikularidad kag unibersalidad sang kontradiksyon kag relasyon sang mga ini sa sulod sang isa ka baryo ukon erya nga ginahu-lagan. Iplastar sa sesyon.*

5. Ano ang importansya sang pagtuon sa indi-alalangay nga pusisyon sang mga kontradiksyon sa paghangop sa kinaiya kag pag-uswag sang mga bagay kag proseso?

- a. Wala sang bagay nga nagasulong sang alalangay kag palareho ang bug-at. Mas natural kag mas kinaandan ang indi-alalangay nga pag-uswag. Sa banggianay sang mga pwersa, tendensya ukon aspeto nga magkabanggi, kinaandan nga indi-alalangay ang pusisyon sang isa kag isa.
- b. Madamu ang kontradiksyon sa proseso sang pag-uswag sang isa ka bagay ukon isa ka proseso kag isa diri amo ang prinsipal nga kontradiksyon nga sa iya pagluntad kag paghulag nagatungod sang desaysibo nga papel

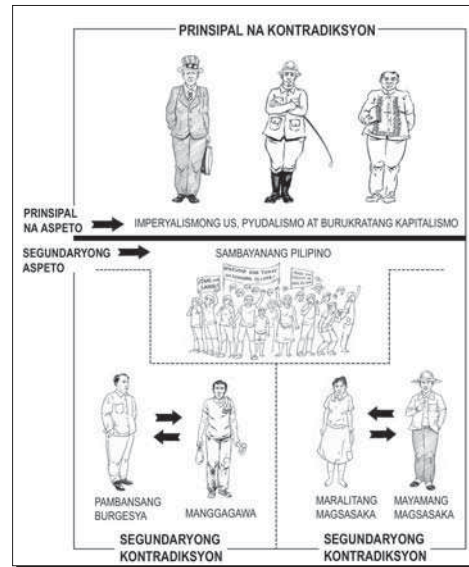
*Gamiton ang **Biswal MD-8** kag iangot sa inagihan sa rebolusyong agraryo ukon paghimakas sa sulod sang isa ka pabrika.*

ukon impluwensya sa pagluntad ukon paghulag sang iban nga kontradiksiyon. Sa tagsa ka halintang sang isa ka proseso permi man nga may isa ka prinsipal nga kontradiksiyon nga nagatungod sang nagapanguna kag desaysibo nga papel.

k. Sa ano man nga kontradiksiyon, kinaandan nga indi alalangay ang pag-uswag sang duha ka aspe-to. Ang mga panahon nga daw tupong ang pusisyon sang mga aspeto pangmaldalian lamang samtang sandigan ang panahon nga indi sila alalangay. Ang isa sa duha ka aspeto nagatungod sang nagapanguna nga papel ka ang isa sekundaryo. Ang pangunahon nga nagahusga sang kinaiya sang bagay amo ang prinsipal nga aspeto sang kontradiksiyon.

d. Nagabayluhanay sang pusisyon ang mga aspeto sang kontradiksiyon, halin sa pusisyon nga sekundaryo nagahimo nga prinsipal ang isa kag halin naman sa pusisyon nga prinsipal nagahimo nga sekundaryo ang pihak. Ang pagbag-o sang pusisyon sang mga aspeto ginatalana sang pagluya ukon pagbaskog sang kada isa samtang naga-uswag ang bagay. Sa pagbag-o sang pusisyon sang mga aspeto, nagabag-o man ang kinaiya sang bagay.

e. Labi nga mahangpan ang kongkreto nga kinaiya sang mga bagay kag proseso kag husto nga matumod ang kalubaran sang mga problema ukon gani aktibo nga maisulong pakadto sa mas mataas nga halintang ang isa ka proseso paagi sa paghangop sa prinsipal nga kontradiksiyon kag prinsipal nga aspeto sang kontradiksiyon.

MD 8 - ANG DI PANTAY NA KATAYUAN NG KONTRADIKSYON AT ANG DALAWANG ASPETO NG KONTRADIKSYON SA KASALUKUYANG LIPUNANG PILIPINO

6. Paano nagakalubad ang isa ka kontradiksyon, nagatapos ang isa ka daan nga proseso kag nagatuhaw ang bag-o nga proseso?

a. May umpisa kag katapusan ang tanan nga proseso. Pagkalubad sang kontradiksyon nga nagatalana sang pagluntad sang isa ka proseso, nagatapos man ang proseso nga ini kag nagatuhaw ang bag-o nga kontradiksyon kag bag-o nga proseso.

b. Nagaaagi sa duha ka lebel sang paghulag ang pagsulong sang isa ka bagay ukon proseso:

1. kantitatibo nga pag-bag-o - ang lebel nga sa hinali nga paglantaw daw kalmado ukon relatibo nga wala nagahulag;

2. kalitatibo nga pagbag-o – ang lebel sang hayag nga pagbag-o; nagakawasak ang kumbinasyon sang magkabanggi nga aspeto kag nagakadula ang bagay ukon proseso nga kalakip sini kag nagatuhaw ang bag-o nga kontradiksyon, bag-o nga bagay ukon proseso.

k. Nagatapos ang isa ka kontradiksyon sa paagi nga ang daan nga aspeto ginakuhaan sang kondisyon para magluntad. Matrans-porma ang mga aspeto sa ila kabanggi kag magatuhaw ang lubos nga bag-o nga kontradiksyon.

Sa paglubad sang isa ka kontradiksyon, bangud lain-lain ang kinaiya sang kontradiksyon, lain-lain man ang dagway sang banggianay sang mga aspeto kag lain-lain man ang kalubaran.

d. Ang mga sandigan nga dagway sang banggianay sang mga aspeto sang kontradiksyon amo ang antagonistiko kag indi-antagonistiko.

- **antagonistiko nga kon-**

*Gamiton ang **Biswal MD-8**. Ilaragway ang proseso sang pag-uswag sang DRB.*

Ihalimbawa ang mga pagbag-o nga kantitatibo pakadto sa kalitatibo sa mga masunod:

- *halin sa kontak tubtob sa pagpatapu sa Partido sang isa ka kaupod*
- *halin sa lebel kontak tubtob matukod ang sanga sang Partido kag OKP sa isa ka baryo*

Maghatag sang positibo kag negatibo nga halimbawa agud tum-ukan ang importansya sang husto nga pag-uyat sa antago-nistiko kag indi anta-gonistiko nga kontradiksyon kag sang pamaagi sang paglubad sini:

- *banggianay sang pumuluyo sa baryo sa lokalidad*
- *pagpamuno sa kahublagan masa kag pakigbanggi sa sahi*
- *pagdala sa banggianay sang ideya sa sulod sang Partido; pagdala sang banggianay sa duha ka linya nga naglab-ot sa paksyunalismo;*
- *banggianay sa sulod sang pamilya sa tunga sang pagrebolusyon ukon indi pagrebolusyon.*

tradiksiyon— antagonistiko ang paagi sang paglubad;

- **indi antagonistiko nga kontradiksiyon**— matawhay nga proseso sang paglubad

e. Ang antagonistiko nga kon-tradiksiyon mahimo nga mangin indi antagonistiko kag ang indi antagonistiko nga kontradiksiyon mahimo nga mangin antagonistiko. Gani, kinahanglan sang kongkreto nga pagtuon sa mga sirkumstansya sang tagsa ka banggianay kag indi dapat mekanikal nga magduso sang de-kahon nga solusyon.

PAGTAKUP SA TALAKAYAN SANG TOPIKO:

1. *Balikan ang balayon sang topiko kag ang mga pangunahon nga punto nga napaathag.*
2. *Buyukon ang mga tumuluon nga maghatag sang buhi nga halimbawa kon ano ang nabag-o sa ila nga panan-awan kag pagpati umpisa sang makatuon sang MLM kag rebolusyong Pilipino.*
3. *Takpan ang topiko sa pagkanta sang “**Pantasya.**”*

**TABLE MD-1
BASEHAN SANG MAGKABANGGI NGA PANINDUGAN**

	IDEYALISMO KAG METAPISIKA	MATERYALISMO DIYALEKTIKO
<p>A. Bahin sa relasyon sang kamuklatan sang tawo sa naturalisa; relasyon sang pamensaron sa aktwal nga pagluntad sang mga bagay.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nagapanindugan nga nagapanguna kag makahulugang ang kamuklatan kag pamensaron sangsa naturalisa. 2. Nagapati nga ang pamensaron kag kamuklatan sang tawo wala nakabase sa materyal nga kalibutan, tigaylo naga-kinaugalingon, nakahamu-lag kag nagapangibabaw sa materyal nga kalibutan. 3. Nagapati nga ang mga bagay kalipunan lang sang igbalatyag ukon persepsyon sang tawo. Wala sang bagay nga nagaluntad nga guwa sa igbalatyag ukon kamuklatan. 4. Ginapaathag sini ang kalibutan kag mga hitabo sa kalibutan paagi sa mga lihi, misteryo, ispiritu kag pagpati pangrelihiyon. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nagapanindugan nga una ang naturalisa sa kamuklatan. 2. Ang pamensaron wala sang liwan kundi ang materyal nga kalibutan nga nasala-ming sang utok sang tawo kag nasalaming sa dagway sang mga ideya ukon pamensaron. 3. Ang kamuklatan kag pamensaron indi hamulag sa utok sang tawo, ang materyal nga bagay nga nagapamensar. Ginatum-ukan nga ang unod sang utok ukon pamensaron sang tawo mga laragway lang sang bagay-bagay ukon hitabo sa palibot kag kaugalingon niya. 4. Ginapangita sini ang kamatuoran halin sa matuod nga hitabo kag ginatilawan sini sa praktika ang kahustuhan sang mga kaisipan.
<p>B. Bahin paghangup sa pagbag-o kag pag-uswag sang kalibutan.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ang kalibutan ginakabig sang metapisika nga hubon sang mga bagay nga: <ol style="list-style-type: none"> a. human na, wala nagabag-o kag hamulag kag wala sang relasyon sa isa kag isa; b. kon may pagbag-o, ini pagbag-o lang sa kadamuon, dagway ukon pusisyon sang mga bagay; c. ang anuman nga pagbag-o simple nga gina-ugat sa kabangdanan nga yara sa 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ang kalibutan hubon sang mga bagay nga: <ol style="list-style-type: none"> a. wala pa lubos nga nahuman b. wala'y untat nga nagabag-o kag naga-uswag; c. ang wala'y untat nga pagbag-o sang mga bagay bunga sang mga kontradiksyon sa sulod sini.

guwa sang bagay.

TABLE MD-1

IDEYALISMO KAG METAPISIKA	MATERYALISMO DIYALEKTIKO
<p>2. Wala sang konsepto sang kasaysayan kag pagbag-o:</p> <p>a. isa lang ang makita nga nagaluntad subong, ang nagaluntad nga mga bagay kag ideya wala dulunan, wala umpisa kag wala katubtuban.</p> <p>b. kon may aktwal nga pagbag-o, ini ginakabig nga aksidente, natabuan lang ukon epekto sang mga pwersa nga panggwa.</p> <p>3. Bilang mga kabahin sang isa ka ideyalista nga panan-awan sa kalibutan, ang ideyalismo kag metapisika magkapareho sa esensya:</p> <p>a. ginahamulag ang kamuklatan kag pamensaron sa materyal nga kalibutan;</p> <p>b. kinaiya sang ideyalismo kag metapisika ang mga langong haum-haum nga wala nakabase sa mga matuod nga hitabo nga gintilawan sang praktika.</p>	<p>2. Nagabag-o ang esensya ukon basehan nga kinaiya sang materyal nga kalibutan kag katilingban:</p> <p>a. pangunahon bunga sang mga pangsulod nga kabangdanan;</p> <p>b. sekundaryo ang impluwensya kag angtanay diri sang mga panggwa nga kabangdanan.</p> <p>3. Ginatudlo ang aktibo nga papel sang tawo sa paghangup sa esensya sang mga bagay kag sa mga kabangdanan kag pamaagi sang pag-bag-o sang mga ini.</p> <p>a. Wala ini naga-untat sa paghangup sa kahimtangan sang masa kag katilingban agud lamang mapasangkad ang kinaalam.</p> <p>b. Ginatun-an ang mga ini sa katuyuan nga pundamental nga baguhon ang nagaluntad nga mga relasyon nga manug-himulos kag manugpigos kag hilwayon ang mga sahi nga anak-balhas.</p> <p>c. Ginatudlo sini nga dapat magsalig ang masa sa ila rebolusyonaryo nga kamuklatan,</p>

MATERYALISMONG ISTORIKO (MI)

KATUYUAN:

1. Mahakos ang sandigan nga kinatuhay sang materyalismo istoriko kag ideyalista nga panan-awan sa kasaysayan kag katilingban.
2. Mahangpan sang mga tumuluon nga ang MI ang husto kag syentipiko nga giya sa pagtuon sa katilingban:
 - *ang kahimtangan kag mga pagbag-o sa ekonomiya ang matuod nga ginahalinan kag pangunahon nga nagatalana sang mga ideya, panan-awan kag institusyon pangpulitika nga nagaluntad sa katilingban;*
 - *ang mga sahi kag banggianay sang mga sahi ang yabi nga pagtulun-an sang materyalismo istoriko*
 - *ang estado ang makahas nga instrumento sang makasahi nga paghari, kag ang rebolusyon ang makahas nga pagpukan sang isa ka sahi sa isa pa agud isulong ang katilingban;*
 - *ang kultura nagahalin kag nakabase sa ekonomiya kag ang nagapangibabaw sa katilingban ang kultura sang nagahari nga sahi; bangud diri, kinahanglan sang rebolusyon pangkultura para sa pagsulong sang rebolusyon kag pagbag-o sang katilingban*
 - *sosyalismo kag diktadura sang proletaryado ang padulungan sang katilingban, pakadto sa komunismo*
3. Maarmasan sang mga prinsipyo sang materyalismo istoriko bilang kinahanglan nga giya sa:
 - *pagtuon sa nagligad, subong kag pagapadulungan sang katilingban nga Pilipino;*
 - *pagtuon kag paghangop sa linya pangpulitika kag mga polisiya sang Partido;*
 - *matinugahon nga pagpatuman sa linya kag mga polisiya kag husto nga pagpamuno sa rebolusyonaryo nga kahublagan.*

PAGBUKAS SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

1. *Iplatar nga ang pagtuon sa materyalismo istoriko ang aplikasyon sang materyalismo diyalektiko sa pagtuon sang katilingban. Gamiton ang sinipi nga dinalan ni Kaupod Mao:
“ **Ang pangunahon nga kabangdanan sang pagbag-o sang katilingban ang pag-uswag sang pangsulod nga mga kontradiksyon sang pwersa sa produksyon kag sang relasyon sa produksyon, ang kontradiksyon sang mga sahi kag ang kontradiksyon sang daan kag bag-o. Ang pag-uswag sang mga kontradiksyon nga ini ang nagpasulong sang katilingban kag naghatag sang kusog para maislan ang daan nga katilingban.**”*
2. *Athagon ang partikular nga kamalahalon sang topiko sandig sa kahimtangan kag kinahanglanon sang mga tumuluon.*
3. *Tum-ukan nga nagatuhog sa bilog nga balayon sang topiko ang halambalanon sang mga sahi kag banggianay sang mga sahi bilang yabi nga pagtulun-an sang MI.*
4. *Iplatar ang balayon sang topiko :*
 - A. Ang Materyalismo Istoriko kag ang Ideyalista nga Panan-awan sa Kasaysayan**
 - B. Mga Sahi kag Banggianay sang mga Sahi: Ang Basehan sa Ekonomiya**
 - C. Estado kag Rebolusyon**
 - D. Kultura kag Rebolusyon sa Kultura**
 - E. Sosyalismo kag Diktadura sang Proletaryado kag ang Pagkadula sa Komunismo sang mga Sahi kag Banggianay sang mga Sahi**

LAWAS SANG TALAKAYAN SANG TOPIKO

A. Ang materyalismo istoriko kag ang ideyalista nga panan-awan sa kasaysayan

1. Ano ang sandigan nga kinatuhay sang materyalismo istoriko kag ideyalista nga panan-awan sa kasaysayan?

MGA IMPORTANTE NGA PUNTO

SUHESTYON NGA PAMAAGI SA PAGTUDLO

a. Ang banggianay sang materyalismo istoriko kag ideyalista nga panan-awan sa kasaysayan kabahin sang banggianay sang duha ka makabanggi nga panan-awan sa kalibutan—ang materyalismo diyalektiko kag ideyalismo.

Tupadon ang Biswal MI-1a kag Biswal MI-1b. Buyukon ang mga tumuluon nga magpaathag bahin diri.

MI 1a - IDEYALISTANG PANANAW SA KASAYSAYAN

MI 1b - PROLETARYONG PANANAW SA KASAYSAYAN

b. Magkabaliskad ang posisyon sang materyalismo istoriko kag ideyalista nga panan-awan sa kasaysayan sa masunod nga mga halambalanon:

- Basehan sang nagaluntad nga istruktura sang katilingban kag ultimo nga kabangdanan sang

Himuon nga Tsart kag ipaathag ang Apendiks MI-1.

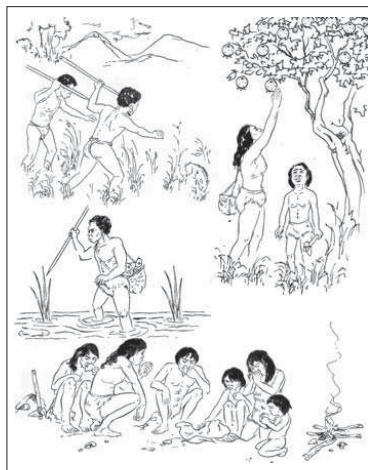
- mga pagbag-o sa katilingban kag pagsulong sang kasaysayan;
 - Posibilidad sang punda-mental nga pagbag-o sa katilingban;
 - Banggianay sang mga sahi;
 - Papel sang mga indi kinaandan nga indibidwal.
- k. Ang banggianay sang mga sahi ang yabi nga pagtulun-an sang materyalismo istoriko. Ginatudlo sini:
- Kon paano ang pat-ud nga mga sahi kag ang ila banggianay ginabun-ag sang isa ka sistema nga pang-ekonomiya
 - Kon paano ang banggianay nga ini ginasalaming kag ginadala sa kabuhi pangpu-litika kag pangkultura sang katilingban kag;
 - ang bang-gianay sang mga sahi sa isa ka katilingban nagalab-ot sa mga pundamental nga pagbag-o kag pagsulong sang katilingban.

B. Mga sahi kag banggianay sang mga sahi: ang basehan sa ekonomiya

1. Ano ang mga pwersa sang produksyon kag relasyon sa produksyon?

- a. Sa kada panahon sang pag-uswag sang isa ka katilingban, may ara ini nga depinido nga sistema sang ekonomiya ukon produksyon nga ginabug-os sang duha ka aspeto: ang mga pwersa kag relasyon sa produksyon.
- **Pwersa sa produksyon** – ginabug-os sang tanan nga tawo nga nagatrabaho nga may tumod nga lebel sang kinaalam kag kahanasan sa pagtrabaho kag sang mga kasangkapan sa produksyon pareho sang mga kagamitan, duta, hilaw nga materyales, kag iban pa.
 - **Relasyon sa produksyon**—nagatumod sa mga relasyon sang mga tawo kaangot sang pagpanag-iya sang mga kasangkapan, partisipasyon sa

Athagon ang moda sang produksyon kag ang duha ka aspeto sini. Magpili sang bisan diin sa Biswal MI-3 tubtub Biswal MI-6.

MI 3 - PRIMITIBO KOMUNAL

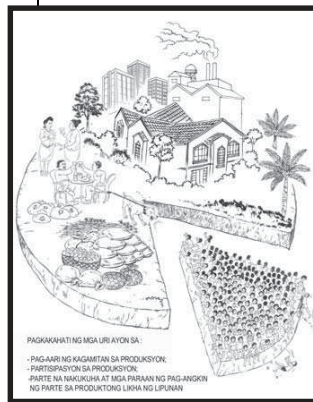
pagtrabaho kag partehanay sang mga produkto sang katilingban.

- b. Ang kontradiksyon sa tunga sang mga pwersa kag relasyon sa produksyon ang pangsulod nga kontradiksyon nga nagapasulong sa produksyon kag kabuhi pang-ekonomiya.
- k. Nagatuhaw ang bag-o nga sistema sa produksyon halin sa tagu-angkan sang daan.

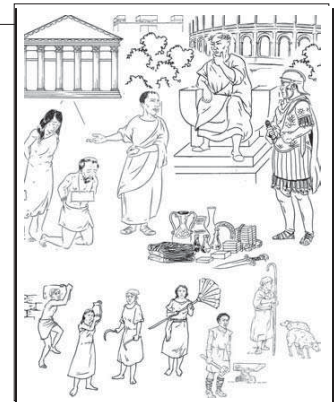
2. Ano ang basehan sa ekonomiya sang pagkatunga sang katilingban sa mga sahi?

- a. Ang pagkatunga sang katilingban sa mga sahi nakabase sa mga relasyon sa produksyon. Sa esensya, ang mga relasyon sa produksyon pagkatunga kag relasyon sang mga sahi sa produksyon.
- b. Ang mga sahi mga dalagku nga hubon sang tawo nga magkatuhay ang tindog sa isa ka sistema nga pang-ekonomiya nga ginatalana sang kasaysayan sandig sa:
 - pagpanag-iya sang kasangkapan sa produksyon,
 - partisipasyon sa dalangan sang produksyon,
 - kadakuon sang parte kag mga pamaagi sang pag-angkon sang parte sa partidahay sang produkto sang pagtrabaho sang katilingban

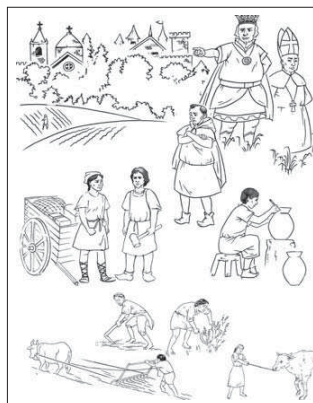
Gamiton ang Biswal MI2,4,5,6, agud tum-ukan ang basehan sa ekonomiya sang pagkatunga sang katilingban sa mga sahi.

MI 2 - PAGKAKAHATI NG LIPUNAN SA MGA URI

MI 4 - LIPUNANG ALIPIN

MI 5 - LIPUNANG PYUDAL

MI 6 - LIPUNANG KAPITALISTA

- k. Ang pagkatunga sang katilingban sa mga sahi pagtungang sini sa mga nagapanghimulos kag ginahimuslan. Sa tunga sang duha ka punta sang pagkatunga sang katilingban makita ang mga sahi nga nahanunga.
- d. Ang banggianay sang mga sahi nakaugat sa magkabanggi nga interes nila sa ekonomiya
- e. Ang banggianay sang mga sahi nga nagapanghimulos kag ginahimuslan naka-sentro sa pagtapos sang partikular nga tipo sang pagpanghimulos sa sulod sang isa ka sistema sang katilingban.

3. Ano ang mga pangunahon nga sistema pang-ekonomiya ukon moda sang produksyon sa kasaysayan?

- a. Sa kabilugan, may lima ka pangunahon nga sistema pang-ekonomiya ukon moda sang produksyon nga nagtuhaw sa kasaysayan sang kalibutan. Ang mga ini ang sistema nga primitibo komunal, ulipon, pyudal, kapitalista kag sosyalista.
- b. Ang paghibalo sa mga kinaiya sang lima ka pangunahon nga sistema nga ini pwede nga mangin ubay sa pagtuon naton sa kasaysayan sang ano man nga katilingban, bisan may mga partikularidad ang kaugalingon nga dalan nga ginaasoy sini sa pagsulong.
- k. May ara man nga mga katilingban nga yara sa transisyon kag nagaangkon sang mga kinaiya sang indilang isa ka sistema sang ekonomiya.

*Gamiton ang **Biswal MI-3** tubtob sa **Biswal MI-ka7** kag ang **Apendiks MI-2** sa paglaragway sang mga sistema pang-ekonomiya.*

Ihalimbawa ang katilingban Pilipino antes mag-abot ang kolonyalistang Espanyol.

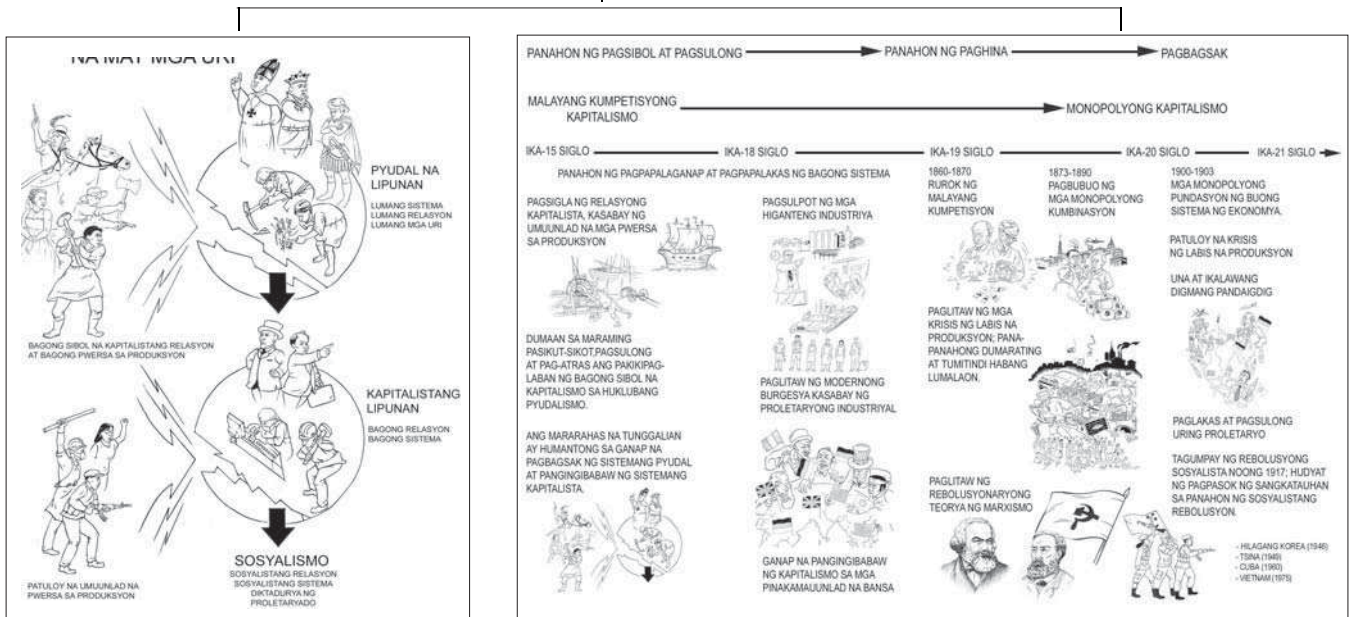

MI 7 - LIPUNANG SOSYALISTA

4. Paano nagakatabo ang pagkapukan sang daan nga sistema pang-ekonomiya kag ang pagbulos sang bag-o?

- a. Sa kasaysayan sang mga katilingban nga may sahi, ang kabuhi sang kada sistema pang-ekonomiya matunga sa panahon sang:
- **Pagtugdo kag pagsulong**—ang panahon sang pagpalapnag kag pagpabakud sang bag-o nga sistema, sang pagsanto sang mga bag-o nga relasyon sa produksyon sa labi nga pag-uswag sang mga pwersa sa produksyon;
 - **paghina tubtob sa pagkapukan** —sa padayon nga pagsulong sang mga pwersa sa produksyon, naga-abot ang halintang nga mangin sablag na sa pagsulong ang daan nga mga relasyon sa produksyon.

Gamiton ang **Biswal MI-7a** kag **MI-7b**.

MI 7a - KLASIKONG PINAGDAANANNG PAG-UNLAD NG SISTEMANG PANLIPUNAN NA MAY MGA URI

MI 7b - PAANO NAGAGANAP ANG PAGBAGSAK NG LUMANG SISTEMANG PANG-EKONOMYA AT PAGPALIT NG BAGO?

5. Ano ang papel sang mga sahi nga anakbalhas kag ginahimuslan sa pagsulong sang produksyon kag sang katilingban ?

- a. Sa malawig nga kasaysayan sang katilingban sang tawo, ang

Balikan ang **Biswal MI-3** tubtob sa **MI-7**.

Paagi sa halimbawa nga halin sa tumuluon

mga sahi nga anakbalhas kag ginahimuslan ang pangunahon nga pwersa nga nagahulag agud paabansehon kag pauswagon ang katilingban. Sila ang matuod nga tagatuga sang kasaysayan.

kag instruktur, ipabatyag sa mga tumuluon:

- paano ginabuhi sang mga sahi nga anakbalhas ang katilingban nga may mga sahi;
- ano sila kasingki nga gina-pabudlayan sang pyuda-lismo kag imperyalismo;
- gani dapat magsugod ang aton nga pagtratar kag pagpamuno sa masa sa pagkilala sa kamatuoran nga ini.

6. Ano ang papel sang mga mapanghimulos nga sahi sa pagsulong sang produksyon kag sang katilingban?

a. Progresibo -- samtang sila nagapakig-away pa agud matukod kag makonsolida ang sistema nga ginatiglawas nila:

- Ginhilway nila ang mga pwersa sa produksyon halin sa pagkontrol sang daan nga relasyon sa produksyon;
- Ginapauswag nila ang mga pwersa sa produk-syon.

b. Reaksyunaryo –sa tion nga nakonsolida na ang ila paghari kag nagtug-do na ang bag-o kag mas mauswag nga mga pwersa sa produksyon kag relasyon sa produksyon:

- Gina-upangan nila ang labing pag-uswag sang pwersa sa produksyon;
- Ginaguba ang pwersa sa produksyon kag ginaupangan ang ano man nga mapuslanon nga pagbag-o sa katilingban.

*Gamiton ang **Biswal MI-7a** kag **Biswal MI-7b**. Ilaragway ang nangin papel sang sahi nga burges nga ginahalimbawa sa teksto.*

K. Estado kag rebolusyon

1. Ano ang estado?

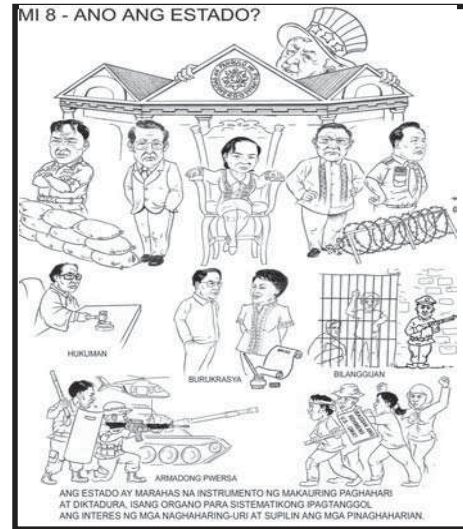
a. Sa panggwa nga dagway sini, ang estado isa ka espesyal nga organo nga ginabug-os sang mga armado nga grupo kag gubyerno, nagapaluntad kag nagapatuman sang mga layi, kag nagapangibabaw sa katilingban sa isa ka natalana nga teritoryo.

b. Sa esensya, ang estado makahas nga instrumento sang makasahi nga paghari kag diktadura, isa ka organo agud depensahan ang makasahi nga interes

*Gamiton ang **Biswal MI-8**. Dalayon*

sang mga nagahari nga sahi kag lupigon ang mga ginaharian.

nga talakayon ang **Pamangkot 1** kag **2**.

MI 8 - ANO ANG ESTADO?

2. San-o nagtuhaw ang estado sa kasaysayan sang katilingban?

- Sang nabun-ag ang mga sahi, mga agalon kag ulipon, kag nagtuhaw ang ila banggianay, lubos nga nagtuhaw man ang estado sa katilingban. Ang estado bunga sang indi mata-labo nga mga antagonismo sa tunga sang mga sahi sa katilingban.
- Ang estado lain sa organisas-yon sang mga tribu ukon angkan sang primitibo nga komunidad.
- Ang relasyon sa estado isa pa nga basehan nga sandigan sang pagkatunga sang katilingban sa mga sahi. Luwas sa pagkatunga sa mga nagapanghimulos kag ginahimuslan, ang makasahi nga katilingban natunga sa mga nagapamigos kag ginapigos, sa mga nagahari kag ginaharian.

Ibutang sa tsart ang kinatuhay sang estado sa orga-nisasyon sang mga tribu.

3. Ngaa ginhambal ni Marx nga “ang tanan nga banggianay sang mga sahi banggianay sa pulitika”?

- Permi nga kabahin sang pagbanggianay sang mga sahi ang halambalanon sang pagkontrol sa gahum sang estado.
- Sentral nga halambalanon sa ano man nga rebolusyonaryo nga pagbag-o sa katilingban ang pagpukan sa daan nga gahum sang estado kag pagtukod sang

*Delasyon nga talakayon ang **Pamangkot 3,4,5**.*

Buyukon ang tumuluon nga maghatag sang halimbawa nga magapakita nga ang tanan nga banggianay sang mga sahi banggianay pangpulitika

bag-o.

- k. Desaysibo ang papel sang rebolusyonaryo nga Partido nga nagatiglawas kag nagapamuno sa paghimakas agud agawon ang gahum pang-estado.

4. Ano ang rebolusyon?

- a. Hambal ni Kaupod Mao Zedong:
“Ang rebolusyon isa ka pag-alsa, isa ka makahas nga tikang agud pukanon sang isa ka sahi ang isa pa ka sahi.”

Dugang pa:

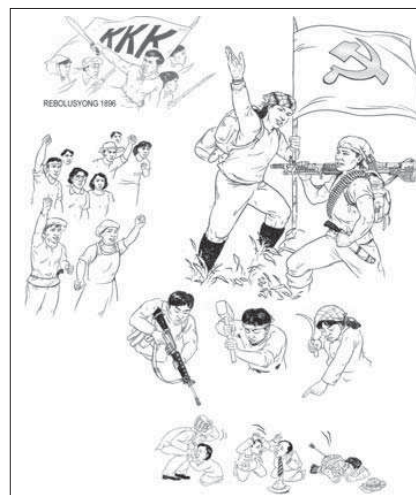
“Nagahalin sa pusil ang gahum sa pulitika.”

Agud pukanon ang nagahari nga estado, kinahanglan nga lutuson ang armado nga kusog nga pinakahaligi sini.

- b. May dungganon kag punda-mental nga papel ang mga rebolusyon sa pagsulong sang kasaysayan. Hambal ni Marx:
“Ang kalakasan ang komadrone sang kada daan nga katilingban nga magabun-ag sang bag-o.”

Gamiton ang **Biswal DRB-2**.

Maghimo sang istrip sang mga sinipi nga dinalan nanday Mao kag Marx bahin sa rebolusyon.

DRB 2 - KASALUKUYANG YUGTO NG REBOLUSYONG PILIPINO

Pamangkuton ang mga tumuluon kon ano ang padulungan sang katilingban Pilipino kon wala sang DRB.

5. Ano ang papel sang masa nga pigos sa tanan nga dungganon nga rebolusyon?

- a. Ang tanan nga dungganon nga rebolusyon ginpadaog sang masa nga pigos nga nagdesisyon nga uyatan ang kaugalingon nga kapalaran. Sa tanan nga dungganon nga rebolusyon, ginpukan sang armado nga pumuluyo ang pagginahum sang mga naga-panghimulos kag nagapigos sa ila.
- b. Sa panahon sang rebolusyon labi pa nga napamatud-an nga ang masa ang matuod nga baganihan kag tagatuga sang kasaysayan.
- k. Sa bug-os nga kasaysayan, solo lang nga ang proletaryado ang sahi nga mahilway

Pangayuon sang paghangop sang mga tumuluon sa linya nga:

“Ini ang ulihi nga pagpakig-away, maghiliusa agud masakop sang Internasyunal ang katawhan”

halin sa ambahanon sang Partido, ang **“Internasyunal”**.

Kantahon ang **“Tao ang Mahalaga”**.

lang paagi sa paghilway sa bug-os nga katawhan. Ini ang esensya sang kinatuhay sang tanan nga nauna nga rebolusyon sa kasaysayan.

D. Kultura kag rebolusyon sa kultura

1. Diin nagahalin ang mga pamensaron, ideya kag pagpati nga lapnagon sa isa ka katilingban?

- Ang mga pamensaron, ideya kag pagpati nga nagalpnag sa isa ka katilingban halin sa mga inagihan kag paghu-lag sang tawo sa produk-syon kag sa pagpakig-relasyon sa isa kag isa.
- Sa katilingban nga natunga sa mga sahi, ang pamensaron sang tagsa tawo may marka sang iya sahi. Ang mga pamensaron, ideya kag pagpati sa isa ka katilingban nga may mga sahi nakabase, nagasalaming kag nagatiglawas sa mga interes sa ekonomiya kag pulitika sang sahi nga nagpapalaganap sang mga ini.

Ipaathag nga ang mga pamensaron, ideya kag pagpati nga nagalpnag sa isa ka katilingban amo ang nagabug-os sang kultura.

*Gamiton ang **Biswal MD-1**. Ipakita nga ang mga konsepto bahin sa kahilwayan, pagkaalalangay kag pagpanag-iya nagatuhay ang paghatag-kahulugan sigun sa kon ano nga sahi ang nagagamit sini.*

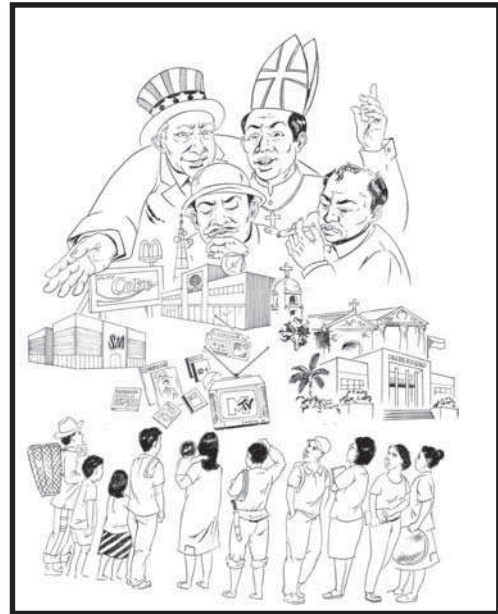

MD 1 - PAGKAKAIBA NG DALAWANG PANANAW SA DAIGDIG

2. Kay sin-o nga kultura ang nagahari sa katilingban nga may mga sahi ?

- Ang kultura sang katilingban nga may mga sahi ang kultura sang sahi nga nagauyat sang gahum sa ekonomiya kag pulitika. Bangud uyat sang mga nagahari nga sahi ang mga institusyon sa kultura, ang ila mga pamensaron, ideya kag pagpati ang nagadominar sa bug-os nga katilingban. Ginapalpnag nila ini agud magpabilin ang ila paghari.

*Gamiton ang **Biswal MI-9**. Buyukon ang mga tumuluon nga ipaathag ang biswal. Dugangan kag sumahon sang instruktur ang mga paathag.*

MI 9 - PANGINGIBABAW NG KULTURA NG MGA NAGHAHARING URI

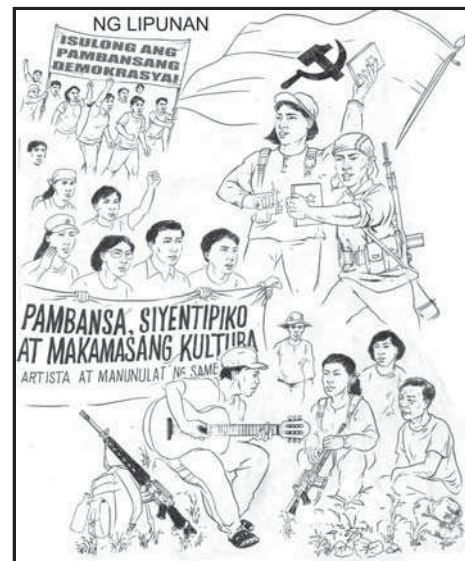
3. Ano ang papel sang rebolusyonaryo nga teorya kag kultura sa pagbag-o sang katilingban?

- a. Ang bag-o kag mauswag nga mga ideya kag teorya nagaserbi sa interes sang bag-o nga sistema kag mga progresibo nga sahi. Ginahatagan-dalan sini ang pagsulong sang katilingban.
- b. Labi pa nga gamhanan kag malahalon ang mga bag-o nga ideya kag teorya samtang mas eksakto nga ginasalaming sang mga ini ang aktwal nga kina-hanglanon sang rebolusyo-naryo nga transpormasyon sa ekonomiya kag pulitika. Ginahilway sang mga bag-o kag rebolusyonaryo nga ideya kag teorya ang pamensaron

sang mga sahi nga ginaharian kag ginahimuslan.

- k. Ang mga rebolusyonaryo nga ideya kag teorya magalapnag kag magapangibabaw ano man nga pagpugong ang himuon sang mga nagahari nga sahi kag mga ahente nila sa patag sang kultura. Suno kay Marx, ***“Mangin materyal nga pwersa ang teorya sa tion nga ini ginhakos sang masa.”***

Gamiton ang ***Biswal MI-10.***

MI 10 - REBOLUSYONARYONG TEORYA AT KULTURA SA PAGBABAGO NG LIPUNAN

Maghimo sang istrip sa mga sinipi nga pulong halin kay Marx kag Lenin kag itapik sa blakbord. Buyukon ang tumuluon nga ipaathag kag paundan ini sang mga halimbawa halin sa ila inaghan sa pag-

d. Imposible nga matabo ang rebolusyonaryo nga pagbag-o kon wala sang naga-iwag nga rebolusyonaryo nga ideya kag teorya. Hambal ni Lenin, **“Kon wala sang rebolusyonaryo nga teorya, wala sang rebo-lusyonaryo nga kahub-lagan.”**

e. Agud mahilway ang pamensaron sang masa nga Pilipino sa gapos sang reaksyunaryo nga kultura nga kolonyal, burges kag pyudal, kinahanglan nga mapagsik kag muklat nga palapnagon sa masa sang pumuluyo ang rebolusyonaryo nga kultura nga pungsudnon, siyentipiko kag makamasa.

organisa kag pagpahulag sa masa.

E. Sosyalismo kag diktadura sang proletaryado

1. Diin nagapadulong ang kasaysayan sang katilingban nga may mga sahi ?

a. Ang kasaysayan sang katilingban nga may mga sahi nagapadulong sa komunismo, ang katilingban nga wala sang mga sahi. Ini ginatalana sang obhetibo nga pag-uswag sang produksyon kag katilingban.

b. Ang **komunismo** nagakahu-lugan sang paghilway sang bilog nga katawhan halin sa pagpanghimulos sang tawo sa tawo, sang paghilway sang mga pwersa sa produksyon halin sa mga upang sang pribado nga pagpanag-iyang kag sang paghilway sang katilingban sa mga makahalalit nga inaway nga nagahalin sa inaway sang mga sahi.

k. Magaluntad ang ululupod nga pagtrabaho para sa benepisyo sang tanan kag sang kada isa, mapagsik kag tayuyon nga magauswag ang produksyon kag lubos nga madula ang kaimulon, pagkabusabos kag pagka-ignorante. Ang tawo muklat kag hungod nga magabag-o sang kaugalingon kag sang kalibutan.

*Gamiton ang **Table MI-2.***

Palab-ason sang instruktur ang mga materyal nga basehan nga padulungan sang katilingban ang komunismo.

2. Ano ang sosyalismo?

a. Ang **sosyalismo** ang temprano nga

halintang sang komunismo. Paagi sa pagpukan sa paghari sang burgesya, pagatukuron sang proletaryado ang katilingban nga sosyalista kag isusulong ini tubtob lubos nga nga malab-ot ang komunismo.

- b. Sa panahon sang imperya-lismo, ang mga rebolusyon sa malakolonyal kag malapyudal nga katilingban kabahin sang proletaryo nga rebolusyon nga sosyalista. Ginapaluya sini ang pangkalibutanon nga sistema nga kapitalista; wala sang iban nga banas sa pag-uswag sini kundi ang sosyalismo.
- k. Ang pangunahon nga kaundan sang proletaryo nga rebolusyon nga sosyalista ang pagtukod sang diktadura sang proletaryado—ang pagwasak sa estadong burges kag pagtukod sang estadong proletaryo.
- d. Ang sosyalista nga ekonomiya ang nagapreparar sang materyal nga basehan agud dulaon ang mga sahi kag tukuron ang komunismo.
- e. Ang kultura sang katilingban nga sosyalista gina-ubayan sang husto kag syentipiko nga ideo-lohiya sang proletaryado, ang MLM.

Delasyon nga talakayon ang Pamangkot 2 kag 3.

Gamiton ang Biswal MI-7 kag Table MI-2 para sa pangkabilugan nga paglaragway sang mga kinaiya sang sosyalismo.

MI 7 - LIPUNANG SOSYALISTA

3. Ano ang diktadura sang proletaryado?

- a. Suno kay Lenin, **“Ang diktadura sang proletaryado ang paghari nga wala ginalimitahan sang layi, kag nakabase sa kalakasan— sang proletaryado sa burgesya, paghari nga nagaagum sang simpatiya kag suporta sang masa nga anakbalhas kag ginahimuslan.”**
- b. Ang pagwasak sa makinarya sang estadong burges kag ang pagtukod sang diktadura sang proletaryo ang sentral nga katuyuan sang paghimakas sang proletaryado. Sa kadalag-an sang katuyuan nga ini nakasandig ang iban pa nga katungdanan sang rebolusyon nga sosyalista.
- k. Bisan pa dala sang diktadura sang proletaryado ang pila nga kinaiya sang

Maghimo sang istrip sa pulong halin kay Lenin. Ipapilit sa blakbord kag ipaathag.

Ibutang sa tsart kag talakayon ang mga katungdanan sang diktadura sang proletaryado.

Buyukon ang tumuluon nga magpahayag sang mga pa-mangkot. Tinguhaon nga sabton.

mga naunang estado sa kasaysayan, indi na ini ang lubos nga estado. Pundamental nga kinalain ang armado nga pwersa sini sa mga ispesyal nga armado nga hubon sang mga nauna nga estado.

- d. Sa padayon nga pagsulong sang sosyalista nga rebolusyon kag konstruksyon, amat-amat na nga magakadula ang estado nga proletaryo. Sa mauswag nga halintang sang komunismo, mangin lubos ang pagkadula sini.

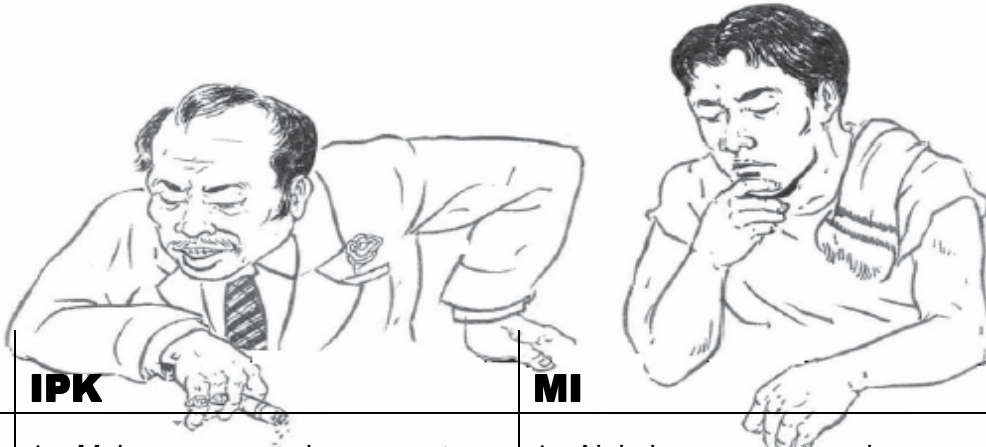
*Sarhan ang talakayan paagi sa binalaybay ukon ambahanon bahin sa sosyalismo; halimbawa ang **“Pandaigdigang Awit.”***

PAGSARA SANG TALAKAYAN SANG TOPIKO

1. *Balikan ang balayon sang topiko kag ang mga pangunahon nga punto nga naathag. Ipamangkot kon may mga punto pa nga wala maathag kag kon may ara, tinguhaon nga athagon.*
2. *Balikan ang mga katuyuan sang pagtuon sa topiko, ipakita paano ini ginsabat sa pagtuon kag tantyahon kon naagom ang mga katuyuan nga ini.*

Table MI-1

**KINATUHAY SANG IDEYALISTA NGA PANAN-AWAN SA KASAYSAYAN (IPK)
KAG MATERYALIMSONG ISTORIKO (MI)**

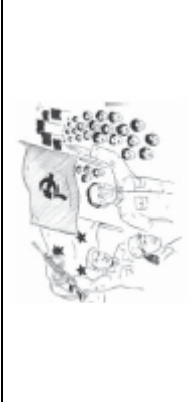
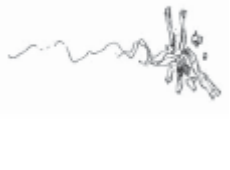

	IPK	MI
<p>A. Ultimo nga basehan sang nagaluntad nga istruktura sang katilingban kag ultimo nga kabangdanan sang mga pagbag-o sa katilingban kag pagsulong sang kasaysayan.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mahangpan paagi sang pagtuon sa kamukalatan kag mga ideya sang tawo kag mga pagbag-o sini. 2. Pagbag-o sa pulitika ang importante. 3. Ginadesisyunan sang diyos ukon kapalaran. 4. Wala sang katapusan nga paghaum-haon sa mga motibo sang tawo, sang suhetibo nga mga opinyon sa kahimtangan kag padulungan sang katilingban. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nakabase sa materyal nga kahimtangan kag kabuhi sang katilingban, sa kahimtangan sang produksyon kag bayluhanay sang mga materyal nga kinahanglanon para mabuhi ang tawo. 2. Ini ang ugat sang mga pagbag-o sa kamuklatan, mga ideya kag institusyong pangpulitika. 3. Ang kasaysayan ginatalana sang mga layi nga independyente sa kagustuhan sang tao. Hambal ni Marx: <i>“Ang tawo ang tagtuga sang kaugalingon nga kasaysayan apang ginahimo niya ini sa kahimtangan nga gintalana sang obhetibo nga mga layi nga gwa sa suhetibong kagustuhan niya.”</i>
<p>B. Posibilidad sang pundamental nga pagbag-o sa katilingban.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wala nagapati sang posibilidad kag realidad sang pundamental nga pagbag-o sa katilingban. 2. Naga-imbento sang iya nga modelo sang “natural” ukon “ideyal” nga kaayusan sang katilingban kag permi ang mga ini – sadto, subong kag sa katubtuban. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ginatudlo nga padayon nga nagabag-o ang katilingban, sa porma kag labina sa esensya. 2. Nagapanindugan sa rebolusyonaryong pagbag-o kag huluhalingang nga pag-uswag sang katilingban. 3. Magkatuhay sa esensya ang mga katilingban nga nagtuhaw kag napukan.

Table MI-1

	IPK	MI
k. Banggianay sang mga sahi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hugot nga ginapanginwala ang pagluntad kag kabilingan sang banggianay sang mga sahi.” Ang imol kag manggaranon resulta sang “natural” nga pagluntad sang mapisan kag tamad, maalam ukon istupido ukon badlit sang kapalaran. 2. Bulag nga pagsunod sang mga ginaharian sa mga nagahari; paghilisugot sang mga sahi. 3. Ang rebolusyon kag inaway resulta sang kalainan sang isa ukon pila ka tawo, sang simple nga indi pagintindihanay, aksidente, ukon sang kalainan nga duna sa tawo. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ang kasaysayan sang mga nahauna nga katilingban (maluwas sa Primitibo Komunal) kasaysayan sang mga banggianay sang mga sahi. 2. Ang pagkatunga sa mga sahi kag banggianay sang mga sahi resulta sang kontradiksyon sa katilingban sa lebel sang pag-uswag sang produksyon. 3. Ang rebolusyon kag inaway banggianay sang mga sahi kag kinahanglan para maangkon ang daku nga lumpat sa pagsulong sang kasaysayan.
D. Papel sang mga indi kinanadan nga indibidwal – mga hari, heneral, lider ukon henyoy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bangian nga ginatum-ukan ang papel sang mga indi kinaandan nga indibidwal; ang dalagan sang kasaysayan ginadesisyunan sang mga aktibidad sang mga indibidwal nga ini. 2. Indi maathag ukon menor ang papel sang masa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. May malahalon nga papel bangud nakaimpluwensya sila sang dalagan sang katilingban apang ang sandigan nga usapin kon ginabaton sang masa ang isa ka ideya. 2. Gani, nakasentro ang igtalupangod sa kabuhi sang masa, sa komprehensibo nga pagtuon sang kahimtangan, relasyon kag banggianay sang kabugusan sang mga sahi sa baylo nga sa partikularidad kag hilig sang mga indibidwal, bisan ano pa man sila kalain.

TABLE MI-1
MGA SISTEMANG PANG-EKONOMIYA SA KASAYSAYAN

				
PRIMITIBO KOMUNAL	ULIPON	PYUDAL	KAPITALISMO	SOSYALISMO
40,000+ tuig ang nagligad	4,000-3,000 BC (5-6 libo ka tuig ang nagligad)	400 AD (Europe) 1000 BC (China)	Ika-15-ika-16 siglo	Ika-20 siglo (1917....)
Manubo ang lebel nga nagsalig sa pagpangkalap sa naturalisa. Pinakasimple nga Kagamitan sa Produksyon (KsP), Wala sang pribado nga pagpanag-iyang sang KsP. Komunal nga produksyon kag komunal nga distribusyon sang produkto.	Nagtuhaw ang pribado nga pagpanag-iyang sang duta sa ngalan sang angkan kag importante nga KsP. Pwersahan nga pagpatrabaho sang mga ulipon nga ginahimustan sang mga agalon nga nagapang-ulipon.	Nag-uswag ang KsP kag ispesyalisasyon sa agrikultura. Malala ang pagpanghimulos sang mga agalon nga mayduta sa mga mangunguma nga pwersado nga magbayad sang renta sa porma sang pagtrabaho, produkto ukon kwarta. Gagmayan kag indibidwal nga produksyon para sa kaugalingon nga gamit sang pamilya ukon komunidad.	Moderno kag dalaguan nga produksyon sang balagya, ululupod nga pagtrabaho sang mga mamumugon, sistematiko nga paggamit sang makina kag modernong syensya sa produksyon. Pribado nga pagpanag-iyang sang mga kapitalista ang mga KsP. Malala nga pagpanghimulos sa sahing mamumugon.	Ang KsP itransporma pakadto sa pagpanag-iyang sang biyog nga katilingban, planado nga produksyon sandig sa kinahanglanon sang kabilugan kag sang mga indibidwal, kontrolado ang merkado tubtub lubos nga madula ang papel sini.
				

PANAHAON SANG PAGLUNTAD :

KINAIYA SANG PRODUKSYON:

TABLE MI-2
MGA SISTEMANG PANG-EKONOMIYA SA KASAYSAYAN

	PRIMITIBO KOMUNAL	ULIPON	PYUDAL	KAPITALISTA	SOSYALISMO
MGA SAHI	Wala pa sang sahi				
NAGAHARI		Agalon nga nagapang-ulipon	Agalon nga mayduta	Burgesya	Proletaryado
NAHANUNGA		Mga artesano, enhinyero, gagmayan, kag nagakinaugalingon nga mangunguma, nahilway nga mga ulipon, hangaway nga nagaserbe sa agalon.	Nagakinaugalingon nga artesano kag mangunguma tagayaring-kamay	Petiburgesya (intelektwal, hanas nga mamumugon, gamay nga negosyante)	
GINAHARIAN		Mga ulipon	Mangunguma nga wala sang duta ukon kulang sa duta	Mamumugon	Burgesya
ESTADO		Diktadurya sang mga agalon nga nagapang-ulipon batuk sa mga ulipon	Diktadurya sang mga agalon nga mayduta batuk sa mangunguma	Diktadurya sang burgesya batuk sa proletaryado	Diktadurya sang proletaryado batuk sa burgesya
KULTURA	Primitibo, hugot ang angot sa naturalisa.	Kultura sang mga agalon nga manug-ulipon	Pyudal: bulag nga pagsunod sa mga nagahari, lihi	Burges:makinaugalingon, gamhanan ang kwarta	Siyentipiko nga ideolohiya nga ginabayayan sang MLM.
PAANO NAPUKAN KAG NABUSLAN SANG BAG-O	Pagsulong sang produksyon pakadto sa pagtulunga sang traaho, kaugalingon gna pamilya kag pribado nga pagpanag-iya sang KsP.	Wala untat nga inaway nga pagpangsakop agud makuhaan sang dugang nga ulipon, pag-alsa sang mga ulipon kag mga kolonya, masingki nga banggianay sang mga agalon kag pagpanalakay sang mga kahariang barbaro.	Pag-uswag sang produksyon pakadto sa gagmayan nga kapitalistang pagawaan. Madasig ang pagkalusaw sang produksyong pyudal, pag-angat sang gahum sang mga kabayanan kag komersyante kag pagpangibabaw sang komersyo kag kwarta. Pagpangibabaw sang modernong produksyon. Rebolusyong Burges nga nagkadto sa lubos nga pagkapukan sang sistemang pyudal.	Nagtuhaw ang krisis sang sobra nga produksyon. Naglapnag ang rebolusyonyang teorya sang Marxismo kag paghimakas sang proletaryado agud hilwayon ang kaugingon kag katilingban. Nagdaog ang Rebolusyong Sosyalista sang 1917 sa Rusya. Nagpangibabaw pa ang kapitalismo apang nag-agi ini sang pinakamalala nga krisis halin WWII.	May pila ka pungsod nga nagdaog ang sosyalismo. Nagbalik sa kapitalismo ang iban bangud sang modernong rebisyunismo, ang iban nanindugan kag nagpupunyagi sang sosyalismo. Yara kita sa halintang sang imperyalismo kag proletaryong rebolusyong.

(page inserted intentionally without content)

EKONOMYANG PAMPULITIKA (EP)

KATUYUAN:

1. Tun-an ang ekonomiya pangpulitika bilang ubay sa husto nga paghangup sa layi sang paghulag sang ekonomiya sang katilingban, sa mga sahi kag banggianay sang mga sa
2. Mapaathag kon paano analisahon ang kabilugan nga balayon kag mga relasyon sang mga sahi sa katilingban.
3. Mapaathag ang mga materyal nga basehan sang mga rebolusyonaryo nga kawsa kag paghimakas sang sahi nga mamumugon kag mangunguma, kag ang mga materyal nga basehan sang sosyalista nga palaabuton sang rebolusyong Pilipino.

PAGBUKAS SANG TALAKAYAN SANG TOPIKO

1. *Iplatar kon ano ang ekonomiya pangpulitika; athagon nga ini kabahin, sa pagkamatuod yabi nga bahin, sang materyalismo istoriko. langot sa pagtuon sang MD kag MI.*
2. *Iplatar kon paano nagkadagway ang ekonomiya pangpulitika bilang separado nga patag sang pagtuon kag paano ini gintransporma ni Marx bilang lubos nga syentipiko nga patag.*
3. *Tum-ukan ngaa malahalon nga mahangpan sang tanan nga Komunista nga Pilipino ang teorya sang Marxista nga ekonomiya pangpulitika.*
4. *langot ang mga katuyuan sang pagtuon sa kahimtangan kag mga kinahanglanon sang mga tumuluon.*
5. *Iplatar ang balayon sang topiko :*
 - A. Topiko nga Pagtulun-an sang Ekonomiya nga Pangpulitika**
 - B. Pagpanghimulos nga Kapitalista sa Sahi nga Mamumugon**
 - K. Krisis sang Kapitalismo kag ang Sosyalismo**
 - D. Pagpanghimulos nga Pyudal kag Malapyudal sa mga Mangunguma kag Mamumugon sa uma**
 - E. Rebolusyon nga Agraryo kag Sosyalista nga Transpormasyon sang Kaumhan**

LAWAS SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

A. Topiko nga Pagtulun-an sang Ekonomiya Pangpulitika

1. Ano ang topiko nga pagtulun-an sang ekonomiya pangpulitika ?

MGA IMPORTANTE NGA PUNTO

SUHESTYON NGA PAMAAGI SA PAGTUDLO

- a. Ang sentral nga pagtulun-an sang ekonomiya pangpulitika amo ang relasyon sang mga sahi sa produksyon kag bayluhanay—ang relasyon sang nagapanghimulos kag ginahimuslan sa kabuhi pang-ekonomiya sang katilingban.

*Gamiton ang **Biswal EP-1**. Dalayon nga talakayon ang **Pamangkot 1,2 kag 3**. Tuhayon ang **Marxistang EP** sa burges nga pagtuon sang ekonomiya nga nagasentro lang sa halambalanon sang bayluhanay kag materyal nga kinahanglanon kag ginatago ang esensyal nga mapang-himulos nga relasyon sa tunga sang mga sahi. Sa subong sini, hatagan tum-ok ang makasahi nga kaundan sang EP kag para kay sin-o ini.*

EP 1 - SENTRAL NA ARALIN NG EKONOMYANG PAMPULITIKA ANG RELASYON NG MGA URI SA PRODUKSYON AT PALITAN

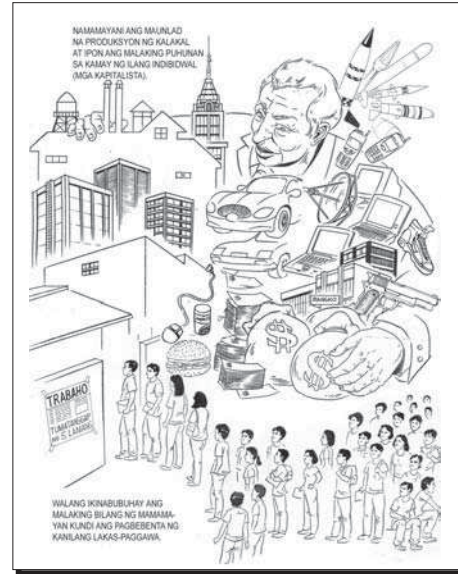
2. Ano ang pagpanghimulos ?

- a. Ang pagpanghimulos amo ang paggamit sa pagtrabaho sang iban nga wala sang kabaylo. Ini ang sandigan nga kinaiya sang pagpanghimulos nga makita sa tanan nga sistema sang ekonomiya nga natunga sa mga sahi.

Pamangkuton ang tumuluon kon ano ang paghangop nila sa “pagpanghimulos”. Maghatag sang mga simple kag kongkreto nga halimbawa sang pagpanghimulos sandig sa inagihan sang tumuluon.

- b. Nagatuhaw ang pagpang-himulos diin man ang isa ka bahin sang katilingban may monopolyo sa pagpanag-iya sang mga kagamitan sa produksyon kag kon subong sini, diin man may pribado nga pagpanag-iya sang mga kagamitan sa produksyon.

*Gamiton ang **Biswal EP-2**. Ipakita ang monopolyo sa pagpanag-iya sang mga nagahari nga sahi sa kagamitan sa produksyon.*

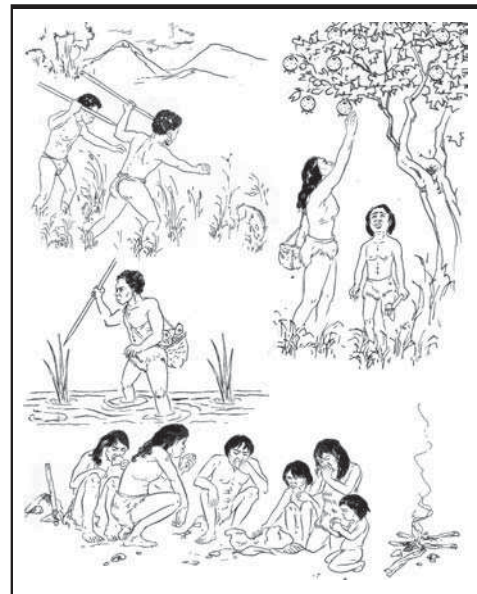

EP 2 - KALAGAYANG PINAGSIBULAN
NG KAPITALISTANG PAGSASAMANTALA

3. Nga isa ka syensya nga istoriko ang ekonomiya pangpulitika ?

- a. Lainlain ang kinaiya sang produksyon kag mga relasyon sang mga sahi sa lain-lain nga sistema sang ekonomiya kag sa lain-lain nga halintang sang kasaysayan. Kon subong sini, magkatuhay ang mga layi sang ekonomiya pangpulitika sa lain-lain nga lugar kag panahon.

*Balikan ang **Biswal MI-3** tubtob sa **MI-7**. Ipakita ang kinatuhay sang mga kinaiya sang pro-duksyon kag relasyon sang mga sahi sa kada sistema pangkatilingban.*

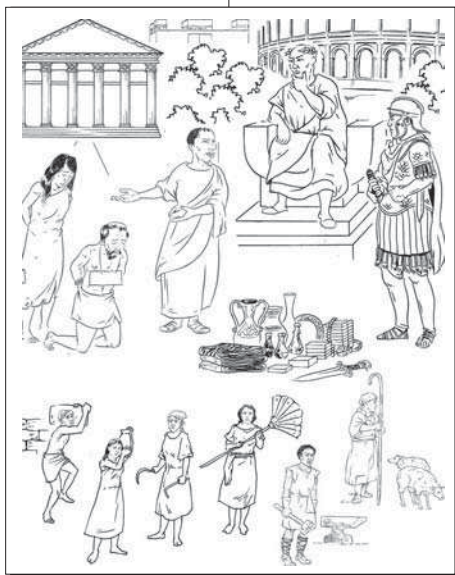

MI 3 - PRIMITIBO KOMUNAL

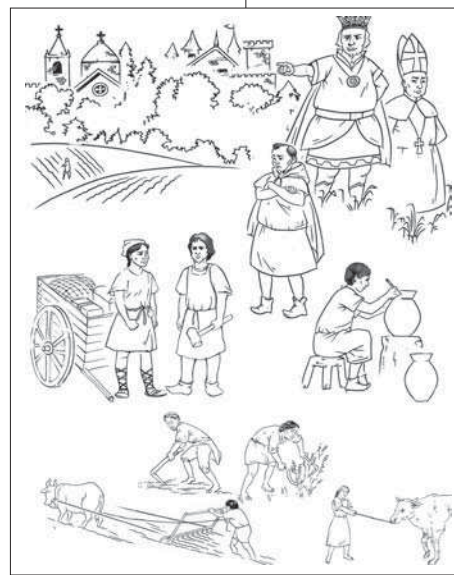
b. Madula lang ang isa ka partikular nga tipo sang pagpanghimulos kon madula ang partikular nga monopolyo sa kagamitan sa produksyon nga nagbunga sini.

k. Ang ekonomiya nga sosyalista lubos nga tuhay sa mga nagligad nga sistema sang ekonomiya bangud indi ini nakabase sa mga relasyon sang pagpanghimulos. Basehan ang kinatuhay sang mga layi sang pag-uswag sini nga kinahanglan nga mahangpan agud masulong ang rebolusyon kag sosyalista nga konstruksyon.

Tum-ukan nga kinahanglan nga magpakasampaton sa pagtuon sang Ekonomiya Pangpulitika agud mahangpan ang mga materyal nga basehan sa pagsulong sang rebolusyong Pilipino kag sang sosyalista nga palaabuton sini.

MI 4 - LIPUNANG ALIPIN

MI 5 - LIPUNANG PYUDAL

MI 6 - LIPUNANG KAPITALISTA

MI 7 - LIPUNANG SOSYALISTA

B. Pagpanghimulos nga kapitalista sa sahi nga mamumugon

Nota: Maghimo sang flow tsart sang bilog nga topiko agud mapakita ang lohika kag husto nga salansan sang mga konsepto. Gamiton ang Power Point EP-1 kon may pasilidad.

1. Ano ang mga kahimtangan nga gintuhawan sang kapitalista nga pagpanghimulos ?

- Ang duha ka esensyal nga kahimtangan para sa pagtuhaw sang mga relasyon kag pagpanghimulos nga kapitalista:
 - Natipon ang daku nga kapital sa kamot sang pila ka indibidwal (mga kapitalista) kag nagadominar ang maus-wag nga produksyon sang balaklonon;
 - Wala sang pangabuhian ang daku nga isip sang pumuluyo kundi ang pagbaligya sang ila kusog-pangabudlay.
- Makita ang kapitalista nga produksyon sa Pilipinas sa industriya kag sa malapad nga korporasyon nga talamnan sang mga pananum komersyal nga ginapanag-iyahan sang mga bag-ong tipo sang agalon nga mayduta (AMD) kag mga kasosyo nila nga dalagku nga burgesya kumprador (DBK) kag dumuluong nga monopolyong kapitalista.

Dalayan nga talakayon ang Pamangkot 1-5. Gamiton ang Biswal EP-2. Athagon ang mga kahimtangan nga gintuhawan sang kapitalistang pagpanghimulos.

EP 2 - KALAGAYANG PINAGSIBULAN NG KAPITALISTANG PAGSASAMANTALA

2. Ano ang balaklonon? Ano ang balor sang isa ka balaklonon?

- Ang balaklonon isa ka bagay nga produkto sang pagtrabaho sang tawo, nagasabat sa partikular nga kinahanglanon sang tawo, kag ginatuga agud ibaligya ukon ibaylo sa iban nga bagay.
 - sa ekonomiya nga kapitalista, ang mga produkto balaklonon, ang manggad sang katiling-ban nga kapitalista tuman kadaku nga tipon sang mga balaklonon.
 - gani ang pagtuon sa ekonomiya pangpulitika sang kapitalismo naga-umpisa sa pagtuon sa kinaiya sang balaklonon

Athagon kon ngaa sa balaklonon nagahalin ang pagbaybay sa kapitalistang pagpang-himulos. Gamiton ang mga halimbawa nga yara sa teksto.

Buyukon ang mga tumuluon nga maghatag sang halimbawa sang mga balaklonon nga tuga sa ila nga lugar.

- b. Kon ginahambalan sa ekonomiya pangpulitika ang balor sang balaklonon, ang ginatumod indi ang gamit sini, kundi ang balor sini sa bayluhanay.
- k. Ang balor sang balaklonon—ang balor sini sa bayluhanay—nagahalin sa pagtrabaho nga gindapat agud matuga ini. Naga-angkon lang sang balor ang isa ka bagay kon ginagamitan sang pagtrabaho sang tawo agud mangin mapuslanon kag mabaylo sa iban nga balaklonon.

Gamiton ang Biswal EP-3.

EP 3 - HALAGA NG KALAKAL

3. Paano ginatakos ang balor sang isa ka balaklonon?

- a. Ang balor sang balaklonon nakabase sa kantidad ukon kadamuon sang pagtrabaho nga unod sini.
- b. Ang talaksan naman sang pagtrabaho amo ang kadugayon sang pagtrabaho. Mas madugay ang paghuman sa produkto, mas madamo nga pagtrabaho ang unod sini, kag mas mataas ang balor sini. Bisan man, may lain-lain nga kinaiya ang pagtrabaho. May simple kag kumplikado, kag ang kumplikado nga pagtrabaho mas daku ang takos sang pagtrabaho nga dala sini.
- k. Samtang ginatakos ang balor sandig sa kadugayon sang pagtuga sa isa ka balaklonon, indi ang indibidwal nga kapita-lista ukon mamumugon ang nagahusag sa aktwal nga balor sang balaklonon. Ginatalana sang katilingban ang balor sang balaklonon paagi sa balaligyaan. Ginatakos ini sandig sa kinaandan nga oras sang pagtrabaho nga kinahanglan sa pagtuga sang isa ka balaklonon, santo sa kabilugan nga lebel sang kahanasan sang mga mamumugon kag lebel sang ikasarang sa teknolohiya.
- d. Ang kinaiya nga ini sang balor ang nagatulod sa kada kapitalista nga makig-unahan sa iban nga kapitalista sa paggamit sang mas abanse nga teknolohiya kag pamaagi sa produksyon, kag ini ang ugat sang wala'y kaluoy nga kompetisyon nga nagadominar sa katilingban nga kapitalista.

Tum-ukan nga ang kongkreto nga basehan agud matakos ang balor sang tagsa ka balaklonon ginatalana sang kinaandan nga oras sang pagtrabaho nga kinahanglan matuga ini.

Gamiton ang Biswal EP-3 para ipakita ang kabug-usan sang balor sang isa ka balaklonon.

Ang H1, H2, H3 kag ang HK tuga sang tanan nga sahing mamumugon, indi lang sang sahing kapitalista. Tum-ukan ang pangkatilingban nga kinaiya sang balaklonon.

4. Ano ang presyo sang balaklonon ?

- a. Ang presyo sang balaklonon amo ang balor sini sa kwarta. Sa kabilugan, ang presyo sang balaklonon nakabase kag nagatiyog sa matuod nga balor sini.
- b. Masami nga lain ang presyo sang balaklonon sa tunay nga balor sini bunga sang:
 - hulag sang balaligyaan (suplay kag kinahanglanon)
 - pagmanipula sang mga monopolista sa balaligyaan
 - presyo sang pagbuhis kag iban pa nga polisiya sang gubyrerno

Ihalimbawa ang pagbag-o sa presyo sang mga balaklonon nga ginhatag sang tumuluon bangud sa hulag sang balaligyaan. Idugang nga sa kada tig-alani manubo ang presyo sang produkto sang mangunguma bangud sa manipulasyon sang mga monopolista. Ihalimbawa man ang Value Added Tax (VAT) sang gubyrerno bilang dugang sa presyo sang balaklonon.

Ihalimbawa ang presyo sang langis, bulong kag makinarya.

5. Ano ang sweldo?

- a. Ang sweldo amo ang presyo sang kusog-pangabudlay sang mga mamumugon. Ang kusog-pangabudlay naman ang ikasarang nga magtrabaho sa sulod sang isa ka panahon. Sa sistema nga kapitalista, ang kusog-pangabudlay sang mga mamumugon ginabaligya kag ginabakal bilang balaklonon.
- b. Sa una nga pagtan-aw, ang pagtrabaho mismo ang ginabakal sang kapitalista paagi sa sweldo, pero ang matuod ang kusog-pangabudlay ang ginabakal sang sweldo.
- k. Ang balor sang kusog-panga-budlay pareho sang iban nga balaklonon, ginatalana sang kadamuon sang pangabudlay nga kinahanglan agud matuga ato, buot hambalon, nakabase sa kantidad sang pagtrabaho nga kinahanglan sang mamumugon agud siya kag ang iya pamilya mabuhi kag mag-angkon siya sang bastante nga kusog agud magtrabaho.

Athagon nga ang kapitalistang sweldo halin sa pondong kapital sang kapitalista kag ginabayad sa mga mamumugon bisan antes pamahaman ukon mabaligya ang produkto.

Athagon ang kinaiya sang kusog-pangabudlay bilang “espesyal nga balaligya.”.

6. Ano ang sobra nga balor?

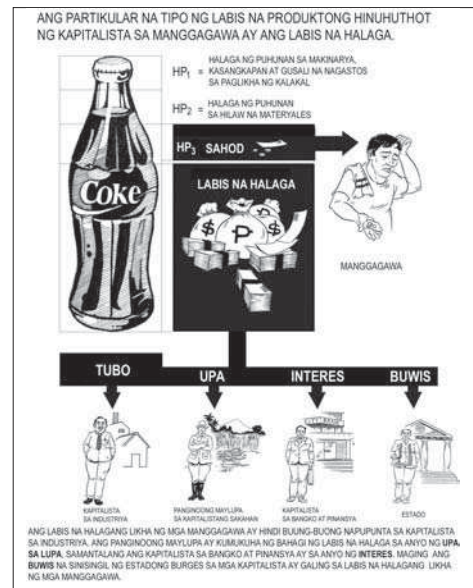
- a. Ang sobra nga balor ang partikular nga tipo sang sobra nga produkto nga ginahugakom sang kapitalista sa mamumugon.
- b. Ang esensya sang kapitalistang pagpanghimulos ang pag-angkon sang sobra nga balor nga ginatuga sang mamumugon.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 6,7 kag 8.

Bangud ginabakal niya ang kusog pangabudlay sang mamu-mugon, may kinamatarung siya nga patrabahuon para sa iya ang mamumugon, nga naga-tuga naman sang balor nga mas daku sangsa sweldo niya nga ginabaton.

- k. Ang sobra nga balor matunga sa:
- Tubo para sa kapitalista sa pabrika
 - Interes para sa kapitalista sa bangko
 - Arkila sa duta sa agalon nga mayduta
 - Buhis nga ginasukot sang estado

Gamiton ang Biswal EP-4 kag athagon kon sino ang nagtuga sang sobra nga balor.

EP 4 - ANO ANG LABIS NA HALAGA?

7. Paano ginatakos ang porsyento ukon kalalaon sang pagpanghimulos sa sahi nga mangagawa?

- a. Ginatakos ang porsyento ukon kalalaon sang pagpanghimulos sa mamumugon paagi sa pagkumparar sa balor nga ginabaton sang mamumugon sa balor nga ginaangkon sang kapitalista. Sa iban nga pulong, ginatakos kon pila ka piso ang ginakurakot sang kapitalista sa kada piso nga ginasweldo niya sa mamumugon.
- b. Ang porsyento sang pagpanghimulos mahimo man nga iplatar santo sa oras: sa sulod lang sang pila ka minuto ginatuga sang mamumugon ang iya sweldo kag ang nabilin nga sobra nga pito ka oras nga pagtrabaho nagkadto sa kapitalista.
- k. Tuhay ang porsyento sang pagpanghimulos sa porsyento sang ganansya. Sa porsyento sang pagpanghimulos, indi upod sa pagsuma ang kapital nga nagasto sa nagasto sa makinarya kag hilaw nga materyales. Sa porsyento sang ganansya, ginakumparar ang bilog nga kapital sa sobra nga balor.

Gamiton ang Case study EP-1 kag 2 para sa pagsukat sang reyt ukon kalalaon sang pagpanghimulos.

8. Paano ginapalala ang pagpanghimulos sa mga mamumugon?

- a. Masuma sa duha ang pangunahon nga pamaagi sang pagpalala sa kapitalistang pagpanghimulos sa mga mamumugon :
- ang pagpadaku sang sobra nga balor paagi

Maghanda sang mga larawan (collage sang isa ka moderno nga pabrika (assembly line), moderno nga makinarya, teknolohiya, pamaagi sang

- sa pagpalaba sang adlaw sang pagtrabaho. Ini ang pagtuga sang absoluto nga sobra nga balor.
- ang pagpalip-ot sang ginakinahanglan nga oras sang pagtrabaho paagi sa mas mauswag nga makinarya kag pamaagi sang produksyon kag pagpataas sa subong sini sang produktibidad sang pagtrabaho. Ini ang pagtuga sang relatibo nga sobra nga balor.
- b. Ang pangkabilugan nga tendensya sang mga kapitalista panubon ang sweldo kag padakuon ang sobra nga balor. Ang sweldo kag sobra nga balor gikan sa isa lang nga pondo nga tuga sang mga mamumugon.
 - k. Samtang nagaluntad ang sistema nga swelduhanay, ang sweldo ginatalana sang balaligyaan kag ang balaligyaan pabor sa mga kapitalista. Pero ang aktwal nga sweldo, samtang nakasandig sa kahimtangan sang balaligyaan, ginatalana sang banggianay sang mga kapitalista kag mamumugon.
 - c. Ang kahublagan sang mamumugon dapat pataason sa lebel nga ginatuyo ang lubos nga kahilwayan nila, sa lebel sang pagwasak sa sistema nga swelduhanay kag sa mismo nga sistema nga kapitalista.

produksyon, bilding kag iban pa). Ipakita kag ipaathag ini kaangut sa pagtuga sang absoluto kag relatibo nga sobra nga balor.

Tum-ukan sa Pilipinas, ang minimum nga sweldo sang mamumugon indi mag-igo agud siya mabuhi kag ang iya nga pamilya. Tan-awon ang Table EP-1.

Athagon ang pagkamatarung sang demanda sa pagpasaka sang sweldo nga dapat ginapasaka ang paghimakas diri sa pangpulitika nga paghimakas sang sahi; nga tunay nga mahilway lang ang sahing mamumugon sa pagwasak sa swelduhanay nga pagpang-ulipon.

Athagon nga malahalon ang paghimakas sang mga mamumugon sa halambala-non nga pang-ekonomiya kag pang-union. Dapat itransporma ang mga union pakadto sa mga rebolusyonaryo nga union agud maatake ang pinaka-ugat sang problema. Tamdan ang Apendiks EP-1

Krisis sang Kapitalismo kag ang Sosyalismo

1. Paano nagakatabo ang kapitalistang akumulasyon?

- a. Kabahin kag nagapadaku nga nagapadaku nga bahin sang ganansya sang kapitalista ginatigana para sa pagdugang kag sa pagpauswag sa mga makinarya, kagamitan kag iban pa nga kagamitan sa produksyon. Kapitalista nga akumulasyon ang padayon nga pagpadaku nga ini sa pondo kag istak sang mga kagamitan sa produksyon nga nakakon-sentrar sa kamot sang mga kapitalista.
- b. Ang pagpangutang sa bangko isa pa ka malahalon nga pamaagi sang kapitalista agud padasigon ang pagpadaku sang iya puhunan kag padasi-gon ang pagpauswag kag pagpadamo sa iya kagamitan sa produksyon.

langot sa nahauna nga topiko. Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 1-3. Gamiton ang Tsart EP-1 kag Biswal EP-5.

EP 5 - KAPITALISTANG AKUMULASYON

k. Dala sang kompetisyon nga nagaluntad sa kapitalista nga katilingban, malala ang kinahanglanon nga padayon nga paayuhon sang kada kapitalista ang iya makinarya kag labi nga pahugton ang pag-organisa sa produksyon sa iya talapuanan. Sa subong sini mapadaku sang kapitalista ang produksyon kag mapanubo ang gastos sa produksyon sang kada bilog sang balaklonon nga ginatuga.

2. Ano ang epekto sa mga mamumugon sang kapitalistang akumulasyon?

- a. Para sa mga mamumugon, ang kapitalista nga akumulasyon katumbas sang malala kag nagapasingki pa nga pagpang-himulos:
- ini nakabase sa pagpuga sang daku nga sobra nga balor halin sa mga mamumugon;
 - ini nagabungga sang dugang nga pagpalala sang pagtrabaho sang mamumugon;
 - madasig sini nga ginapakitid ang kinahanglanon sa pagtrabaho sang tawo.
- b. Sa kapitalismo, ang makinarya nga pinakama-uswag nga instrumento agud mapamag-an ang trabaho mangin pinakama-pintas nga instrumento man agud labi nga mahimuslan ang kusog-pangabudlay kag manghugakom sa mga mamumugon.

Maghatag sang mga halimbawa halin sa mga kapitalista nga pungsod kon paano nagatuga sang sobra nga pagpaantus sa masa nga mamumugon ang kapitalista nga akumulasyon. Tamdan ang pinakaulihi nga Pahayag sang Partido bahin diri.

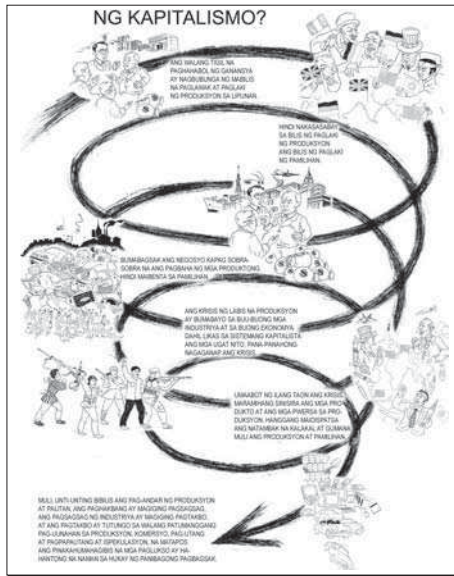
Gamiton ang Power Point EP-1 kon may pasilidad.

3. Paano nagakatabo ang mga krisis sang kapitalismo?

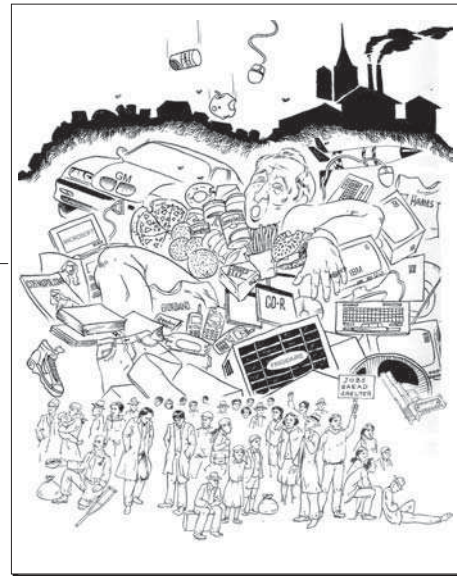
- a. Ang wala'y untat nga paglagas sa ganansya, ang kapitalista nga akumulasyon kag kapitalista nga kumpetisyon, ang relasyon sang akumu-lasyon kag kumpetisyon nga nagpalala sa isa kag isa nagabungga sang madasig nga paglapad kag pagdaku sang produksyon sa katilingban. Pero indi nakadungan sa kadasigon sang pagdaku sang produksyon ang kadasigon sang pagdaku sang balaligyaan. Gani ang natural nga pakadtuan sini ang krisis sang sobra nga produksyon.
- b. Ang mga krisis sang kapitalismo, ang ila pagsunson, ang paglapad sang ila ginahalitan kag pagdaku sang ila pag-panghalit, patimaan nga lipas na ang sistema nga kapitalista.

Gamiton ang Biswal EP-6a kag Biswal EP-6b.

Tum-ukan nga ang mga krisis sang kapitalismo patimaan nga lipas na ang sistema nga kapitalista.

EP 6b - PAANO NAGAGANAP ANG MGA KRISIS NG KAPITALISMO?

EP 6a - KRISIS NG LABIS NA PRODUKSYON

3. Ano ang rebolusyon nga sosyalista?

Nota: *Antes talakayon ang Pamangkot 4, tum-ukan nga ang basehan nga kontradiksyon sa katilingban nga kapitalista: sosyalisado nga produksyon kag pribadong apropiyasyon sang produkto/pribado nga pagpanag-iya sang mga kagamitan sa produksyon. Magaserbe ini nga pagsuma sa una nga mga pamangkot kag paglatag sang materyal nga basehan sang rebolusyong sosyalista.*

- Ang rebolusyong sosyalista ang rebolusyon sang sahi nga mamumugon agud pukanon ang sistema nga kapitalista, dulaon ang kadungan sini nga pagpang-himulos, pagpang-ulipon kag mga krisis kag tayuyon nga pauswag ang produksyon santo sa kinahanglanon sang bug-os nga katilingban kag sang kada indibidwal.
- Ginawasak sang sahi nga mamumugon ang makinarya sang estado nga kapitalista kag ginagaw ang gahum sang estado. Paagi sa gahum sang estado nga sosyalista, pagahimuon nga propyedad sang publiko ang mga kagamitan sa produksyon.
- Ang sosyalismo ang una nga tikang sa pagdula sa pagpanghimulos sang tawo sa tawo kag sang mga sahi sa katilingban.
- Mangin tayuyon kag mas madasig pa ang pag-uswag sang produksyon bangud hilway sa mga sablag bunga sang pagpuga sang kapital sang sobra nga balor kag sang kapita-lista nga akumulasyon, kag

Gamiton ang Biswal MI-7. athagon ang mga basehan nga kinaiya sang sosyalista nga katilingban.

MI 7 - LIPUNANG SOSYALISTA

mahilway sa pana-panahon nga krisis nga nagaguba sa mga pwersa sa produksyon. Magabulos ang planado nga produksyon sa anarkiya sa produksyon nga dominado sang tindahan.

D. Pagpanghimulos nga Pyudal kag Malapyudal sa mga Mangunguma kag Mamumugon sa Uma

Nota: Athagon nga ang nahauna nga gintalakay amo ang kapitalista nga pagpanghimulos sa sahing mamumugon; sa topiko nga ini, ang pyudal kag malapyudal nga pagpanghimulos sa sahing mangunguma naman ang gintum-ukan.

1. Ano ang mga kahimtangan nga gintuhawan sang pyudal nga pagpanghimulos kag relasyon sa produksyon?

- a. Ang mga kahimtangan nga gintuhawan sang pyudal nga pagpanghimulos kag relasyon sa produksyon:
- duna nga ekonomiya nga bastante sa kaugalingon;
 - monopolyo sang pila lang ka agalon nga mayduta sa mga malapad nga kadutaan;
 - gamay kag hamulag nga produksyon sang mga mangunguma.

Dalayon nga talakayon ang
Pamangkot 1-2.

Maggamit sang pila ka halimbawa halin sa pangkatilingban nga pagpanayasad sang prente ukon probinsya agud ilaragway ini.

2. Ano ang malapyudalismo?

- a. Sa sistema nga mala-pyudal nagaluntad ang relasyon nga kapitalista pero nagapabilin sa malapad nga kaumhan ang pyudal nga relasyon. Nagakalusaw ang pyudalismo pero indi pa lubos ang pagpangibabaw sang kapitalismo.
- b. Ang malapyudalismo sa Pilipinas bunga sang pagsulod kag pagpangi-babaw sang imperyalismong U.S. sa daan nga pyudal nga katilingban. Ekonomiya nga nakabase sa kwarta; ispesyalisasyon sa agrikultura; kapital sa usura kag komersyo sa malapad nga bahin sang kaumhan; atrasado nga produksyon; wala sang sandigan nga industriya kag limitado sa panugod nga pagproseso sang hilaw nga materyales pang-eksport kag “repacking” sang mga produkto nga pangkonsumo; pagpangibabaw sang daku nga burgesya komprador sa sistema nga balaklonon; lapnagon nga pangilkil sang usura sa duta, kag suklob sang

*Gamiton ang **Biswal EP-7a, Biswal EP-7b** kag **Biswal MD-7**.*

Athagon ang mga kinaiya sang malapyudalismo sa Pilipinas.

Maggamit sang pila ka halimbawa halin sa pangkatilingban nga pagpanayasad sang prente ukon probinsya agud ilaragway ini.

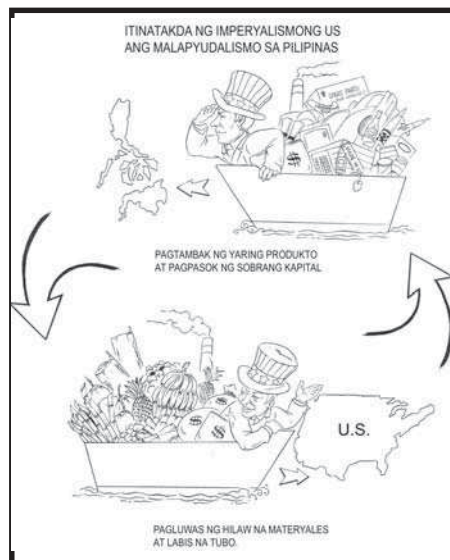
Ipaathag ang labi pa nga paglala sang problema sa duta bunga sang pagkaubos sang mga prontera kag rekonsentrasyon sini sa mga dalagku nga agalon nga mayduta.

pyudalismo sa kaumhan ang mga malapyudal nga elemento;

- k. Bangud sang pagkaubos sang duta nga pwede italauma kag madasig nga konsentrasyon sang duta, nagapadaku ang isip sang wala sang duta, madamo nga mangunguma ang naga-kapilitan nga magbaligya sang kusog-pangabudlay kag nagadamo ang wala sang pangabuhian.

MD7 - UNIBERSALIDAD AT PARTIKULARIDAD NG KONTRADIKSYON

EP 7a - MALAPYUDALISMO SA PILIPINAS

EP 7b - SISTEMANG MALAPYUDAL SA PILIPINAS

3. Ano ang arkila sa duta kag iban pa nga dagway sang pagpanghimulos?

- a. Ang pagpuga sang tuman kataas nga arkila sa duta ang sandigan nga dagway sang pyudal nga paghimulos. Ang arkila sa duta buhis nga pilit nga ginakuha ukon ginakilkil sang sahi nga agalon nga mayduta sandig lang sa monopolyo sa kadutaan nga wala sang pagpangapital.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 3 kag 4. Gamiton ang Biswal MD-7, Biswal EP-8 kag Case Study EP-3.

Magplastar sang mga kaso nga ginatun-an bahin sa pyudal nga pagpanghimulos. Maghatag sang mga dugang nga halimbawa sa mga dagway sang buhisang kag partehanay sang arkila sa duta sa mga mayor nga pananom. Ikumparar ang kadakuon sang arkila sa kabilugan nga ani sang isa ka agsador.

EP 8 - PAGSASAMANTALANG PYUDAL AT MALAPYUDAL

- b. Ang pyudal nga usura ang pagpautang sang agalon nga mayduta sa mga mangunguma sa tuman kataas nga interes, isa pa ka pamaagi sang agalon nga mayduta agud labi nga mapadaku ang parte sini sa ani ukon ginapuga nga sobra nga produkto sa mangunguma.
- k. Ang pilit nga pang-ulipon madikta sang agalon nga mayduta bangud sa iya monopolyo sa duta nga ginatalauma sang agsador.

Maghatag sang lain-lain nga dagway sang usura. Ipakita ang kadakuon sang interes nga nagakadto sa agalon nga may-duta halin sa prinsipal nga ginutang sang mangunguma.

Buyukon ang mga tumuluon nga maghatag sang mga halimbawa sang pyudal nga pagpanghimulos halin sa lokalidad.

4. Anuano ang mga dagway sang pagpanghimulos nga malapyudal sa kaumhan?

- a. Pinakamalala nga pagpang-ulipon sa suhol sa mga mamumugon sa uma kag imol nga mangunguma
- b. Komersyante nga usura kag pagpanghimulos
- k. Iban pa nga dagway sang malapyudal nga pagpang-himulos sa kaumhan
 - Tuman kataas nga arkila sa mga sapat, kagamitan kag makinarya sa panguma
- c. Bisan pa talalupangdon na sa mga ini ang papel sang kwarta kag baligyaanay, malapyudal ang mga ini bangud nagahalina kag nagasuporta sa pyudal nga

Magplastar sang mga kaso nga gintun-an sa malapyudal nga pagpanghimulos halin sa lokalidad. Tumuron kon sanday sin-o ang nagatiglawas sa pagpanghimulos nga malapyudal.

*Tamdan sa Apendiks EP-2
 "Pyudal kag malapyudal nga dagway sang pagpanghimulos."*

monopolyo sa duta kag pyudal nga pagpanghimulos kag pagpaantus sa masa nga mangunguma kag mamumugon sa uma.

E. Rebolusyon nga agraryo kag sosyalista nga transpormasyon sang kaumhan

Nota: Mahimo nga isahon ang pagtalakay sang Pamangkot 1 kag 2; iangot ang pagtalakay sa ginsundan nga topiko.

1. Ano ang rebolusyon nga agraryo?

- a. Ang rebolusyon nga agraryo ang paghimakas sang mga mangunguma kag mamumugon sa uma agud pukanon ang pyudal nga gahum sang sahi nga agalon nga mayduta sa kaumhan.

EP 9 - MINIMUM NA PROGRAMA SA REPORMA SA LUPA

- b. Ang pinakamataas nga katuyuan sang rebolusyong agraryo ang pagkumpiska sang duta sang sahi nga agalon nga mayduta, pagnasyunalisa kag ang libre kag alalangay nga pagpanagtag sini sa mga mangunguma nga wala ukon kulang sang lupa. Kumpiskahon kag i-

Gamiton ang **Biswal EP-9** kag **Biswal EP-10** sa pagpakita sang minimum kag maksimum nga katuyuan sang rebolusyon nga agraryo. Maghatag sang lokal nga mga halimbawa kon paano ginalunsar ang rebolus-yong agraryo.

EP 10 - MAKSIMUM NA PROGRAMA SA REPORMA SA LUPA

Athagon nga integrado ang rebolusyong agraryo sa armadong paghimakas kag pagtukod sang baseng masa; sa sandigan iligal ang rebolusyong agraryo apang nagagamit man sang iban nga porma sa pagsulong sini.

ganasyunalisa man ang mga kapital kag propyedad nga duta sang mga dumuluong nga monopolyong kapitalista kag dalagku nga burgesya kumprador.

Athagon nga sa kadalag-an sang demokratikong rebolusyon sang banwa ginapatuman ang maksimum nga programa sang rebolusyong agraryo.

- k. Ginapatuman ang rebolusyon nga agraryo sang hulu-halintang, santo sa ikasarang kag kabaskugon sang rebolusyonaryo nga kahublagan sang mangunguma kag sang armado nga paghimakas.

Tamdan sa Apendiks EP-3, Mga Dokumento sang Pungsudnon nga Kumperensya sa Hilikuton Masa sa Kaumhan (Pebrero 2002) bahin sa nasyunalisasyon sang duta.

2. Ngaa sa kadugayon kinahanglan ang sosyalista nga transpormasyon sang agrikultura?

Nota: *langot sa talakayan sa ibabaw, nga indi bastante ang libre nga pagpanagtag sang lupa kag lapta-lapta kag gagmayan nga produksyon.*

- a. Ang sosyalista nga transpor-masyon sang agrikultura ang lubos nga magahilway sa masa nga mangunguma kag mamu-mugon sa uma halin sa kaimu-lon, atrasado nga kahimtangan kag pagpanghimulos.

Gamiton ang Biswal EP-10. Ilaragway kon paano pwede magbalik ang pyudalismo ukon magasingki ang pagpanghimulos sang manggaranon nga mangunguma kon wala sang sosyalista nga transpormasyon sang agrikultura.

- b. Ang sosyalista nga transpor-masyon sang agrikultura ang kolektibisasyon sang pagpa-nag-iya sang duta kag kaga-mitan sa panguma agud ululu-pod nga magtrabaho, magpa-uswag sa produksyon kag ma-kabenepisyo ang mga mangu-nguma kag mamumugon sa uma.

Athagon nga ang rebolusyonaryo nga programa sa reporma sa lupa sang PKP pagsabat sa burges-demokratikong demanda sa lupa sang masang mangunguma.

- k. Igapatuman ang sosyalista nga transpormasyon paagi sa pagbuyok sa mga gagmay nga mangunguma. Pagahimuon ang kolektibisasyon sang agrikultura sandig sa boluntaryo nga pagpasakop sang masa nga mangunguma kag mamu-mugon sa uma kag sa pamaagi nga hulu-halintang halin sa simple nga kooperasyon.

Amo man, angkon na sang rebolusyonaryo nga programa sa reporma sa lupa ang mga sosyalista nga paktor nga hulu-halintang nga pabaskugon tubtub nga maangkon ang sosyalistang traspormasyon sang agrikultura sa panahon nga ilunsar ang sosyalista nga rebolusyon.

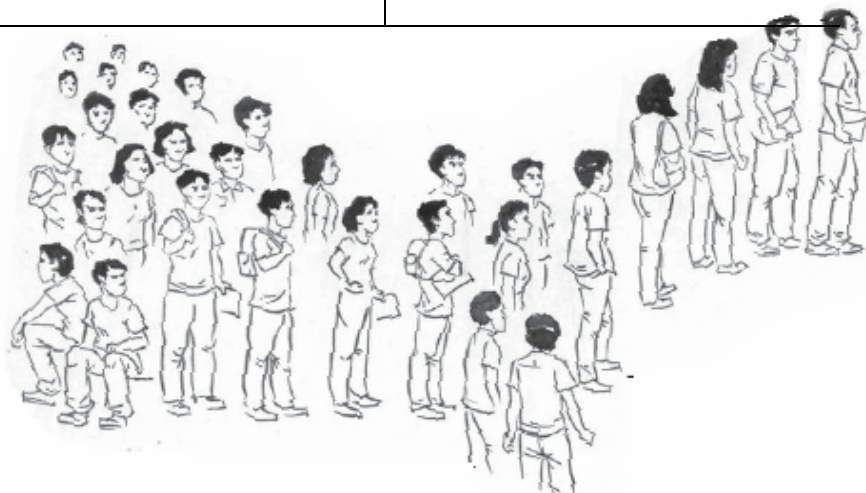
PAGTAKOP SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

1. *Balikan ang balayon sang topiko kag ang mga pangunahon nga punto nga naathag.*
2. *Athagon liwat ang mga katuyuan sang pagtuon. Tum-ukan ang kamalahalon sang pagtuon sa Ekonomiya Pangpulitika.*
3. *Maghiwat sang pagtasa kon naagom ang mga katuyuan sang pagtuon.*
4. *Kantahon ang “**Busabos ng Puhunan.**”*

Table EP-1

SWELDO KAG MATAG-ADLAW NGA GASTO

	(a) Matag-adlaw nga Gasto (pesos)	(b) Minimum nga Sweldo (pesos)
Pilipinas	434.67	209.24
NCR	530.01	280.00 (c)
Sa gwa sang NCR	416.25	168.47

Ginkuhaan: NSO, DOLE, NSCB
 (a) – as of April 2002
 (b) – base sa mga wage order sang 2000
 (c) – kalakip ang P30 emergency cost of living allowance

CASE STUDY EP 1

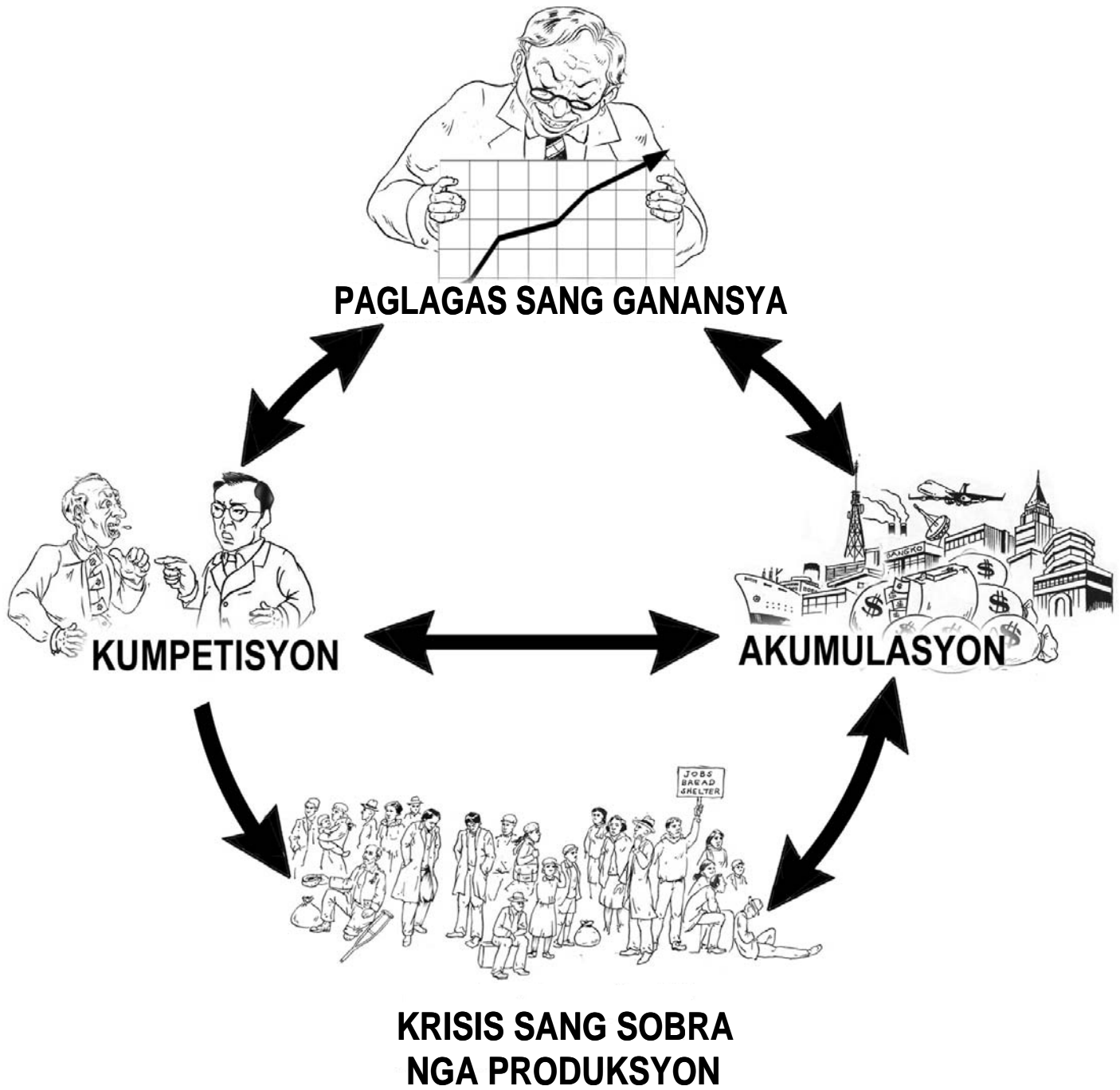
KALALAON SANG KAPITALISTANG PAGPANGHIMULOS

SA NESTLE PHILIPPINES, INC. (1989)

A. Kabilugan nga Kita ukon <i>Net Sales</i>	P 7.516 B
B. Constant Capital (<i>makina, hilaw na materyales, pabrika, iba pa</i>)	P 6.659 B
C. Dugang nga Balor (A-B)	857 M
D. Sweldo kag Benepisyo	10 M
E. Sobra nga Balor (C – D)	847 M
F. Kalalaon sang Papanghimulos (E/D x 100)	8,470% (Sa kasa piso nga nagakadto sa mamumugon, P84.70 ang ginakuha sang kapitalista)
G. % nagakadto sa kapitalista (E/C x 100)	98.83%
H. % nagakadto sa mamumugon (D/C x 100)	1.17%
I. Oras sang pagtrabaho nga wala sang bayad	7 oras, 55 minuto (7.92)
J. Oras sang pagtrabaho nga ginbayaran	5 minuto (0.08)

TSART EP-1
KRISIS SANG KAPITALISMO

CASE STUDY EP 1 - NESTLE
KALALAON SANG KAPITALISTANG PAGPANGHIMULOS
(Nestle Philippines, Inc. – 1989)

A. Kabilugan nga kita (<i>net sales</i>)	P 7.516 Bilyon
B. <i>Constant capital</i> (makina, materyales, pabrika, iban pa)	P 6.659 Bilyon
K. Dugang nga balor ukon value added (A-B)	P 857 Milyon
D. Sweldo kag benepisyo sang mga mamumugon	P 10 Milyon
E. Sobra nga balor (K – D)	P 847 Milyon
G. Kalalaon sang pagpanghimulos ukon <i>rate of exploitation</i> (E/D x 100) (sa tagsa ka piso nga nagakadto sa mamumugon, P84.70 ang ginkuha sang kapitalista)	8,470 %
H. % nagkadto sa kapitalista (E/K x 100)	98.83 %
I. % nagkadto sa mamumugon (D/K x 100)	1.17 %
L. Oras sang pagtrabaho nga wala sang bayad	7 oras kag 55 minuto (7.92 oras)
M. Oras sang pagtrabaho nga ginbaydan	5 minuto (0.08 oras)

CASE STUDY – 2
KALALAON SANG KAPITALISTANG PAGPANGHIMULOS
SA DOLE PHILIPPINES (2002)

Datos

- a) 530,000 ka tonelada nga ginaproseso kada tuig ukon 530 milyong kilo
- b) 52 ka kahon kada tonelada = 27,560,000 kahon
- k) Gastos sa produksyon kada kahon (suno sa maneydsment) = US\$5.5 (o PhP297)
- d) PhP 400/araw (sweldo kag benepisyo kada mamumugon)
- e) Kabilugan nga isip sang mamumugon = 6,000 (regular kag kontraktwal)
- g) presyo sang delata nga pinya sa Canada = US\$3/200 gms, ukon US\$15/kilo, ukon PhP810/kilo
- h) 97 prutas kada minuto
- l) 125 kahon kada *man-hour* sa produksyon

Kabuang Halaga (KH)	530M kilos x P810	429,300,000,000.00
Kabilugan nga Gasto maluwas sa <i>shipping</i> HP1+HP2+HP3 (maluwas sa <i>shipping</i>)	27,560,000 x P297	8,185,320,000.00
Sweldo (HP3)	<i>P400/day x 6,000 mamumugon x 312 adlaw + P4,000 bonus x 6,000 mamumugon</i>	772,800,000.00 748,800,000.00 24,000,000.00
HP1+HP2 (maluwas sa <i>shipping</i>)		7,412,520,000.00
Tantya nga gasto sa <i>shipping</i>		29,650,080,000.00
HP1+HP2+HP3 (kalakip ang <i>shipping</i>)		37,835,400,000.00
Dagdag na Halaga (dugang nga balor) ukon DH=KH-(HP1+HP2)		421,887,480,000.00
Labis na Halaga (sobra nga balor) ukon LH=DH-HP3		421,114,680,000.00
Porsyento sang Pagpanghimulos LH/HP3 x 100		54492%
% sa mamumugon (HP3/DH)		0.18% o 0.88 minuto o 53 segundo
% sa Kap (LH/DH)		99.8% or 479.12 minuto

1. Ang labis na halaga (sobra nga balor) ginatulunga sang tanan nga kapitalista (DOLE, tag-iya sang bangko, kapitalista sa komersyo, buhis sa estado, kag iban pa nga kapitalista).

2. Sa HP3 sa ibabaw, indi kalakip ang tanan nga mamumugon sa bilog nga proseso sang produksyon kaangay sang ara sa *transport* kag *storage*.

CASE STUDY EP – 3
PYUDAL NGA PAGPANGHIMULOS

Tag-iya sang lupa	Mr. Rodriguez, isa ka agalon nga mayduta
Kalapadon sang lupa nga ginapa-uma sa isa ka agsador	5 ka ektarya
Partehanay (tersya; sa agsador ang tanan nga gasto)	
Tag-iya sang lupa	2/3
Agsador	1/3
Aberyds nga ani	7,000 niyog
Kopras	1,700 kilos
Presyo sang kopras	P 10.00 /kilo

Gasto sa produksyon	
Pagsaka/tipon/bunot.....	P 300.00 kada libo
Pagtitingkal.....	P 50.00 kada libo
Pagluto	P 80.00 kada libo
Pamasaha	P 200.00

Kabilugan nga bili sang kopras:	
1700 kilos x P 10.00/kilo	P 17,000.00
less 15% resikada	P 2,550.00
Neto nga bili sang kopras	P 14,450.00

Aktwal % Partehanay:		
Nagkadto sa AMD	2/3 x P 14,450.00	P 9,632.00 (56%)
Nagkadto sa Agsador	1/3 x P 14,450.00	P 4,816.00 (28%)
Nagkadto sa Trader (resikada)	P2,550.00	P 2,550.00 (15%)

Gasto sang Agsador:		
Pagsaka, tipon, bunot	P 300/libo x 7,000	P 2,100.00
Paglugit	P 50.00/libo x 7,000	P 350.00
Pagluto	P 80.00/libo x 7,000	P 560.00
Transportasyon	P200.00	

KABILUGAN NGA GASTO SANG AGSADOR P 3,210.00

NETO NGA KITA SANG AGSADOR **P 1,606.00**

Kita sang agsador/adlaw P 17.85 (P1,607/90 araw)

APENDIKS EP-1
NAGABASKOG, NAGALAPAD
ANG REBOLUSYONARYONG UNYONISMO
ANG Bayan (Oktubre 7, 2003)

Humalin sang ilunsar ang Ikaduha nga Pungsudnon nga Kumperensya sang Rebolusyonaryong Kahublagan sang Mamumugon sadtong Setyembre 1998, segi-segi na ang kadalag-an sang rebolusyonaryong kahublagan sang mamumugon labi na sa pagtukod kag konsolidasyon sang Partido sa ila nga kubay. Suno sa mga kaupod sa idalum sang Pungsudnon nga Departamento sa Organisasyon, kongkreto ini nga resulta sang husto nga mga pagsulundan kag katungdanan nga gintumod sadtong 1998.

Kadungan sang nalab-ot nga maayo nga pagsinsin sang rebolusyonaryong pag-organisa sang mga mamumugon tubtub sa pagtukod sang mga rebolusyonaryong unyon kag sanga sang Partido sa mga pabrika, dugang nga gindoble sang mga kaupod ang pag-organisa sa tuman kadamu pa nga mga mamumugon nga wala pa nakapasakop sa isa ka unyon, amo man ang mga unyon nga napaidalum sa mga dilawang pederasyon kag liderato. Sa sulod sang tatlo ka tuig nga programa nga ginbalay sang kumperensya, nagdaku sang 300% ang isip sang mga katapu sang Partido kag aktibista sa mga unyon. Halin 1998 tubtub katapusan sang 2002, nagdaku man sang 70% ang isip sang mga unyon nga nasakop sang departamento.

Nagpadayon ang madasig nga tantos sang pag-uswag tubtub sa subong. May 60% subong, sang mga nasakop nga unyon, mga rebolusyonaryong unyon ukon indi gani ara sa lain-lain nga lebel sang pag-uswag pakadto sa pagka-rebolusyonaryong unyon. Sa isa ka rebolusyonaryong unyon, signipikante nga isip sang mga katapu, mga myembro sang Partido. Nakalunsar na ini sang mga lokal nga paghimakas nga nakasentro sa pagpasaka sa lebel sang pangabuhian kag pagduso sa mga demokratiko nga kinamatarung sang katapuan sini. Aktibo ang mga nasambit nga unyon sa paghimakas sa anti-mamumugon, anti-union kag anti-welgang opensiba sang estado. Aktibo man sila nga nagapasakop sa mga paghulag batuk sa nagasingki nga pasismo kag interbensyong militar sang US kag muklat sa ila nga papel sa pagsulong sang demokratikong rebolusyon sang banwa.

Pagtukod sang Partido

Sa subong, wala ginatalanaan sang maksimum, ang mahimo nga mangin isip sang mga katapu sang sanga sang Partido. Bisan may pila ka gamay nga sanga nga ginapatapuan sang kulang sa 15 ka katapu, kinaandan na ang mga sanga nga masobra 30 ka katapu. Sa isa ka pinaka-abanse nga pabrikang sakop sang departamento, masobra 60% sang mga mamumugon katapu sang sanga sang Partido.

Sa inagihan sini sang nagligad nga lima ka tuig, madasig nga natukod ang Partido kag likom nga rebolusyonaryong kahublagan. Nangin yabi diri ang hugot nga pagsunod sa mga resolusyon bahin sa solido nga pag-organisa sa mga pabrika. Isa ka halimbawa ang isa ka pabrika nga naka-organisa sang sanga kag likom nga kahublagan sang mga aktibista sa sulod lang sang tatlo ka bulan halin sang maangutan ang una nga kontak nga mamumugon. Pagkaligad sang pila pa ka bulan, nagdaku pa sang masobra anum ka beses ang isip sang mga katapu sang Partido.

Ginpanday sang inagihan

Labing nagdasig ang pag-organisa sa pabrika sang mapanday ang mamumugon sa masingki nga paghimakas agud ipakigbatu ang ila nga kinamatarung nga mag-union. Pila ka beses na nga gintinguhaan sang mga mamumugon nga magtukod sang unyon apang wala sila nangin madinalag-on bangud mga dilawang pederasyon ang ila nga naangutan. Nangin madinalag-on lang nga natukod nila ang isa ka tunay, militante kag makibanwahanon nga unyon sang maangutan sang isa ka militante nga pederasyon. Apang nangin madasig ang reaksyon sang kapitalista. Sang

matalupangdan sini ang mga pauna nga tikang sang mga mamumugon nga magtukod sang unyon, ginpadihot sang kapitalista nga ipaggwa ang tanan nga makina kag padayunon ang operasyon sa iban nga lugar. Wala ini ginpasugtan sang mga mamumugon. Ginbarikadahan nila ang mga pasulod kag paggwa sang pabrika tubtub nga wala na sang mahimo ang kapitalista kon indi ang makignegosasyon sa ila. Subong ginakilala na sang kapitalista ang unyon kag may mga negosasyon na para sa *collective bargaining agreement*.

Paghimakas batuk sa dilawan.

Sa isa pa ka pabrika, naglunsar sang paghimakas ang mga mamumugon agud manginpadlos sa kuko sang dilawang pederasyon. Pila ka tuig nga nagpursiger ang mga mamumugon agud mapatalsik ang ila nga dilawan nga lider. Sa proseso sang masingki nga paghimakas, labing napanday ang mga mamumugon. Nagdamu ang isip sang mga aktibistang nagpasakop sa mga likom nga grupo. Sa sulod sang tatlo ka bulan natukod man ang isa ka kasarangan ka daku nga sanga. Masobra sa doble ang gindaku sini pagkaligad pa sang tatlo ka bulan. May hilikuton pang-organisa sa kubay sang mga mamumugon nga inadlaw kag bulanan ang sweldo, sa mga superbisor kag mangin sa mga gwardya sang pabrika. Isa ka daku nga sanga ang nagadumala sang hilikuton sang Partido sa lain-lain nga grupo sang sanga sa pabrika. Bangud sa kadakuon sang nalab-ot nga isip sang mga myembro sang Partido, may ikasarang na ini nga magtungod sang hilikuton sa gwa sang pabrika. Kadam-an sa ila naga-organisa sa mga kilid sang pabrika kag sa mga komunidad sa palibot.

Suporta sa armadong paghimakas.

Isa sa pangunahon nga katungdanan sang mga sanga kag rebolusyonaryong unyon diri ang magsuporta sa armadong paghimakas. Tagsa ka sanga may ginasuportahan nga prenteng gerilya sa mga rehiyon nga mas nagakinahanglan sang bulig. Segi-segi sila nga nagapatuhaw sang materyal nga suporta, kalakip ang mga armas, bala kag iban pa nga kagamitang militar. Apang tuman ka malahalon sa gihapon nga amot sang rebolusyonaryong kahublagan sang mamumugon diri ang pila ka pulo nga bag-ong hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa nga napatuhaw nila kada tuig. Sang nagligad lang, madamu sa ginatos-gatos nga kontraktwal nga mamumugon ang ginpahalin sa trabaho ang nagdesisyon nga magpa-uma kag magpatapu sa BHB. Duha lang ang mga pabrika nga ini sa madamu pa nga pabrika sa bug-os nga kapuluan nga ginakuhaan sang basehan nga kusog sang Partido kag rebolusyonaryong kahublagan.

APENDIKS EP 2

**PILA KA DUGANG NGA USAPIN SA PAGKILALA
SANG LAIN-LAIN NGA PORMA SANG PYUDAL KAG
MALAPYUDAL NGA PAGPANGHIMULOS
KAG PAG-ANALISA SA SAHI SA KAUMHAN
PUNGSUDNON NGA KUMPERENSYA SA HILIKUTON MASA,
PEBRERO 2002**

SA PAG-ANALISA SANG MGA SAHI sa kaumhan, esensyal ang husto nga ihibalo sa mga porma sang pagpanghimulos nga pyudal kag malapyudal. Esensyal ini agud husto nga matumod kon sin-o ang nagapanghimulos kag ginahimuslan labi na sa mas kumplikado nga malapyudal nga mga pamaagi sang pagtalauma.

- a. **Ang direkta nga nagabayad sang arkila sa lupa indi awtomatiko nga imol nga mangunguma ukon manubo nga nahanunga nga mangunguma**, bisan sa kinaandan, ang mga agsador nga nagabayad sang arkila sa lupa imol kag manubo nga nahanunga nga mangunguma. May mga agsador nga nahanunga nga mangunguma, mataas nga nahanunga nga mangunguma ukon manggaranon nga mangunguma. Sa mga ulihi nga kaso nga nasambit, mahimo sila nga makilala paagi sang mga masunod: ang kadakuon sang takos sang lupa nga ginatalauma ukon gina-arkilahan mas daku sangsa kinaandan nga takos sang ulumhan, may kaugalingon nga pondong kapital nga magamit para sa pagsuhol sang mamumugon sa uma, pangbakal sang mga inputs, kag nagagamit sang modernong kagamitan. Matuluhay na lang sila sa kadakuon sang bahin sang ila nga kita halin sa kaugalingon nga pagtrabaho kag bahin halin sa pagpanghimulos sa iban.

May ara man nga naga-arkila sang lupa, nga mga negosyante. Direkta sila nagapakigkontrata sa mga agalon nga mayduta kag ginapatamnan ang lupa nga gina-arkilahan, nga mahimo direkta nga ipadumala sa daan nga agsador sa lupa, magkuha sang enkargado kon wala, ukon direkta nga dumalahan ang pagpatanum sang lupa, nga pangunahon ginagamit ang sulhanay nga pagtrabaho sang mga mamumugon sa uma. Tuman ka daku sang kita sang mga negosyante nga ini sa pagpatanum sang produktong ginabaligya bangud nagapatuman man sila sang lain-lain nga porma sang malapyudal nga pagpanghimulos sa mangunguma kag mamumugon sa uma. Sa mga kaso nga ang arkila sa lupa ginabayad sang nahanunga kag manggaranon nga mangunguma ukon indi gani mga negosyante, ang arkila sa lupa ginatuga sang mga mamumugon sa uma.

- b. **Sa basehan nga simpleng pagpanag-iya sang lupa, may kinamatarung nga magbaton sang arkila sa lupa ang isa ka nagapanag-iya sang lupa**. Buot hamabalon, bisan indi agalon nga maylupa, ang nagapanag-iya sang kaugalingon nga lupa, mahimo nga aktwal nga magbaton sang arkila sa lupa bangud pribado nga ginapanag-iyahan ang lupa. Apang indi tanan nga tag-iya nga nagatalauma sang lupa makakuha sang arkila sa lupa sa iya kaugalingon nga lupa. Sa mga gagmay nga tag-iya sang lupa, kinaandan nga wala sang realidad ang arkila sa lupa sa ila nga kaugalingon nga lupa bangud ang sobra nga produkto kag mahimo nga lakip na ang bahin sang kinahanglan nga produkto ginahuthot sang mga usurero kag mga komersyante.

- k. **Mahimo nga masal-an nga suhol ang ginabaton sang mamumugon sa uma sa anihan sa parayan sa kasugot nga partehanay, halimbawa 5:1** (sa kada anum (6) ka parte lima (5) ang sa agalon nga mayduta kag isa(1) sa mamumugon sa uma). Sa pagkamatuod ini partehanay sa ani kag indi matuod nga suhol. Ang kapitalistang suhol halin sa pondong kwarta (kapital) sang kapitalista kag ginabayad sa mga ginakuha nga trabahador bisan antes

mahaman ukon mabaligya ang produkto.

d. Madamu nga porma sang usura sa kaumhan. Mahapos nga makit-an ang mga porma sini sa (1) direkta nga utang kag ginatalana nga mataas nga interes sang balaydan sa utang sang mga usurero. Pwede nga produkto ukon kwarta ang baydanay. May ara man nga (2) komersyanteng pagpang-usura. Pinakalapnagon nga porma sini ang pagpautang sang mga produktong kinahanglanon sang mangunguma, kaangay sang pangsud-an kag iban pa, nga ang bayad sa anihan kag may patong nga mataas nga interes kag/ukon daku nga patong sa presyo. Isa pa nga porma ang (3) pagpautang sang mga pang-adlaw-adlaw nga konsumo sang mga mamumugon kag ang bayad amo ang ila nga produkto nga yantok, isda kag iban pa. Gina-isip sa mataas nga presyo ang ginapa-utang nga mga pangkonsumo samtang ginabarat sang husto ang mga produkto sang mga mangunguma. Isa pa ka porma ang (4) pagpa-utang sang mga inputs sa pagtalauma sang mga pananum nga ginabaligya – nga maluwas sa daku nga patong sa presyo sang inputs kadungan pa ang pagkopo sa pagbakal sa ani nga pananum kag ang pagbarat sini.

Gina-isip sa agalon nga mayduta ang mga komersyanteng usurero nga pangunahon nga nagakabuhi paagi sa komersyanteng pagpang-usura kag ang lebel sang pangabuhian mas may ligwa sangsa nahanunga nga mangunguma.

e. Ang sistemang pasuplay. Ginatawag man nga pagpangapital sa pagtalauma. Daku nga traders ukon indi gani daku nga kumpanya ang nagapangontrata sa mga mangunguma pangunahon paagi sang mga gaway nila sa baryo. Sa sistema nga ini, ang mangunguma nga naga-agsa nagabayad sang arkila sa lupa sa agalon nga mayduta, apang ang binhi, inputs kag panggasto sa produksyon nagahalin sa kakontrata nga trader ukon kumpanya paagi sa mga gaway nila sa baryo sa kundisyon nga sa ila lang mahimo nga ibaligya ang produkto sang mangunguma.

Mahimo man nga kaugalingon nga lupa sang mangunguma ang ginapasulod sa kontrata sa mga traders ukon kumpanya. Wala sang sandigan nga ginbag-o sa sistema sang produksyon ang trader nga nagapangapital. Ginahimuslan niya ang mga mangunguma kag mamumugon sa uma paagi sang mapang-usura nga interes sa pautang kag monopolyong pagpresyo sa produkto sang mga mangunguma. Ang dalagku nga traders kag dalagku nga kumpanya kalakip sa sahing dalagku nga burgesyang komprador nga nagapatuman man sang mapanghimulos nga malapyudal sa mga mangunguma. Ang mga gaway nila sa baryo nga halin sa usura ang kadam-an nga kita kag mas may ligwa ang pangabuhi sangsa nahanunga nga mangunguma mahimo nga isipon sa sahing agalon nga mayduta.

g. Ang sistemang aryenda o aryendo. Sa malapyudal nga sistema nga ini, ang naga-aryenda direkta nga naganegosyar sa agalon nga mayduta kag siya ang nagabayad sang arkila sa lupa sa agalon nga mayduta. Ang agsador sa lupa nga inaryenda mahimo nga magpabilin kag magtindog nga pangunahon nga tagdumala sang lupang inaryenda. Mahimo man direkta nga dumalahan sang arendero ang lupa kag pangunahon nga magsalig siya sa pag-arkila sa lupa sang mga mamumugon sa uma agud matalauma ang lupa nga gina-arkilahan. Ang arendero kinaandan nga nagapatuman man sang iban pa nga porma sang pagpanghimulos nga usura kag komersyante.

Labing nakabenebisyo ang pag-aryenda sa mga lugar nga daku na ang gin-nubo sang arkila sa lupa bangud sang rebolusyonaryo nga kahublagan. Halimbawa sa Sentral Luzon, halin sa daan nga 12-24 cavan nga arkila sa lupa sa kada ektarya tagsa ka anihan nangin 5-7 cavan na lang kada ektarya tagsa ka anihan. Matuhay man ang sahi sang mga arendero depende sa kadakuon sang ila nga lupa nga gin-aryenda kag bahin sang ila nga kabilugan nga kita halin sa pag-aaryenda.

h. Ang sistemang administrasyon. Ini ang kapitalistang sistema sang pagpanguma. Sa sistema nga ini, nagasalig sa trabaho sang mamumugon sa uma sa bilog nga proseso sang produksyon. May regular nga mamumugon sa uma kag may mga panahunan nga mamumugon sa uma. Ang nagapangapital nga agalon nga mayduta ukon kapitalistang nagaarkila sang lupa may ara nga kasugpon nga siya ang nagadumala sa pagtrabaho kag nagabaton sang regular nga bulanan nga sweldo. Mekanisado ang paghanda sang lupa kag paggigiik, may patubig kag nagagamit sang HYV's, abono kag pestisidyo. May ginaarkilahan man nga teknisyan agud bantayan ang pagdaku sang produkto. Dalagkuan ang takos sang sakahang administrasyon

i. Ang sistemang barok. Ginamantine sang isa kag agalon nga mayduta ang iya nga ulumhan paagi sang pagsuhol sang isa pa ka alila ukon isa ka pamilya nga bulanan nga ginaswelduhan. Kadam-an sang trabaho sa uma ginapasuhulan sa mga mamumugon sa uma. Ang barok ang suluguon sang agalon nga mayduta para sa pila ka menor nga ulubrahon nga sa uma kag suluguon man niya sa iban pa nga ulubrahon sa ila nga balay. Ang barok kalakip sa malaproletaryado nga kaangay sang mga kabulig ukon suluguon nga ginaswelduhan. Sa mga kaso nga ang barok nagatungod sang mayor nga trabaho sa pagtalauma kaangay sang pag-arado ang barok malakip sa imol nga mangunguma nga nagabaton sang bulanan nga sweldo kabaylo sang pagtrabaho sa bukid.

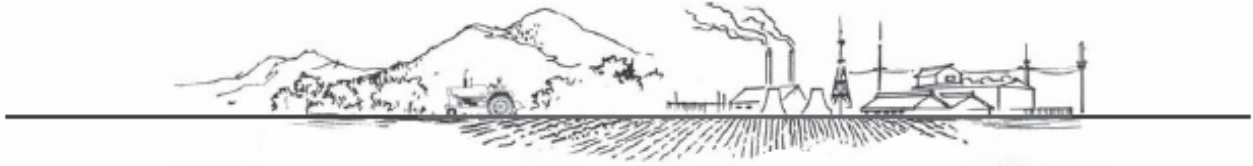
m. Ang punungan nga gina-opereyt paagi sang kumbinasyon sang sistemang partehanay kag pag-arkila sang mga mamumugon isa ka kaayusan nga malapyudal sa baylo nga lubos nga kapitalista.

n. Ang pagtipon sang rekurso sang pamilya para sa panggasto sa produksyon. Madamu nga mga kaso na ang isa ka pamilya nga may 1 ukon 2 ka bata nga nagakita bilang mamumugon ukon gamay nga propesyunal nga nagatalana sang bahin sang ila nga kita sa panggasto sa produksyon sa lupa nga ila ginatalauma. Nangin komon nga pondo ini sang pamilya kag kwentado sa mga ginapanag-iyahan nga mga kagamitan sa produksyon kon ginaanalisa ang mga sahi. Amo man, ang mamumugon ukon gamay nga propesyunal nga myembro sang pamilya gina-analisa base sa pangunahon nga ginakuhaan sang kita nila.

o. Matalana na ang mga sandigan nga pagtakos sa pagsaray-saray sa mga mangunguma sa isa ka lugar ukon linya sang pananum base sa mga pili nga kaso nga gintun-an. Halimbawa: sa tubuhan, sa niyugan, sa punungan, sa mga kaingin, kag iban pa. Ihanay nga kon masarangan ang mga sandigan nga pagtakos sa mga erya kag mga linya sang pananum.

APENDIKS EP 3

ANG NASYUNALISASYON SANG LUPA
KAG REBOLUSYONARYONG PROGRAMA SA REPORMA SA LUPA
Pungsudnon nga Kumperensya sa Hilikuton Masa, Pebrero 2002

“Iganasyunalisa ukon ibutang sa sektor pangpubliko ang mga ginapanag-iyahan nga kapital kag lupa sang mga imperyalista kag lokal nga reaksyunaryong mga sahi. ...

Halin sa: “Ang Marxismo-Leninismo-Kaisipang Mao Zedong Bilang Ubay sa Rebolusyong Pilipino” ni Armando Liwanag, Kontribusyon sa Internasyunal nga Seminar sa Kaisipang Mao Zedong 6-7 Nobyembre 1993

“Gilayon, pagkatapos maagaw ang gahum pangpulitika sa bug-os nga pungsod iganasyunalisa ang kapital kag mga propyedad nga lupa sang mga dumuluong nga monopolyong kapitalista, sang mga burukratang kapitalista, sang dalagku nga kumparador kag sang mga agalon nga mayduta.”

Halin sa: Punto Blg 7 sang Programa sang Pungsudnon-Demokratikong Prente sang Pilipinas nga gin-aprubahan sa Una nga Pungsudnon nga Kumperensya, Hulyo 7, 1994

“Pagkatapos sang pungsudnon nga kadalag-an sang rebolusyon, posible na nga mapatuman ang maksimum nga programa sa reporma sa lupa, nga ginalakipan sang kumpiskasyon sang mga propyedad sang mga agalon nga maylupa kag ang matarung nga distribusyon sang lupa sa mga wala sang lupa nga nagatalauma nga wala sang anuman nga bayad.”

Halin sa Punto Blg. 6 sang Programa sang Pungsudnon-Demokratikong Prente sang Pilipinas nga gin-aprubahan sa Una nga Pungsudnon nga Kumperensya, Hulyo 7, 1994

Halin sa mga yara sa ibabaw nga pagpahayag sang aton nga pagsulundan kag programa kaangut sang problema sa lupa sang masang mangunguma matalupangdan ang magkalakip nga programa sang nasyunalisasyon, kumpiskasyon kag distribusyon sang lupa nga pareho nga ipatuman pagkatapos maangkon ang pungsudnon nga kadalag-an sang DRB.

Paagi sa nasyunalisasyon sang lupa nga ginapanag-iyahan ukon kontrolado sang mga dumuluong nga imperyalista, dalagku nga burgesyang komprador kag sahing AMD, gilayon nga tapuson na ang monopolyo sang mga nagahari nga sahi sa lupa kag ang kalakip nga pyudal kag malapyudal nga mga porma sang pagpanghimulos sa masang mangunguma kag mamumugon sa uma. Kadungan nga ginatakan sini ang pwerta para liwat nga makamonopolyo sila sang lupa. Ini sa kabangdanan nga ang lupa nga pagakumpiskahon mangin propyedad sang estado – indi na ini libre nga baklon ukon ibaligya.

Kabaliskaran bala ang nasyunalisasyon kag ang libre nga distribusyon sang lupa sa mga mangunguma kag mamumugon sa uma nga kulang ukon wala sang lupa? Indi. Pagkatapos inasyunalisa ang lupa, gilayon man nga ipatuman sang demokratikong estado sang banwa ang libre

nga distribusyon sang lupa. Ini pagsabat sa demokratiko nga handum sang masang mangunguma nga makaangkon sang kaugalingon nga lupa nga matalauma nga wala sang anuman nga ginaulikid nga salabton sa mga AMD. Paagi sa matarung nga libre nga distribusyon sang lupa, maganyat ang entusiyasmo sang masang mangunguma agud pataason ang produksyon. Ang produkto nga ila nga maani sa lupa nga ginatalauma maangkon na nila nga wala sang anuman nga buhin sa arkila sa lupa, interes sa usura, kag iban pa nga kaangay nga imposisyon sang mga AMD.

Bisan pa man, ang lupa nga ipanagtag sang libre sa masang mangunguma ipanagtag nga ***nakabase sa ila nga kinamatarung nga magtalauma sang kaugalingon nga lupa kag indi pagpanagtag sang kinamatarung nga hilway nga magbaligya ukon magbakal sang lupa nga ginapanagtag***. Ang probisyon nga ini isa sa sagang sa rekonsentrasyon sang lupa kag pagpanumbalik sang monopolyo sa lupa sang pila lang.

Apang agud lubos nga mapunggan ang pagpanumbalik sang monopolyo sa lupa, dapat gilayon nga ganyaton kag ipatuman sang hulu-halintang ang kooperatibisasyon kag agumon ang transpormasyon sang pagpanag-iyang sang mga kagamitan sa produksyon halin sa indibidwal nga pagpanag-iyang pakadto sa sosyalistang pagpanag-iyang sang estado. Dapat dumumon nga bisan napanagtag na ang lupa nagaluntad pa sa gihapon ang indi pagkaalangay sa tindog sang mga mangunguma kag nagapabilin sa kadam-an ang atrasado nga pamaagi sang pagtalauma sa porma sang gagmayan nga pagtalauma.

Ang rebolusyonaryong programa sa reporma sa lupa sang PKP pagsabat sa burges-demokratikong demanda sa lupa sang masang mangunguma. Bisan pa man, dala na sang rebolusyonaryong programa sa reporma sa lupa ang mga sosyalistang paktor nga hulu-halintang nga pabaskugon tubtub maangkon ang sosyalistang transpormasyon sang agrikultura sa panahon nga ilunsar ang sosyalistang rebolusyon.

Kalakip sa mga sosyalistang paktor ang pagpamuno sang PKP sa mga asosasyon sang mangunguma kag sa mga rebolusyonaryong OKP nga ginatukod sa kaumhan, ang mapag-on nga bag-as sang imol kag manubo nga nahanunga nga mangunguma, ang mga mamumugon sa uma sa mga plantasyon kag ulumhan nga ginapadalagan sa kapitalistang basehan, ang pagpaluntad sang mga asosasyon sang mangunguma kag mangin sang iban pa nga asosasyong masa bilang mga kooperatiba kag ang pagsakdag sa sosyalistang perspektiba.

Ang nasyunalisasyon, kumpiskasyon kag libre nga distribusyon sang lupa sa mga mangunguma nga wala ukon kulang ang lupa nga parehong ipatuman pagkatapos maangkon ang pungsudnon nga kadalag-an sang DRB himuon na sa balayon sang sosyalistang rebolusyon. Mangin mga transitoryo nga tikang na ang mga ini sa sulod sang sosyalistang rebolusyon kag sandig na sa mga pagsulundan kag programa sang pagsulong sang sosyalistang rebolusyon.

Ang reporma sa lupa bilang transitoryon nga tikang sa panahon sang sosyalistang rebolusyon lubos na nga nakapaidalum sa sosyalistang pagsulundan. Ang mga kinamatarung nga burges gilayon na nga limitahan, kalakip ang pagdumili sa mga pribadong monopolyo kag ang pagpuggong sa kapitalismo agud indi mangin dominante sa katilingban. Ang mga produktibo nga ginapanag-iyahaan sang mga nahanunga kag gamay nga produktor ipaidalum sa sosyalistang transpormasyon pag-abot sang nagakaigo nga panahon.

Makakuha nga kita sang leksyon sa inagihan sang Tsina kon diin ginsikway nanday Mao ang tuo nga oportunistang linya sang manggaranon nga mangunguma kag ang pag-usoy sang banas sang kapitalismo sa baylo nga sosyalismo nga ginsakdag ni Liu Shao Qui kag iya nga mga kapanalig halin 1949-1953. Malahalon nga leksyon diri ang masunod:

1. Ang linya sang konsolidasyon ukon pagpapag-on sang demokratiko nga kaayusan ukon pungsudnon-demokratikong katilingban linya sang pagsulong sang kapitalismo kag indi sosyalismo.
2. Wala sang lang-at ang DRB kag ang sosyalistang rebolusyon.
3. Dapat upangan ang kapitalismo nga makapangibabaw sa katilingban, sa baylo ini ginalimitahan tubtub sa maangkon ang sosyalistang transpormasyon sang katilingban.
4. Ang linya nga “sustinehon ang pribadong pagpanag-iya”, “apat nga kahilwayan” * kag mekanisasyon antes ang kolektibisasyon ni Liu Shao Qui kabaliskaran sa linya sang sosyalistang rebolusyon kag sosyalistang transpormasyon sa agrikultura.
5. Ang sosyalistang transpormasyon sa agrikultura pagsolbar sandigan sang indibidwal nga pagpanag-iya pakadto sa sosyalistang pagpanag-iya sang estado; sang gagmayan nga produksyon pakadto sa dalagkuan nga kolektibong produksyon.
6. Mapatuman ang sosyalistang transpormasyon sang agrikultura paagi sang edukasyon, determinado nga pagpamuklat sa entusyasmong para sa sosyalismo sang masang mangunguma kag hulu-halintang nga pagpatuman sang kolektibisasyon sa agrikultura.

Kahilwayan nga magbakal kag magbaligya sang lupa, kahilwayan nga magtanum sang anuman nga gusto, kahilwayan mang-usura, kag hilway nga baligyaanay. Una nga ginpalapnag ni Liu Shao Qui sadtong 1952 sa indi upisyal nga pamaagi kag liwat nga gin-isyu sa mga dokumentong halin sa sentral nga mga departamento para sa administrasyon sa pana-panahon. Ini ginhimo nga ginlapakan si Mao, bilang tagapangulo sang Komite Sentral. Madali nga nahimo ini Liu Shao Qui bangud sa Ika-walo nga Kongreso nakuha ni Liu Shao Qui ang pagsugot sang Komite Sentral sa iya nga “linya” nga amo ang ginhalinan sang mga masunod nga partikular nga mga pagsulundan.

IMPERYALISMO

KATUYUAN:

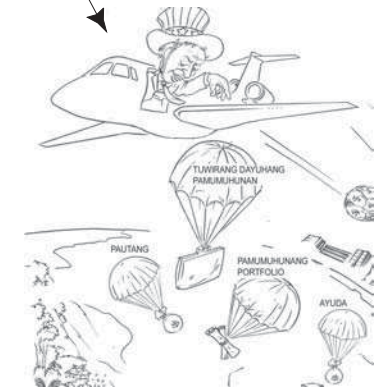
1. Mapaathag ang lima ka sandigan nga kinaiya sang imperyalismo, kon paano ini nagahari kag nagapaantus sa pumuluyo sang kalibutan kag kon paano pukanon ang pagginahum sini paagi sa proletaryo nga rebolusyon.
2. Maarmasan ang mga tumuluon sang paghangup sa imperyalismo nga esensyal sa paghangup sa kasaysayan kag subong nga kahimtangan sang katilingban kag rebolusyon nga Pilipino.

PAGBUKAS SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

1. *langot ang pagtalakay sa Imperyalismo sa nauna nga tatlo ka topiko, partikular nga kasugpon ini sang pagtuon sa Ekonomiya Pangpulitika sa subong nga lebel sang sistemang kapitalista. Athagon nga ang ginatalakay diri ang sakop - bilog nga kalibutan.*
2. *Tum-ukan ang kamalahalon sang pagtuon kag paundan ang katuyuan halin sa partikular nga kahimtangan kag kinahanglanon sang mga tumuluon.*
3. *Ipaathag ang lain nga tum-ok sang pagtuon diri sangsa pangmasang kurso. Samtang ang pagtalakay sa topiko nga ini sa **Katilingban kag Rebolusyon nga Pilipino** kag pangmasang kurso nakatutok sa pagpaathag sa operasyon sang imperyalismo sa Pilipinas, tum-ok naman sang **Basehan nga Kurso sang Partido** ang pagpaathag sa imperyalismo bilang isa ka pangkalibutanon nga sistema.*
4. *Ipaathag nga ang lima ka kinaiya sang imperyalismo indi dapat bululagon, nagaluntad ini sang dungan kag nagabug-os sang isa ka sistema nga imperyalista.*
5. *Iplastar ang balayon sang topiko:*

I. Ang mga Basehan nga Kinaiya sang Imperyalismo

- a. Konsentrasyon sang Produksyon kag Monopolyo
- b. Oligarkiya sa Pinansya
- k. Eksport sang Kapital
- d. Pang-ekonomiyang Dibisyon sang Kalibutan
- e. Teritoryal nga Dibisyon sang Kalibutan

II. Ang Pangkalibutanon nga Rebolusyon nga Proletaryo sa Panahon sang Imperyalismo

LAWAS SANG TALAKAYAN SA TOPIKO

Nota: Mahimo nga paggwaon ang video nga “ Ang Kaaway” antes talakayon ang mga sandigan nga kinaiya sang imperyalismo. Tinguhaan nga iangut ini sa aktwal nga talakayan sang topiko.

I. MGA SANDIGAN NGA KINAIYA SANG IMPERYALISMO

A. Konsentrasyon sang produksyon kag monopolyo

1. Paano natabo ang konsentrasyon sang produksyon kag pagtuhaw sang mga monopolyo sa mga pungsod nga kapitalista?

MGA IMPORTANTE NGA PUNTO

SUHESTYON NGA PAMAAGI SA PAGTUDLO

- a. Ang tuman kadaku nga pagsulong sang industriya kag tuman kadasig nga konsentrasyon sang pro-duksyon sa istablisimento nga nagapadaku nga nagapadaku isa sa sandigan nga kinaiya sang imperyalismo kag nagaka-hulugan sang pagpangibabaw sang mga monopolyo sa produksyon kag katilingban.

IMPE 1 - KONSENTRASYON NG PRODUKSYON AT MONOPOLYO

- b. Sa panahon sang hilway nga kumpetisyon ang tipikal nga istablisimento ang "istablisimento nga puro", buot hambalon istablisimento nga isa lang ang produkto. Sa panahon sang imperyalismo ang tipikal nga istablisimento ang istablisimento nga kum-binasyon ukon salamo.

Padayon ang konsentrasyon kag monopolyo bisan sa subong nga panahon paagi sa mga “megamerger” ukon mga higante nga pagtingob sang mga higante nga korporasyon.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 1-2. Gamiton ang Biswal EP-5 kag Biswal Impe-1

EP 5 - KAPITALISTANG AKUMULASYON

Athagon ang pamaagi kag proseso paano natabo ang konsentrasyon kag mono-polyo.

Gamiton ang Apendiks Imp-1.

2. Ano ang mga talalupangdon nga epekto sang pagluntad sang monopolyo sa industriya?

- a. Makahulugang nga gina-impluwensyahan sang mga monopolyo ang lain-lain nga bahin sang produksyon kag baligyaanay bangud ginakontrol nila ang mga ginakuhaan sang hilaw nga materyales, kabilugan nga dalagan sang produksyon, presyo kag baligyaan, pinakaabanse nga teknolohiya kag hanas nga pagtrabaho kag lakip ang partidahay sa ganansya.
- b. Bangud ang katuyuan sang monopolyo kapital maksimum nga ganansya kag indi kinaandan nga porsyento sang ganansya, dominasyon, pagpangpilit kag kalakasan agud protektahan kag labi nga pabakuron ang dominasyon.
- k. Tuman kadaku nga pagsulong sa sosyalisado nga kinaiya sang produksyon apang nagapabilin nga pribado ang pagpanag-iya sang pila lang sa mga kagamitan sa produksyon. Ang paggahum kag pagpakasasa sang pila ka monopolyong kapitalista labi nga nangin tuman ka bug-at, baraghal kag kangilil-ad.
- d. Nagatingkad ang planado nga kinaiya sang produksyon apang sa lebel lang sang indibidwal nga korporasyon, gani sa baylo nga mapangibabawan ang anarkiya sa produksyon labi pang naglala ini.
- e. Yara ang kumpetisyon sa tunga sang mga monopolyo kag mas manubo nga kapital, kag sa tunga sang mga monopolyo mismo. Ang imperyalismo labi nga nagpalala sang mga kontradiksiyon sang kapitalismo. Ang mga krisis sang kapitalismo nangin mas malala kag makahalalit.

Maghatag sang halimbawa sang mga dalagku nga kartel.

*Gamiton ang **Apendiks-2** para ipakita ang kumpetisyon sa tunga sang mga monopolyo.*

B. Kapital sa pinansya kag oligarkiya sa pinansya

1. Ano ang kapital sa pinansya kag oligarkiya sa pinansya?

- a. Ang kapital sa pinansya ang kwarta nga kapital nga kontrolado sang mga monopolyo nga bangko kag ginagamit sa industriya. Ini ang pagtingob sang monopolyong kapital sa

*Dalayon nga talakayon ang **Pamangkot 1,2 kag 3**. Gamiton ang **Biswal Impe-2**.*

industriya kag monopolyo nga kapital sa bangko, nga ginapangiba-bawan sang naulihi.

- b. Ang oligarkiya sa pinansya ang gamay nga isip sang mga pinaka-gamhanan nga kapitalista nga nagakontrol sa kapi-tal sa pinansya. Gina-kontrol nila ang pinaka-dalagku nga bangko kag kompanya sa pinansya, subong man man ang pinakadalagku nga korporasyon sa industriya.

IMPE 2 - KAPITAL SA PINANSYA
AT OLIGARKIYA SA PINANSYA

Athagon ang proseso sang pagtuhaw kag pagpangibabaw sang kapital sa pinansya kag oligarkiya sa pinansya.

2. Ano ang mga epekto sang pagpangibabaw sang kapital sa pinansya kag oligarkiya sa pinansya?

- a. Dugang nga ginpadasig kag ginapasingki sang pagpangibabaw sang mga higante nga bangko sa industriya ang konsentrasyon sang kapital sa kabilugan kag ang pagtukod sang mga monopolyo. Ang pila ka bangko nga ini nagaserbi nga sentro sang distribusyon sang kapital kag mga kagamitan sa produksyon sang bilog nga katilingban, pangunahon para sa interes sang pila lang ka monopolyo nga kapitalista sa pinansya kag industriya.
- b. Sa pagpangibabaw sang kapital sa pinansya, labi pa nga naglayo ang pagkahamulag sang daan na nga magkahamulag nga pagpanag-iya sang kwarta nga kapital kag sang pagpangapital kag pagdumala sa produksyon. Ang pagkahamulag nga ini dugang pa nga ginapasingki sang eksport sang kapital.
- k. Sa pagpangibabaw sang kapital sa pinansya labi nga nagabaskog ang tendensya nga madunot ang sistema nga kapitalista.
- Talalupangdon ang paghinay sang pagdaku sang ekonomiya sang mga pinakamanggaran nga pungsod kag ang mabaskog nga tendensya nga pungan ang lubos nga pag-uswag sang teknolohiya agud amligan ang superga-nansya sang mga produkto.
 - Tuman nga ginahamulag sa produksyon ang daku nga isip sang mamumugon pakadto sa serbisyo kag sekundaryong produksyon.

*Gamiton ang **Apendiks Impe-3** para (Oligarkiya sa Pinansya)*

Tum-ukan nga ang pagpangibabaw sang kapital sa pinansya kag oligarkiya sa pinansya dugang nga nagpatingkad sang parasitismo kag kagarukan sang sistemang kapitalista.

- Ginawarik ang pag-pamuhunan kag gamit sa duta pakadto sa luho kag kalibangan sang mga dalagku nga burges.

3. Ano ang mga importante nga pagbag-o sa estado sa mga imperyalista nga pungsod sa panahon sang monopolyo nga kapitalismo? Ano ang kapitalismo nga monopolyong estado?

a. Kadungan sang konsentrasyon sang gahum sa ekonomiya ang konsentrasyon sang gahum sa pulitika. Naghugot nga naghugot ang kontrol sang mga monopolyo nga kapitalista tubtob sa nagbag-o ang estado halin sa pagkatiglawas sang tanan nga kapital pakadto sa pagkatiglawas sang gamay nga isip sang monopolyo kapitalista.

b. Ang kapitalismo nga monopolyong estado ang pagtingob sang tuman kadaku

nga gahum sang monopolyo nga kapital sa tuman kadaku nga gahum sang estado sa isa lang ka makinarya kag ang pagpaidalom sang minilyon nga tawo sa organisasyon sang monopolyo kapitalismo nga estado.

k. Sa panahon sang imperya-lismo, ang estado nagatungod sang desaysibo nga papel sa pagtatap sang tayuyon nga pagkolekta sang super-ganansya sang monopolyo kapital kag pagtuga sang kundisyon agud padayon nga mapadaku ang monopolyo kapital. Ang mga ini ginatungdan sang estado pareho sa sulod kag gwa sang imperyalista nga pungsod.

d. Kabahin sang limpak-limpak nga superganansya nga ginabaton sang oligarkiya sa pinansya ginagamit nga pangsuhol sa gamay nga ginapaboran nga saray sa kubay sang mga mamumugon.

*Gamiton ang **Biswal Impe-2a***

IMPE 2a - KAPITALISMONG MONOPOLYONG ESTADO

Talakayon ang pagbag-o nga natabo sa estadong burges sa panahon sang imperyalismo.

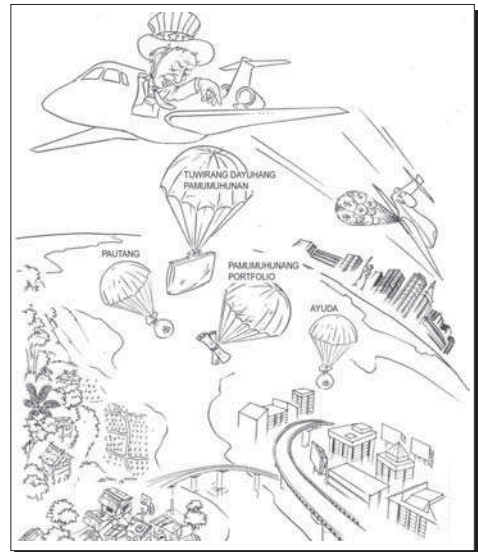
*Gamiton ang **Apendiks Impe-4** (Rehimeng Bush) bilang halimbawa sang kapitalistang imperyalismong estado.*

K. Eksport sang Kapital

1. Ngaa nagtampok ang papel kag kamalahalon sang eksport sang kapital sa monopolyo nga halintang sang kapitalismo?

- Isa ka tuhay nga kinaiya sang imperyalismo ang pagtampok sang papel kag kamalahalon sang eksport sang kapital. Ang oligarkiya nagakita sang higante nga superganansya halin sa pagpangapital kag pagpapautang sa iban nga pungsod.
- Ang eksport sang kapital resulta sang sobra-sobra nga akumulasyon sang kapital sa mga imperyalista nga pungsod. Kadungan sini, madasig man nga nagkitid ang patag sang pagpangapital sa sulod sang kaugalingon nga pungsod. Gina-eksport sang mga monopolyo ang ila sobra nga kapital sa iban nga pungsod sa katuyuan nga mapadaku kag maamligan ang ila ganansya kag porsyento sang ganansya. Sa pag-eksport sang kapital, labi nga mapabaskog sang monopolyong kapital ang iya pusisyon sa kaugalingon nga pungsod kag sa kalibutan.
- Nangin posible ang pag-eksport sang kapital sa mga atrasado nga pungsod paagi sa kolonyalismo, nahigop ang mga ini sa pangkalibutan nga bayluhanay nga kapitalista.
- Ang eksport sang kapital nagakinaiya sang direkta nga pagpangapital, pautang, ayuda, kip.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 1,2 kag 3. Gamiton ang Biswal Impe-3. Talakayon ang importansya sa imperyalismo sang pag-eksport sang kapital kag iangot ini sa pagpangibabaw sang oligarkiya sa pinansya.

IMPE 3 - EKSPORT NG KAPITAL

2. Paano ginagamit sang monopolyong kapital ang direkta nga pagpangapital sa iban nga pungsod agud magpuga sang higante nga superganansya?

- Sa direkta nga pagpangapital, mas direkta nga makontrol sang mga imperyalistang gahum ang ekonomiya sang mga atrasado nga pungsod.
- Ang mga atrasado nga pungsod pangunahon nga nagasalig sa direkta nga pagpangapital nga dumu-luong para sa panggasto sa mga deposit sa balanse sang baydanay.
- Indi lang sa mga atrasado nga banwa nagapangapital ang mga monopolyong kapitalista kundi sa iban nga pungsod nga industriyalisado.
- Isa ka dagway sang direkta nga pagpangapital nga naglapnag kag nag-daku sa nagligad nga sobra isa ka dekada ang portfolio investments. Ginapasulod ang pagpa-ngapital nga ini indi sa industriya, kundi sa ispekulasyon sa balalig-yaan sang sosyo kag bono sang gubyerno kag sa real estate.

Ihatag nga halimbawa ang mga una nga dinalan sa teksto agud mapakita ang kadakuon sang direkta nga pagpangapital kag ganansya sang mga imperyalista.

Pamatud-an nga wala nakabulig ang dumuluong nga pagpangapital sa pag-uswag sang Pilipinas.

Tum-ukan nga ang nagbenepisyo diri ang imperyalismo kag ang lokal nga mga nagahari nga sahi.

3. Paano ginahimuslan sang monopolyong kapital ang pagpapautang kag ayuda sa mga atrasado nga banwa ?

- a. Ang pagpapautang kag mga ayuda luwas sa nagakita sang tuman kataas nga interes, ginagamit agud makadikta sang mga polisiya sa ekonomiya, magpuga sang maksimum nga kahalugon para sa dumuluong nga negosyo kag pag-pangapital, makakuha sang mga dalagku nga kontrata sang gubyrno, pagpalapad sang balaligyaan para sa mga produkto sang imperyalista, kag mapat-ud nga madala ang limpak-limpak nga superganansya nga gina-hugakom nila sa mga atrasado nga pungsod.
- b. Ang “opisyal nga ayuda” hugot nga nakaangot sa direkta nga pagpangapital kag estratehiko nga interes sang imperyalis-tang pungsod.

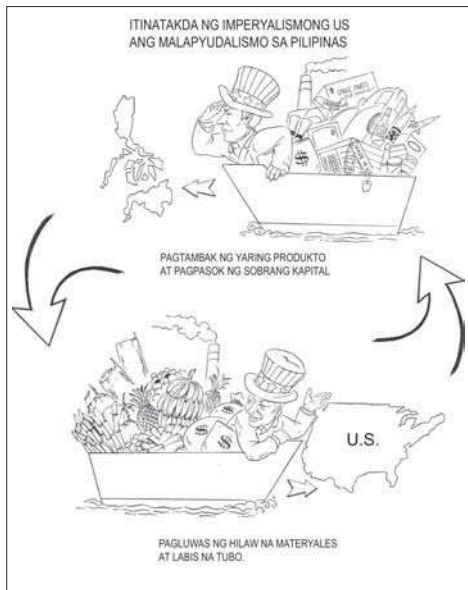
*Tamdan ang **Apendiks Impe-5** bahin sa pautang.*

Ihalimbawa ang bilyon dolyares nga gin-utang sang diktaduryang Marcos agud tukuron ang Bataan Nuclear Power Plant, Cellophil, Chico Dam kag iban pa nga proyektong peste nga wala mabe-nepisyuhan sang pumuluyo. Apang tubtob sa subong ginabayaran sang reaksyunaryo nga gubyrno halin sa buhis sang pumuluyo.

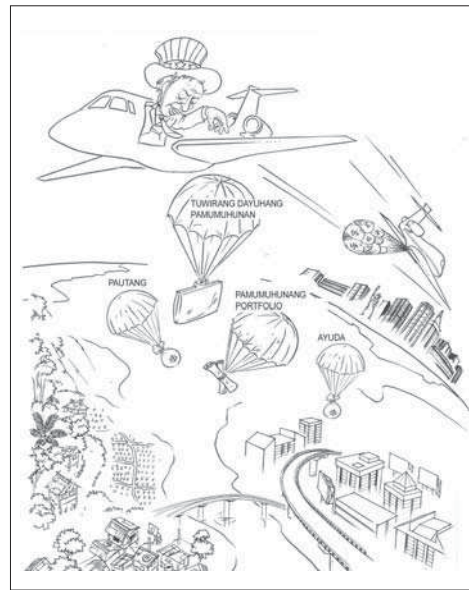
4. Paano ginahimuslan ang mga pungsod nga atrasado sa baligyaanay nga kolonyal?

- a. Bisan pa mas nangin talalupangdon kag tuman ka malahalon ang eksport sang kapital sa panahon sang imperyalismo, nagapabilin nga esensyal sa monopolyong kapital ang eksport sang balaklunon kag ang padayon nga pagpalapad sang balalig-yaan para diri.
- b. Ang indi alalangay nga bayluhanay sang balaklunon, kadungan ang direkta nga pagpangapital kag pagpa-utang sang mga imperyalista, ang sandigan nga mga kabangdanan sang pagkabansot sang mga atrasado nga pungsod.

*Gamiton ang **Biswal EP-7** kag **Biswal Impe-3**. Maghatag sang mga halimbawa sang pagpanghimulos sang imper-yalistang US sa barato nga kusog-pangabudlay kag hilaw nga materyales; kag pagtambak sang sobra nga produkto (halimbawa sa agrikultura) makinaryang industriyal kag teknolohiya sa aton nga pungsod.*

EP 7a - MALAPYUDALISMO SA PILIPINAS

IMPE 3 - EKSPORT NG KAPITAL

Pamangkuton ang tumuluon kon bala paborable sa Pilipinas ang pag-eksport sang hilaw nga materyales kag pag-import naton sang mga human nga produkto halin sa mga imperyalista.

Ipakita ang pagtulunga sang kalibutan sa pila ka pungsod nga manggaranon sa kapital kag sa tuman ka damo nga pungsod nga kulang sa kapital.

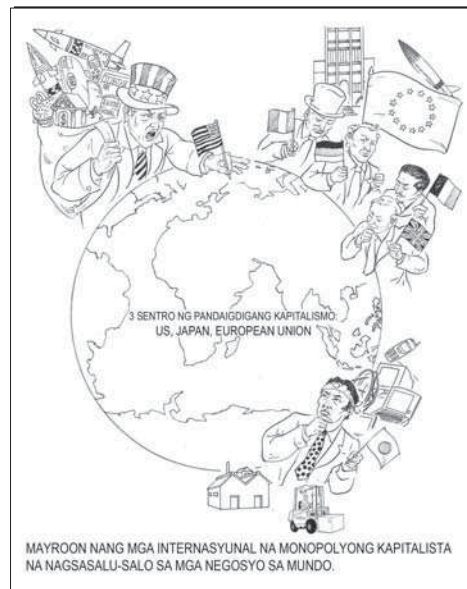
D. Pang-ekonomiya nga dibisyon sang kalibutan

1. Paano natabo ang konsentrasyon sang kapital kag produksyon sa lebel sang bilog nga kalibutan?

a. Ang pagpangibabaw sang mga monopolyo sa mga imperyalistang pungsod, ang padayon nga paglala sang konsentrasyon sang kapital kag produksyon sa kamot sang pila lang ka daku nga hubon sa pinansya kag industriya kag ang kadungan nga paghugakom sang manggad sang kalibutan pakadto sa pila lang nga kapitalista nga pungsod – ang mga ini natural nga nagabungga sang kon-sentrasyon sang kapital kag produksyon sang bilog nga kalibutan sa kamot sang pila lang ka internasyunal nga hubon nga monopolyo.

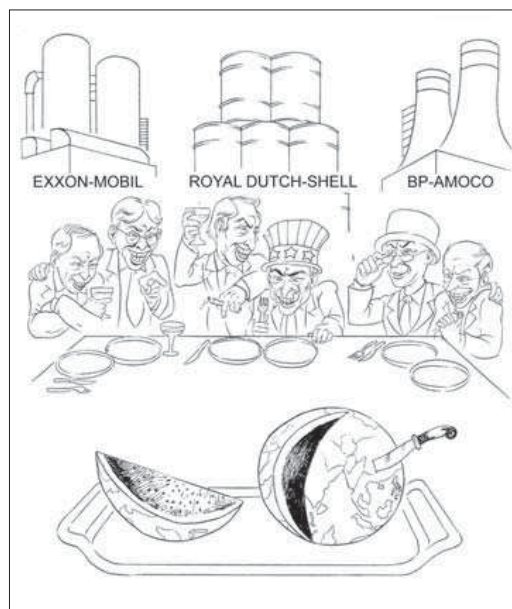
*Dalayon nga talakayon ang **Pamangkot 1** kag **2**. Gamiton ang **Biswal Impe-4** kag **Impe-5**. Talakayon ang mga halimbawa nga ara sa teksto kaangut sang **MNC**. Tamdan man ang **Apendiks Impe-5**.*

*Tum-ukan ang angtanay sang kapitalismong monopolyong estado sa mga **MNC** sang ila nga pungsod.*

IMPE 4 -PANG-EKONOMYANG DIBISYON NG DAIGDIG

- b. Ang mga korporasyon nga multinasyunal nagatiglawas sa konsentrasyon sang kapital kag produksyon sa bilog nga kali-butan nga mas mataas pa ang lebel sangsa mga kasugot nga internasyunal.
- k. Yabi ang katungdanan sang mga kapitalismo nga monopolyong estado sa internasyunal nga pagpalapad sang mga MNC kag pagpakigkumpitensya sa mga MNC sang iban nga imperyalistang pungsod.

IMP 5 - SUPERMONOPOLYO O MONOPOLYONG KUMBINASYON SA DAIGDIG

2. Ano ang mga epekto sang internasyunal nga konsentrasyon sang kapital kag produksyon sa pag-uswag kag relasyon sang mga pungsod?

- a. Bangud sa ila monopolyo kag gahum, ang mga desisyon kag aktibidad sang mga korporasyong multinasyunal desaysibo nga nagaapekto sa hulag sang kapital, teknolohiya, produksyon kag balaklonon sa bilog nga kalibutan nga nagabungang sang:
- Indi alalangay nga pag-uswag sang mga pungsod nga industriyalisado kg atrasado;
 - Indi alalangay nga pag-uswag sang mga imperyalista nga pungsod;
 - Himbunanay kag banggianay sang mga monopolyo internasyunal.

Ihalimbawa ang US kag Pilipinas sa indi alalangay nga pag-uswag sang mga pungsod nga industriyalisado kag atrasado.

Ihalimbawa ang mga or-ganisasyon nga natukod sa mga imperyalistang pungsod agud mangibabaw sa indi alalangay nga pag-uswag kag kompetisyon sa tunga sang mga imperyalistang banwa pareho sang European Union, North America Free Trade Agreement (NAFTA), Asian Free Trade Agreement (AFTA), APEC.

Ipagbasa sa mga tumuluon kag ipaathag ang sinipi nga pulong ni Lenin halin sa teksto:

“Ginatulunga sang mga kapitalista ang kalibutan, indi bangud sang malisya kundi bangud sang nalab-ot nga nga lebel sang konsen-trasyon nga naga-pwersa sa ila nga magliso sa pamaagi nga ini agud makahugakom sang ganansya.”

E. Teritoryal nga dibisyon sang kalibutan

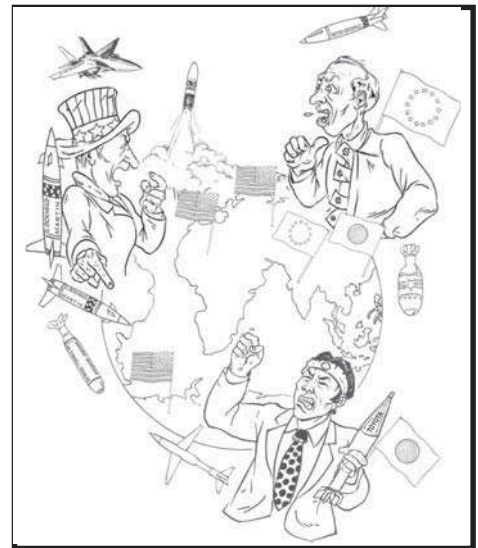
1. Paano nakumpleto sa panahon sang imperyalismo ang teritoryal nga dibisyon sang kalibutan?

- Kadungan kag kaangot sang sentralisasyon sang kapital kag produksyon sandig sa pang-ekonomiya nga pagtululunga sang kalibutan, nagtuhaw man ang mga relasyon sang mga pungsod sandig sa teritoryal nga dibisyon sang kalibutan, banggianay para sa mga sakop sang impluwensya kag banggianay para sa mga kolonya kag malakolonya.
- Luwas sa kontrol sa ekonomiya, nagagamit sang lain-lain nga pamaagi ang mga imperyalista agud madominar kag ma-kontrol ang pulitika, militar, kultura kag relasyon nga pangguwa sang mga pungsod nga malakolonyal kag independyente.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 1 kag 2.

Gamiton ang Biswal Impe-6a.

Mahatag sang mga halimbawa sa pagkatunga sang kalibutan sa mga kolonya kag malakolonya sang mga imperyalistang pungsod. Maggamit sang mapa sang kalibutan ukon globe.

IMPE 6a - TERITORYAL NA DIBISYON NG MUNDO

2. Ngaa ginahambal naton nga ang imperyalismo nagakahulugan sang gyera kag sang paghanda para makig-gyera?

- Ang pangteritoryo kag pang-ekonomiya nga pagtululunga sa kalibutan sigun sa kusog sa ekonomiya kag pulitika sang mga imperyalista nga pungsod lubos nga kag pwede lang nga makapalad ang isa paagi sa pagpalayas kag paglutos sa iban nga gahum.
- Ang paghanda nga makig-gyera ginadikta sang kinahanglanon nga permi nga maghanda ang estado sa pagpangapin sang paghari sang monopolyo nga kapital batok sa mga kabanggi nga imperyalista nga pungsod, sa mga rebolusyonaryo nga kahublagan sa mga mala-kolonya, kag sa rebolusyonaryo nga paghimakas sang kaugalingon nga proletaryado nila.

Gamiton ang Biswal Impe-6b. Luwas sa duha ka inaway pangkalibutanon, ihalimbawa man ang mga "proxy wars", gyera nga pagpasilabot kag pagsakop nga ginsakdag sang mga imperyalista.

Ipakita man ang tuman ka damo nga kaso sang pagpakig-away sang imperyalista agud lupigon ang pagbato sang mga pumuluyo sa mga kolonya kag malakolonya.

Gamiton ang Apendiks Imp-5.

k. Daku nga ginakitaan sang mga imperyalista ang industriya sang gyera kag paghanda nga makig-gyera.

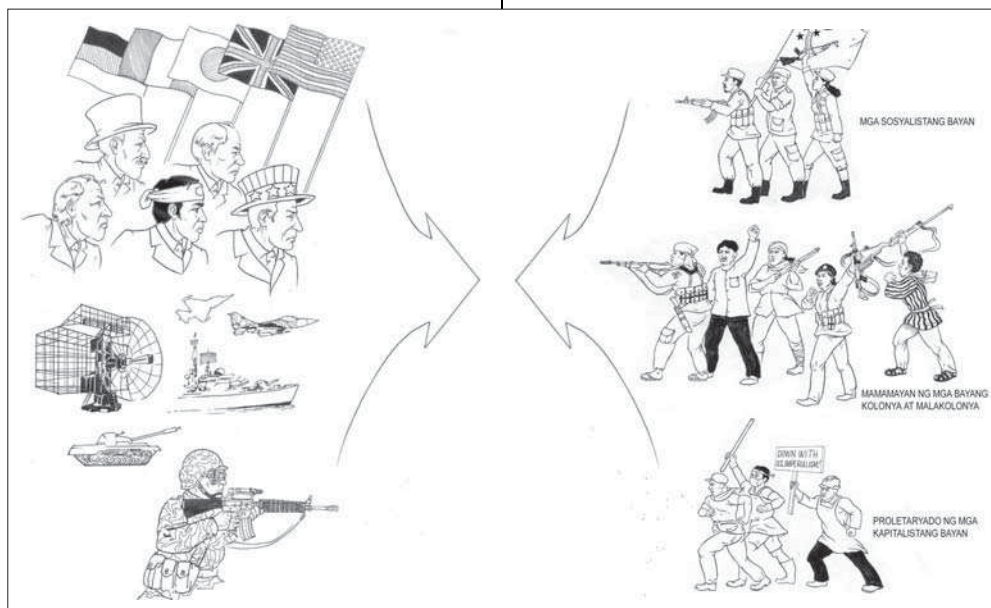
Sumahon ang lima ka kinaiya sang imperyalismo bilang pangtakop sa seksyon.

II. PROLETARYONG REBOLUSYON SA PANAHON SANG IMPERYALISMO

1. Ngaa ginahambal naton nga ang imperyalismo bisperas sang rebolusyong sosyalista?

a. Ang imperyalismo amo ang kapitalismo nga ara sa pinakanaulihi nga halintang sini. Ini ang halintang sang transisyon halin kapitalismo pakad-to sa labi nga mataas nga sistema—ang sosyalismo.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot 1 kag 2. Gamiton ang Biswal Impe-7 kag itupad ini sa Biswal Impe-6b. Maghatag sang mga halimbawa nga nagalaragway kag nagatum-ok sa mga punto.

IMP 6b - ANG IMPERYALISMO
AY NANGANGAHULUGAN NG DIGMA

IMP 7 - PROLETARYONG REBOLUSYONG
PANDAIGDIG SA PANAHON
NG IMPERYALISMO

b. Ang pangkabilugan nga krisis sang kapitalismo ginatampukan sang mga panahon sang mga masingki nga antagonismo nga makit-an sa bayolente nga inaway sang mga sahi kag mga inaway bunga sang mga krisis sang sobra nga produk-syon.

*Ibutang sa tsart ang mga halintang sang krisis sang imperyalismo. Tamdan sa **Timeline Impe-1** kag sa “**Mga Kontradiksyon sa Pangkalibutanon nga Sistemang Kapitalista kag ang Kinahanglanon sang Sosyalistang Rebolusyon**” ni Jose Ma. Sison.*

k. Ang pangkabilugan nga krisis sang kapitalismo nag-agi na sa duha ka halintang kag subong sa ikatatlo nga halintang.

Ipaathag ang apat ka pangunahon nga kontradiksyon sa kalibutan subong:

d. Ang Leninismo, bilang Marxismo sa panahon sang imperyalismo kag proletaryo nga rebolusyon, ang nag-athag kag nagsuma sa mga pag-uswag sa teorya kag praktika sang

- Ang kontradiksyon sa tunga sang mga imperyalista nga gahum kag mga pigos nga pumuluyo sa mga kolonya kag mala-kolonya;
- Ang kontradiksyon sa tunga sang mga

rebolusyong proletaryo sa panahon nga ini. Sa ubay sang Leninismo, nagdaog ang mga rebolusyon sa madamo nga pungsod kag naga-abanse ang paghimakas sang proletaryado kag pumuluyo.

imperyalista nga pungsod kag mga pungsod nga nagaduso sang ila pungsudhon nga sobe-ranya;

- *Ang kontradiksyon sa kubay sang mga imper-yalistang gahum;*
- *Ang kontradiksyon sa tunga sang mga monopolyo burgesy kag proletaryado sa sulod sang mga imperyalista nga pungsod.*

2. Ngaa sa panahon sang imperyalismo, ang mga paghimakas nga anti-imperyalista sa mga kolonya kag malakolonya kabahin sang pangkalibutanon nga rebolusyong proletaryo?

a. Sa panahon sang imperyalismo ang mga polisiya panggwa sini nagaduso sa mga pumuluyo sang mga kolonya kag malakolonya nga pungsod agud labi pa nga pabaskugon ang ila pungsudhon nga paghiliusa kag iduso ang pungsudhon nga kahilwayan batok sa dumu-luong nga pagpanghimulos kag pagpamigos. Bangud diri, ang ila anti-imperyalista nga paghimakas obhetibo kag indi malikawan nga mangin kabahin na sang pangkalibutanon nga proletaryong rebolusyon.

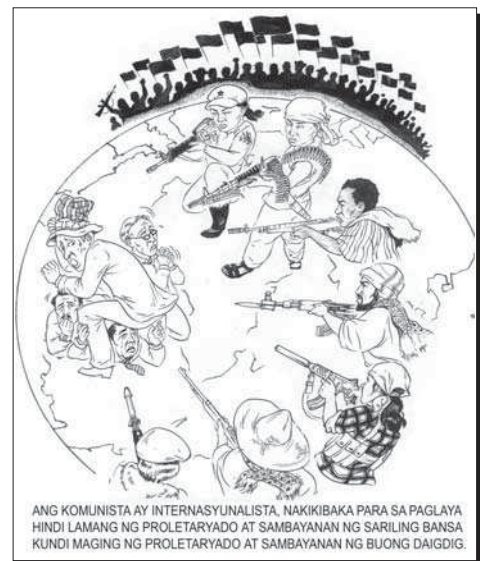
Talakayon ang importansya sang anti-imperyalista nga paghimakas sa mga kolonya kag mala-kolonya.

Ihalimbawa ang aton nga rebolusyonaryo nga paghima-kas para sa pungsudhon nga demokrasya nga may sosyalista nga perspektiba.

*Gamiton ang **Biswal SPPR-6**. Balikan sa mga tumuluon ang katungdanan sa proletaryong imperyalismo.*

b. Agud lutuson ang imperyalismo, ang pumuluyo sa kolonya kag malakolonya, ang proletaryado sa mga kapitalista nga pungsod kag ang mga sosyalista nga pungsod kinahanglan nga maghilusa sa idalum sang pangkalibutanon nga kahublagan nga anti-imperyalista kag tukuron ang anti-imperyalista nga nagahiliugyon nga kubay sang pumuluyo sang bilog nga kalibutan.

k. Sa panahon sang imperyalismo, ang rebolusyonaryo nga paghimakas sang mga kolonya kag malakolonya nangin kabahin sang sentro-de-grabidad sang pangkalibutanon nga kahublagan kag rebolusyong proletaryo.

SPPPR 6 - PROLETARYONG
INTERNASYUNALISMO

3. Ano ang rebisyunismo kag oportunisto? Ano ang pangkatilingban nga basehan sang mga ini?

- a. Ang rebisyunismo amo ang sistematiso nga pagbag-o kag paglihis sa mga basehan nga rebolusyonaryo nga prinsipyo sang proletaryado nga ginlatag nanday Marx kag Engels kag labi nga ginpa-uswag sang mga nagsunod nga teorista kag lider sang proletaryo nga rebolusyong sosyalista.
- b. Ang moderno nga rebisyunismo amo ang rebisyunismo nga nagtuhaw sa sulod sang mga partido komunista nga ara sa gahum.
- k. Ang rebisyunismo kag oportunisto mga impluwen-sya nga burges kag petiburges sa sulod sang proletaryo nga partido kag kahublagan.

Dalayon nga talakayon ang Pamangkot.3 kag 4 Gamiton ang Biswal SPPR-2

Tum-ukan ang makasahi nga basehan sang rebisyunismo kag oportunisto.

SPPPR 2 - REBISYUNISMO

4. Nga dapat pamatukan kag sikwayon ang rebisyunismo kag oportunisto agud masulong ang anti-imperyalista nga paghimakas kag proletaryong rebolusyon?

- a. Ang paglapnag sang rebisyunismo nagabunga sang malaparan nga pag-kasalangisag, kagamo, pagpapatumpik-tumpik kag demoralisasyon sa kubay sang rebolusyonaryo nga pwersa kag pumuluyo.
- b. Ang paghimakas batok sa rebisyunismo indi mahamulag nga kabahin sang paghimakas batok sa imperyalismo kag pagsulong sang pangkalibuta-non nga proletaryo nga rebolusyon.
- k. Ang padayon nga pagpabakod kag pagpataas sang kamuklatan nga Marxista-Leninista-Maoista kag ang padayon nga pagbantay kag paghimakas sa rebisyunismo kag oportunisto ang pinakamalalahanon nga katungdanan agud masiguro nga nagahimud-os ang Partido sa husto nga rebolusyonaryong banas.

Athagon ang mga kahalitan nga madala sang rebisyunismo kag oportunisto sa Partido kag rebolusyonaryong kahublagan.

Ipaathag nga pinakadungganon nga amot ni Kaupod Mao Zedong sa kabangmaggad sang Marxismo-Leninismo kag sa pangkalibutan nga rebolusyong proletaryo ang teorya kag praktika sang pagpadayon sang rebolusyon sa panahon sang diktadurya sang proletaryado agud pamatukan ang rebisyunismo, pungan ang pagbalik sang kapitalismo kag konsolidahon ang sosyalismo tubtob sa mangin posible na ang komunismo.

Kantahon ang "Pahulaan".

PAGTAKOP SANG TALAKAYAN SA TOPIKO:

1. *Balikan ang pangunahon nga mga punto nga naathag kag ang balayon sang topiko.*
2. *Balikan ang mga katuyuan sang pagtuon kag maghiwat sang pagtasa kon naagom ang mga ini.*
3. *Kantahon ang “**Pinggan.**”*

TIMELINE IMPE 1
MGA HALINTANG SANG PANGKABILUGAN NGA KRISIS
SANG PANGKALIBUTANON NGA SISTEMANG KAPITALISTA

1900	1920	1950	1976
<p>UNA NGA HALINTANG Krisis sang sobra nga produksyon nga nagpadulong sa WW</p>	<p>IKADUHA NGA HALINTANG Malaking Depresyon nga nagpadulong sa WW II Keynesianismo New Deal ni Roosevelt US – pinakamabaskog nga gahum ekonomiko kag militar sa kubay sang mga imperyalista.</p>	<p>IKATATLO NGA HALINTANG Resulta sang: - mga kahalitan sa gyera - padayon nga pagbaskog sang mga rebolusyonaryong pwera: - Sosyalistang rebolusyon kag konstruksyon sa 1/3 sang katawhan - Madamu sang pungsod sa Asya kag Africa ang nagdeklarar sang pungsudnon nga kasarinlan. Gindeklara sang US ang Cold War (1948) Ginsakdag sang US ang rekonstruksyon sang Germany kag Japan. Ang madasig nga pagbangon sang produksyong industriyal sa duha ka pungsod nga nagpadulong naman sa Panibag-ong Krisis sa Sobrang Produksyon kag Kapital sa Pinansya.</p>	<p>IKAAPAT NGA HALINTANG Ang mga pungsod nga imperyalista, mga ginaharian sang mga rebisyonista kag ang yara sa ikatlong kalibutan ginapaantus sang krisis sa ekonomya, sa katilingban kag pulitika kag nagpadulong sa dalayon nga pag-usmod. 1981- Neoliberalismo Dekada '80 – nasalanta ang mga pungsod sa ikatlo nga kalibutan bangud sa paghugot sa pautang kag sa krisis sa sobrang produksyon sang hilaw nga materyales kag ginadiktahan sang IMF nga sundon ang resetang neoliberal. Tanan sang tatlo nga pangkalibutanon nga sentro sang kapitalismo: ang US, Japan kag European Union wala'y tupong nga ginapaantus subong, sang krisis sang sobra nga produksyon amo man sang ginpahabok nga " kapital kag ispekulasyon sa pinansya. Ang deperensya sang pinakaimol nga 20% sang populasyon sa kalibutan kag sang pinakamanggaranon 20% nagsaka halin sa 30x sadtong 1968 pakadto sa 78x sadtong 1995. Pinakagarapal nga pagpanalakay kaangay sang mga gyerang agresyon batuk sa Iraq, anay Yugoslavia, Bosnia, Kosovo kag Afghanistan. Sa ikatlong kalibutan may pila ka partido kag kahublagan masa nga naglunsar sang armadong rebolusyon (Pilipinas, Nepal, India, Peru, Turkey, Colombia, Iraq, Afghanistan, Eelam, kag iban pa). Panibag-ong kapagsik sang mga anti-imperyalistang kahublagan kag paghimakas sa kalibutan. Lapnagon nga kahublagan sang mga mamumugon sa mga imperyalista/kapitalistang pungsod. Pangkalibutanon nga kahublagan sang pumuluho batuk sa imperyalistang gyera sa Afghanistan, Iraq, kag iban pa.</p>
<p>Dakilang Rebolusyong Oktubre 1917 USSR)</p>	<p>Pagtuhaw sang madamudamu nga sosyalistang pungsod kag ang mabaskog nga pagdaluyong sang mga kahublagan para sa pungsudnon nga paghiilway. (Silangang Europa, North Vietnam, North Korea, Tsina)</p>	<p>Masadya nga katapusan sa halintang nga ini ang mga kadalag-an sa mga rebolusyong paghiilway (Indotsina, Cuba kag Dakilang Proletaryong Rebolusyong Pangkultura). Kadungan sang mga ini ang pagtraidor sa sosyalismo sang mga nagaharing rebisyonistang partido umpisa sadtong 1956 (estrategikong pag-atras para sa sosyalistang handum.)</p>	

APENDIKS IMPE 1

**HALIMBAWA SANG MEGAMERGERS UKON PAGTINGUB
SANG MGA HIGANTE NGA MOPOLYONG KAPITALISTA
SA ESTADOS UNIDOS (1997-2000)**

RANGGO	KUMpanya	BALOR SANG PAGBAKAL/PAGTINGUB (\$ BILYON)	SEKTOR SANG INDUSTRIYA
1	America Online kag TimeWarner	165.0	Midya/Telekomunikasyon
2	MCI-Worldcom at Sprint	127.2	Telekomunikasyon
3	Exxon kag Mobil (Nob. 99)	86.4	Petrolyo
4	American Home Products kag Warner-Lambert	76.1	Industriya sang bulong
5	Citicorp kag Travellers nangin Citigroup)	73.1	Pinansya
6	WorldCom kag MCI Communications (Nob. 1997)	40.0	Telekomunikasyon
7	Daimler-Benz kag Chrysler	32.8	Paghimo sang mga salakyan
8	First Union kag Core States Financial Corp.	16.6	Pagbangko
9	USA Waste Services kag Waste Management	13.5	Pagdumala sang basura
10	AT&T kag Teleport Communications Group	11.3	Telekomunikasyon
11	Compaq Computer kag Digital Equipment	9.6	Kompyuter
12	3Com kag Robotics	8.5	Telekomunikasyon

APENDIKS IMPE 2

ANG MONOPOLYO SANG LANGIS SA KALIBUTAN

Ang daan nga **7 Sisters** nga may monopolyo sang langis sa kalibutan apat na lang. Ini ang:

ExxonMobil
Royal Dutch Shell
Chevron Texaco
BP Amoco

Bunga ini sang pagtingub kag paglamuna'y sang mga higanteng monopolyo sang langis. Ang Texaco kag Chevron nagtingub sadtong 1999; nabakal sang Mobil ang Exxon sadtong 1991 kag sang British Petroleum ang Amoco sadtong 1998. Ang Gulf Oil nga kalakip man sa 7 sisters nabakal sang Chevron sadtong 1984.

APENDIKS IMPE 3

OLIGARKIYA SA PINANSYA – NAGAPANGUNA NGA MGA KUMPANYA SANG PINANSYA SA KALIBUTAN SADTONG 2001 (BILYONG DOLYAR)

1. Citigroup.....	259.7	9. Royal Bank of Scotland .	69.4
2. American International	207.4	10. UBS	67.1
3. HSBC Holdings	109.7	11. Allianz Group	62.9
4. Berkshire Hathaway Witter .	100.2	12. Morgan Stanley	61.4
5. Bank of America	99.0	13. Lloyds TSB	60.3
6. Fannie Mae	79.5	14. Barclays	55.2
7. Wells Fargo	73.7	15. Credit Suisse	51.3
8. J.P. Morgan Chase	71.7		

APENDIKS IMPE – 4

ANG REHIMENG BUSH

- PRES. **GEORGE W. BUSH** – anay Director sang Harken Energy Corp.; anay Pangulo sang pila ka bumagsak nga oil enterprises, kaangay sang Arbusto kag Spectrum 7.
- VICE PRESIDENT **DICK CHENEY** – anay CEO sang Halliburton Energy Services Corp.
- NATIONAL SECURITY COUNCIL DIRECTOR **CONDOLEEZZA RICE** – anay Board of Directors sang Chevron. Isa sa mga oil tankers sang kumpanya ginpangalan pa sa iya. May ginapanag-iyahan nga sapi sa Chevron si Rice nga nagabalor sang \$225,000 sa isa ka blind trust.

Ngaa nagapautang ang mga monopolyo kapitalista? Isa ini ka importante nga palaagyan (*outlet*) para sa ila nga sobrang kapital nga ginagamit para sa labi pang akumulasyon sang kapital. Diri, indi lang halin sa interes nagaganansya ang mga dumuluong nga nagapautang; nakakuha man sila sang sobra-sobra nga benepisyo halin sa nanari-sari nga kundisyon nga ila gina-imponer sa mga naga-utang. Kon amo, labi pa nga naghugot ang pagkuga sang mga monopolyo kapitalista sa lokal nga mga ekonomya.

UTANG SA LUWAS SANG PILIPINAS, 1986-1999 (milyong dolyar)

1986 - \$26
1992 - \$30,934
1993 - \$34,282
1994 - \$37,079
1995 - \$37,778
1996 - \$41,875
1997 - \$45,433
1998 - \$47,817
1999 - \$51,172
2003 - \$55,800

PILA PA KA-UPDATE BAHIN SA UTANG SA LUWAS:

1997 external debt payments \$5.1 bilyon (P 132.6 B)
1998 external debt payments \$4.7 bilyon (P122.2 B)

*Bangud sa debalwasyon sang piso (P26 nangin P34,) may dugang nga P8 sa kada dolyar nga ginabayad. Gani ang 1997 nga bayad naglab-ot sa P173.4 B kag sang 1998 - P159.8 B. May deperensya nga P78.4 bilyon bangud sa debalwasyon. Sa kantidad nga ini, mahimo nga dakuan ang badyet sa ikaayong lawas sang 5x, kag sa hawsing sang 37x.

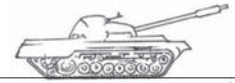
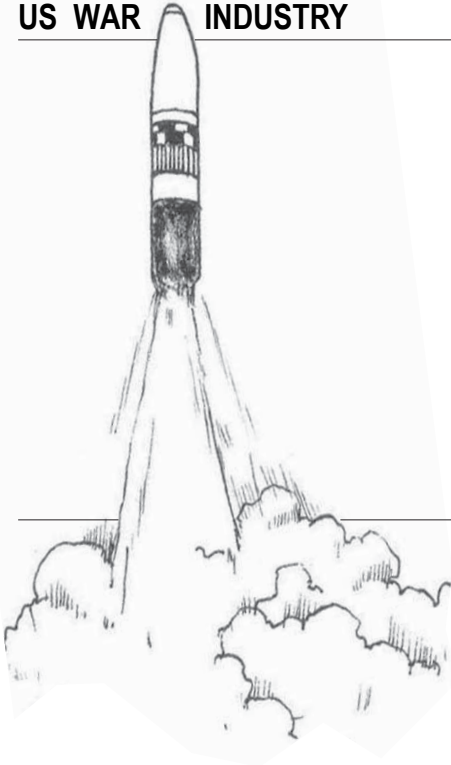
APENDIKS IMPE 6

**MGA NAGAPANGUNA NGA MONOPOLYONG KUMpanyA
SA KALIBUTAN SADTONG 2000**

KUMpanyA	KITA (\$ milyon)	KUMpanyA	KITA (\$ milyon)
1 Exxon Mobil	210,392.0	49 SBC Communications	51,476.0
2 Wal-Mart Stores	193,295.0	50 Boeing	51,321.0
3 General Motors	184,632.0	51 Texaco	51,130.0
4 Ford Motor	180,598.0	52 Fujitsu	9,603.5
5 DaimlerChrysler	150,069.7	53 Duke Energy	49,318.0
6 Royal/Dutch/Shell Group	149,146.0	54 Kroger	49,000.4
7 BP	148,062.0	55 NEC	48,928.0
8 General Electric	129,853.0	56 Hewlett-Packard	48,782.0
9 Mitsubishi	126,579.4	57 HSBC Holdings	48,632.8
10 Toyota Motor	121,416.2	58 Koninklijke Ahold	48,491.7
11 Mitsui	118,013.7	59 Nestle	48,225.0
12 Citigroup	111,826.0	60 Chevron Texaco	48,069.0
13 Itochu	109,756.5	61 State Farm Insurance	47,863.1
14 Total Fina Elf	105,869.6	62 Tokyo Electric Power	47,555.7
15 Nippon Telegraph & Tel.	103,234.7	63 UBS	47,315.8
16 Enron	100,789.0	64 Dai-ichi Mutual Life Insu.	46,435.6
17 AXA	92,781.6	65 American Intl Group	45,972.0
18 Sumitomo	91,168.4	66 Home Depot	45,738.0
19 Intl Business Machines	88,396.0	67 Morgan Stanley	45,413.0
20 Marubeni	85,351.0	68 Sinopec	45,346.0
21 Volkswagen	78,851.9	69 ENI	45,139.0
22 Hitachi	76,126.8	70 Merrill Lynch	44,872.0
23 Siemens	74,858.3	71 Fannie Mae	44,088.9
24 ING Group	71,195.9	72 Unilever	43,973.6
25 Allianz	71,022.3	73 Fortis	43,830.9
26 Matsushita Electric Ind.	69,475.3	74 ABN AMRO Holding	43,389.6
27 E. ON	68,432.6	75 Metro	43,371.1
28 Nippon Life Insurance	68,054.8	76 Prudential (Britain)	43,125.5
29 Deutsche Bank	67,133.2	77 State Power Corp.	42,548.7
30 Sony	66,158.4	78 RWE Group	42,513.7
31 AT&T	65,981.0	79 Compaq Computer	42,383.0
32 Verizon Commuications	64,707.0	80 Repsol YPF	42,273.2
33 US Postal Service	64,540.0	81 Pemex	42,166.8
34 Philip Morris	63,276.0	82 McKesson	42,010.0
35 CGNU	61,498.7	83 China Petroleum	41,683.7
36 J.P. Morgan Chase	60,065.0	84 Lucent Technologies	41,420.0
37 Carrefour	59,887.8	85 Sears Roebuck	40,937.0
38 Credit Suisse	59,315.5	86 Peugeot	40,830.6
39 Nissho Iwai	58,557.3	87 Munich Re Group	40,671.6
40 Honda Motor	58,461.6	88 Merck	40,363.2
41 Bank of America Corp.	57,747.0	89 Procter & Gamble	39,951.0
42 BNP Paribas	57,611.6	90 WorldCom	39,090.0
43 Nissan Motor	55,077.1	91 Vivendi Unibersal	38,628.3
44 Toshiba	53,826.6	92 Samsung Electronics	38,490.7
45 PDVSA	53,680.0	93 TIAA-CREF	38,063.5
46 Assicurazioni Generali	53,333.1	94 Deutsche Telekom	37,834.4
47 Fiat	53,190.4	95 Motorola	37,580.0
48 Mizuho Holdings	52,068.5	96 Sumitomo Life Insurance	37,535.8

APENDIKS IMPE 6
US WAR INDUSTRY

US DEFENSE BUDGET

Ang badyet sang US sa depensa mas daku sa gintingub nga badyet sang 25 ka pungsod.

Katunga sang eksport sang armas sa kalibutan halin sa US:

10,600 nuclear warheads; \$4 trillion gasto sa armas nukleyar halin 1945.

Aktwal nga ginamit ang armas nukleyar sa gera: Hiroshima kag Nagasaki (Kapin 200,000 sibilyan ang napatay).

1990: **US\$416.8 B**
1998: **US\$309.1 B**
1999: **US\$325.3 B**
2000: **US\$329.9 B**
2001: **US\$346.5 B**
2002: **US\$358.5 B**
2003: **US\$396.8 B**
2007: **US\$426.1 B**